

กวนอิม

พระโพธิสัตว์

อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์

กวนอิมพัสก

กษิติครรภ์โพธิสัตว์

ตั้งพัสก

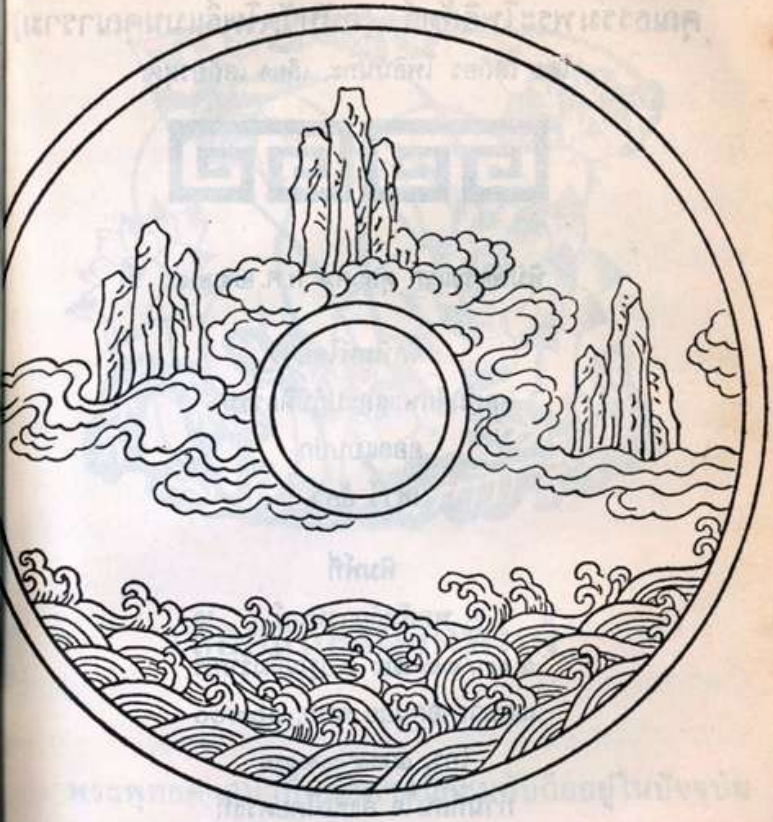
ฉบับ วัดโพธิ์แมนคุณาราม

เสถียร โพธิ์นันทะ

เลียง เสถียรสุด

世音菩薩滅業障真言
阿嚕勒繼 娑婆訶

พุทธธรรม
พระโพธิสัตว์

คุณธรรมพระโพธิสัตว์ (ฉบับวัดโพธิ์แมนคุณาราม)
โดย เสถียร โพธิ์นันทะ, เลียง เสถียรสุด.

พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

จัดพิมพ์โดย
กลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรม
ออกแบบปก
เขาว์ อัคร.

พิมพ์ที่

พลพันธ์การพิมพ์

๔๑๓/๒๒-๒๕ ถนนอัมรินทร์
เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐

โทร. ๔๒๔-๓๒๗๑

ท่านที่สนใจ สั่งซื้อโดยตรงที่

คุณวุฒิชัย ทวีศักดิ์ศิริผล

ร้านโกวัลย์ ๙๙/๒๔ ถนนพญาไท (ใกล้สี่แยกราชเทวี

อยู่ตรงกันข้ามกับธนาคารกรุงไทย สาขาราชเทวี)

กทม. ๑๐๕๐๐ โทร. ๒๕๑-๘๐๕๔

ปณ.ราชเทวี

ราคา ๓๐ บาท

ถ้อยแถลงผู้จัดพิมพ์

พระพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนนับถืออยู่ในปัจจุบัน
แบ่งออกได้เป็นนิกายใหญ่ ๒ นิกาย คือ เถรวาท และมหายาน
นิกายทั้งสองย่อมมีทั้งลักษณะที่ร่วมกันในฐานะที่เป็นศาสนา
เดียวกัน และมีทั้งข้อแตกต่างกันในฐานะที่เป็นคนละนิกาย
ในส่วนที่แตกต่างกันนั้น อาจกล่าวเปรียบเทียบให้ชัดเจนขึ้น
ได้ดังนี้

ประการแรกได้แก่ ภาษาหลักของคัมภีร์ เถรวาทใช้ภาษาบาลี

ขณะที่มหายานใช้ภาษาสันสกฤต เป็นภาษาหลัก

ประการที่ ๒ เถรวาทถือหลักธรรมเคร่งครัดตามบาลี เป็นแบบเดียวกัน ตามมติแห่งพระเถระนับแต่ปฐมสังคายนา จึงได้ชื่อว่า "เถรวาท" แต่มหายานมีการแปลความหมายแห่งหลักธรรม ต่างไปตามมติอาจารย์ภายหลัง ผู้รจนาคัมภีร์ขึ้นเป็นหลักแห่งนิกาย จึงได้ชื่อว่า "อัจฉริยวาท"

ประการที่ ๓ เถรวาทยึดถือข้อวินัยเคร่งครัด ครอบงำจำนวนที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้เดิม อนุวัติตามมติแห่งปฐมสังคายนา ที่มีให้เพิกถอนสิกขาบทเล็กน้อย แต่มหายานถือว่า มีพุทธานุญาตให้สงฆ์เพิกถอนสิกขาบทเล็กน้อยได้ และปรับปรุงความเป็นอยู่ของพระสงฆ์ ให้สะดวกแก่ถิ่นฐาน ผิดแผกกันไปมาก

ประการที่ ๔ หลักธรรมและการปฏิบัติของเถรวาท ยึดเป็นอันเดียวกัน ถึงหากจะมีแยกนิกายย่อยออกไปบ้างก็มีน้อยนั้น และต่างกันแต่เพียงมติปลีกย่อยในส่วนข้อวินัยเท่านั้น หลักธรรมคงลงเป็นอันเดียวกัน แต่หลักธรรมและข้อปฏิบัติต่างๆ ของมหายาน มีแตกแยกออกไปเป็นอันมาก เกิดเป็นนิกายย่อยมากมาย เพื่อให้เหมาะกับภูมิสถานและอัธยาศัยของประชาชนในแต่ละถิ่น

ประการที่ ๕ ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์เถรวาท มีที่กำหนดให้เห็นเป็นพิเศษ ต่างจากฆราวาสอย่างมาก แต่ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์มหายาน ในบางนิกาย คล้ายคลึงใกล้เคียงจนแทบไม่ออกจากคฤหัสถ์

ประการที่ ๖ พิธีกรรมของเถรวาทแม้หากจะมี ก็เป็นเพียงอนุเปลือกภายนอก และเป็นเบื้องต้น ไม่เป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติธรรมเลย แต่มหายานให้ความสำคัญแห่งพิธีกรรมแตกต่างไปตามนิกายย่อยๆ ในบางหมู่ พิธีกรรมกลายเป็นส่วนสำคัญของพิธีกรรมปฏิบัติ

ประการที่ ๗ เถรวาทไม่สนใจในข้อปัญหาทางอภิปรัชญา นัก แต่มหายานให้ความสำคัญอย่างมากแก่อภิปรัชญา

ประการที่ ๘ เถรวาทถือว่า พระพุทธเจ้าทรงเป็นอัจฉริยมนุษย์บริสุทธิ์เลิศด้วยพระปรีชาญาณ ทรงค้นพบสังขาร และนำมาเปิดเผยแก่มวลมนุษย์ เพราะอาศัยพระมหากรุณาธิคุณ แต่ก็ทรงอุปถัมภ์เพียงศาสนาผู้ทรงชี้ทางให้เท่านั้น มิใช่ผู้บันดาล มนุษย์จะต้องทำความเพียร เพื่อลุถึงผลสำเร็จด้วยตนเอง และมีหลักแห่งการเคารพดิ่งลงในพระโคตมพุทธนี้ แต่พระองค์เดียว แต่มหายานนับถือฐานะแห่งพระพุทธเจ้าเป็นดุจพระผู้มาโปรด ซึ่งทรงสามารถช่วยบันดาลมนุษย์ผู้ศรัทธาให้พ้นทุกข์ได้ และชอบที่นำเอาความหวัง ตลอดจนความเคารพบูชาสูงสุด ไปถวายไว้กับพระพุทธเจ้าพระนามอื่น ๆ ต่างพระองค์ หรืออาจเป็นพระโพธิสัตว์ที่สำคัญ ๆ ก็ได้

ประการที่ ๙ เถรวาทถือว่า คุณธรรมที่จะนำมามนุษย์ไปสู่จุดหมายแห่งศาสนา ได้แก่ "ปัญญา" อันมีความเพียรเป็นเครื่องค้ำจุน แต่มหายาน เห็นว่า มนุษย์อาจบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดที่ตนปรารถนาได้ ด้วย "ศรัทธา" อันมีการสวดอ้อนวอนเป็นเครื่อง

ระดับ

ประการที่ ๑๐ เถรวาทเห็นว่า การพากเพียรเพื่อทำดีได้แต่เพียงจำนวนจำกัด เป็นเพียงสาวกยาม และปัจเจกพุทธยาม ให้หลุดพ้นจากกิเลสและกองทุกข์ เป็นหน้าที่เฉพาะของแต่ละบุคคลนั้น แต่ศาสนิกฝ่ายมหายานภาคภูมิใจว่า อุดมคติที่มุ่งช่วยเหลือทุกคนต้องช่วยตนเองได้ก่อน จึงจะสามารถช่วยผู้อื่น หลักคำสอนมนุษย์นี้ จึงสามารถช่วยเหลือสรรพสัตว์ให้ถึงอิสรภาพ จึงมุ่งเร่งเร้าการกระทำกิจของ "ปัจเจกชน" โดยนัยนี้ จึงอย่างกว้างขวางทั่วถึง จึงเรียกนามแห่งนิกายของตนว่า อุดมคติแห่งการทำตนให้เป็นผู้บริสุทธิ์และอิสระ ที่เรียกมหายาน" เป็นศูจพาหะใหญ่ ทรงคุณภาพ รื้อชนสัตว์ได้ไม่ "พระอรหันต์" แต่มหายานเห็นว่า ทุกคนควรช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทุกจำนวน เป็นชั้นโพธิสัตว์ยาม และพุทธยาม

ให้พ้นจากความทุกข์ยากให้หมดเสียก่อน จึงควรยอมปลีกตน ประการสุดท้าย พุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท มีอยู่โดยแพร่หลาย รอดพ้นในภายหลัง คำสอนจึงเพ่งไปยังกิจเพื่อประโยชน์แก่ประเทศฝ่ายใต้แห่งทวีปเอเชีย จึงมีชื่อเรียกอันกำหนดโดย "สรรพสัตว์" และโดยนัยนี้ จึงมีอุดมคติแห่งการบำเพ็ญตน เนิมศาสตร์ว่า "นิกายฝ่ายใต้" หรือ "ทักษิณนิกาย" ส่วน ผู้ปลดเปลื้องความทุกข์ของเพื่อนร่วมโลกที่เรียกว่า "พระโพธิสัตว์" ศาสนาฝ่ายมหายานนั้น ได้ตั้งมั่นในดินแดนแถบเหนือของ

ประการที่ ๑๑ เถรวาทเชื่อว่า บุคคลจะหลุดพ้น ลุถึงอิสรภาพทวีปเอเชียเป็นส่วนใหญ่ จึงได้ชื่อกำหนดตามถิ่นฐานนั้นว่า "นิกาย ได้แท้จริง ก็เพราะรู้เห็นเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงเป็นใจ" หรือ "อูตรนิกาย"

แม้จะช่วยเหลือผู้อื่นให้หลุดพ้นด้วย ก็ต้องช่วยให้เขารู้ความจริงเช่นนี้ จากการเปรียบเทียบที่แสดงมานี้ ช่วยชี้ให้เห็นความเชื่อ ฉะนั้น "ปัญญา" จึงเป็นธรรมอันเลิศ และเป็นที่ยึดมั่นในคำสอนฐานบางประการที่ต่างกัน แม้ว่าในฝ่ายเถรวาทจะมีคติเรื่อง แต่มหายานเชื่อว่า จิตใจที่จะช่วยปลดเปลื้องความทุกข์ยากของพระโพธิสัตว์อยู่ แต่ก็มีความผิดแผกออกไป ดังที่ได้มีผู้ศึกษา สรรพสัตว์นั้น ย่อมเปี่ยมไปด้วยความเอ็นดูสงสาร หวันไหว ไม่อาจบวมไว้ ซึ่งผู้สนใจอาจหาอ่านได้จากวิทยานิพนธ์เรื่อง "ทศ- ทนนิ่งอยู่ได้ ในท่ามกลางเพื่อนมนุษย์ผู้กำลังเดือดร้อน ฉะนั้นาวรมิ" ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "กรุณา" จึงเป็นธรรมอันเลิศ เป็นเครื่องทำความเป็นพระโพธิสัตว์หนังสือเรื่อง "พระโพธิสัตว์ ของเถรวาท" ของ ร.ท.บรรจบ

ประการที่ ๑๒ ศาสนาฝ่ายมหายานเห็นว่า การปฏิบัติกรรมฐาน เป็นต้น เพื่ออิสรภาพของตน ช่วยให้บุคคลเข้าถึงความหลุดพ้นได้จำเพาะศ หนังสือเล่มนี้ มุ่งแสดงคติเรื่องพระโพธิสัตว์ในฝ่ายมหายาน ไม่อาจช่วยปวงสัตว์ให้กว้างขวางทั่วถึง จึงขนานนามให้เถรวาทได้ประมวลเนื้อหาจากหนังสือ "สารัตถธรรมมหายาน"

ที่ทางวัดโพธิ์แมนคุณาราม เรียบเรียงและจัดพิมพ์ขึ้น ในงานฉลอง
พระอุโบสถของวัดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ในส่วนแรก อธิบายเกี่ยว
ภูมิธรรม บารมี ปณิธาน คุณลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม
ของพระโพธิสัตว์โดยทั่วไป พร้อมด้วยจรรยาและประวัติ
พระกษัตริศกรมโพธิสัตว์ และพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
เป็นที่รู้จักและนับถือศรัทธากันอย่างกว้างขวาง ส่วนในภาคผนวก
นั้น ได้คัด *สังฆธรรมปฎิสิกสูตร* ตอนที่ว่าด้วยพระอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์ ซึ่งอาจารย์เลียง เสถียรสุด แปลไว้อย่างกระชับ
ชัดเจน มาพิมพ์ประกอบไว้พร้อมกับภาพพระโพธิสัตว์ ที่ปร
ในหนังสือ *มหากรณาวารณ* ที่วัดทิพวารวิหารจัดพิมพ์ขึ้น
หวังว่าคงจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ได้คติธรรม และ
แบบอย่างอันดีงามของพระโพธิสัตว์ ไปประพฤติปฏิบัติใน
ของตน ได้ตามสมควร

อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้เป็นเพียงเครื่องแนะนำแต่คร่า
พอสังเขปเท่านั้น ท่านสาธุชน ที่สนใจอาจหาความรู้เพิ่มเติม
จากหนังสือ *กวนอิม* และ *สังฆิของเพื่อน* ของเสฐียรโกเศศ และ
โพธิสัตว์ธรรม ของพจนานันท์ จันทระสันติ จำเพาะบทมนต์ *มหากร
วารณ* นั้น พระอาจารย์จันทนคุณนิตฺติจินพรต (เย็นบุญ) อดีตเจ้าอา
วัดทิพวารวิหาร และอาจารย์เลียง เสถียรสุด ได้ทำอรรถาธิ
ไว้อย่างพิสดารอย่างยิ่งแล้ว สำหรับ *ชุมนุมพระสูตรมหา
นั้น* อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ ได้แปลรวมไว้หลายสูตรด้วย
ก็ควรจะหามาอ่านประกอบด้วย

ในการจัดพิมพ์ครั้งนี้ พระอาจารย์จันทนคุณนิตฺติจินพรต (เย็นบุญ) ผู้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าคณะใหญ่ ฝ่ายสงฆ์จันทบุรี และเจ้าอาวาสวัดโพธิ์แมนคุณาราม ได้กรุณาเขียนคำอนุโมทนาให้
ผู้เป็นพระคุณแก่ผู้จัดพิมพ์เป็นอย่างยิ่ง

กลุ่มขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เลียง เสถียรสุด และอาจารย์
เย็นอิม ที่กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษาและเอื้อเฟื้อสนับสนุนฉบับสำหรับ
การพิมพ์ ขออนุโมทนาต่อสมาชิกของกลุ่ม ที่มีส่วนช่วยให้
การจัดพิมพ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขออุทิศส่วนกุศลบุญวาสนา ที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญนี้ ถวายเป็น
เครื่องสักการบูชา แต่พระคณาจารย์จันทนคุณนิตฺติจินพรต พุทธบริษัท
จันทบุรีเถา สาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานุวัตร (โพธิ์แจ้ง) อดีต
เจ้าคณะใหญ่ ฝ่ายสงฆ์จันทบุรี และอดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์แมน
คุณาราม ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ด้วยความปรารถนาดี
กลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรม

วัดโพธิ์แมนคุณาราม ถนนสาทรใต้ ซอยวัดโพธิ์แมน
 普門報恩寺 沙里沙路 普門道

คำอนุโมทนา

พระพุทธศาสนานิกายมหายาน มีพระพุทธเจ้าและ
 พระโพธิสัตว์จำนวนมากมาย ในจำนวนพระโพธิสัตว์จำนวน
 มากมายนั้น มีพระโพธิสัตว์อยู่สององค์ ที่เป็นที่เลื่อมใสเคารพ
 ศรัทธา และเป็นที่รู้จักกันดีก็คือ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
 หรือพระกวนอิมโพธิสัตว์ ซึ่งพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย รวมไปถึง
 พุทธศาสนานิกายอื่นๆ ศรัทธาเคารพนับถือเป็นอย่างมาก เพราะ
 พระองค์มี "ปณิธานอันสูงส่งที่จะโปรดสรรพสัตว์ในไตรภพ
 ตามเสียงเรียกร้องของสรรพสัตว์ ที่ยังหลงมัวเมาอยู่ในกองทุกข์
 กองกิเลสอยู่" พระกวนอิมโพธิสัตว์มีความหมายแปลว่า "พระ
 โพธิสัตว์ที่คอยสดับฟังเสียงความทุกข์ของชาวโลก" พระองค์
 ตั้งเหตุที่ว่า トラบใดที่ยังโปรดสัตว์ไม่หมด トラบนั้นพระองค์
 ยังไม่เข้าสู่พุทธภูมิ

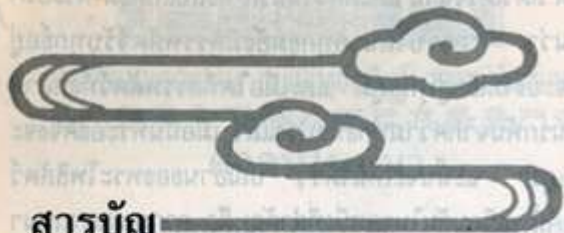
ส่วนพระโพธิสัตว์องค์ที่สอง คือ พระกษิติครรภ์โพธิสัตว์
 ก็เป็นพระโพธิสัตว์อีกองค์หนึ่ง ตามพระสูตรของมหายาน
 กล่าวไว้ว่า พระองค์ทรงมีความเมตตากรุณาต่อมวลสรรพสัตว์
 นอกจากนี้ยังทรงแผ่ผลบุญผลกุศลเป็นทานอนเนกประการอยู่เสมอ
 และทรงเทศนาโปรดสัตว์นรกทั้งหลาย คือ เทวดา มนุษย์

ร เปรต สัตว์เดรัจฉาน และสัตว์ในนรก ทั้งสิบแปดขุม พระองค์
 ปณิธานว่า "ตราบใดนรกทุกขุมยังมีสรรพสัตว์รับทุกข์อยู่
 พระองค์จะยังไม่เข้าสู่พุทธภูมิ และเมื่อใดที่สรรพสัตว์ทั้งหลาย
 ทุกขุมนรกพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงแล้ว เมื่อนั้นพระองค์จึงจะ
 เข้าสู่พุทธภูมิ" ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ปณิธานของพระโพธิสัตว์
 สององค์นี้ เหมือนกันในด้านหนึ่งที่สำคัญ คือ ความเมตตากรุณา
 เช่นพระพุทธรูปองค์ในอดีต ก่อนสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 พระองค์ก็เคยเสวยชาติเป็นพระโพธิสัตว์ บำเพ็ญทุกรกิริยา
 โปรดสรรพสัตว์ทั้งหลาย หลายครั้งหลายวาระมาก่อน แล้วจึงเข้าสู่
 พุทธภูมิ

อادمภาพจึงหวังว่า หนังสือประวัติพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
 พระกวนอิมโพธิสัตว์) และประวัติพระกษิติครรภ์โพธิสัตว์
 "กลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรม" ได้จัดทำนำออกเผยแพร่สู่สาธุชน
 ลอดจนผู้อ่าน คงจะได้รับความรู้จากหนังสือเล่มนี้ไม่มากนักน้อย
 ขออนุโมทนาต่อกลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรม ที่ได้ทุ่มเทแรงกาย
 และแรงใจเผยแพร่พุทธศาสนาให้แพร่หลายออกไป

เจริญพร
 พระอาจารย์จันทรรณนิกาย

พระอาจารย์จันทรรณนิกาย ไพศาลสมณกิจ (เย็นเด็ก)
 ปฏิบัติหน้าที่เจ้าคณะใหญ่สงฆ์จีนนิกาย
 ปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสวัดโพธิ์แมนคุณาราม
 ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๙

สารบัญ

ด้อยแดงผู้จัดพิมพ์
คำอนุโมทนา

คุณธรรมของพระโพธิสัตว์

- มหาจตุรปณิธาน
- อัปปมัญญา หรือ พรหมวิหาร ๔
- ทศปารมีตา หรือ บารมี ๑๐
- คุณสมบัติของพระโพธิสัตว์
- ทศภูมิของพระโพธิสัตว์
- จริยธรรมของพระโพธิสัตว์
- โพธิสัตว์ธรรม

พระกษิติครรภ์โพธิสัตว์ (ตีจิ้งพู่สัก)

- ภาพประกอบ
- ประวัติความเป็นมาของพระโพธิสัตว์
- เรื่องประกอบในอดีตชาติ ๕ เรื่อง
- ผลานิสงส์ของการบูชาพระกษิติครรภ์โพธิสัตว์

๑
๑
๒
๓
๕
๖
๑๔
๑๕

๑๗
๑๘
๒๑
๒๔
๓๔

พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (กวนอิมพู่สัก)

(เสถียร โพนันทะ อธิบาย)

- ภาพประกอบ
- คำอธิบายเกี่ยวกับข้อความบางประการในพระสูตร
- ปางอวตารต่าง ๆ ๖ ปาง
- มนต์มหากุณาธารณี

๔๑
๔๒
๖๑
๗๑
๗๔

ภาคผนวก

- สัทธรรมปุณฑริกสูตร อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์วารค (ล.เสถียรสุด แปล)
- พระสูตรภาษาจีน
- ภาพพระโพธิสัตว์ ๘๕ ภาพ

๘๕
๘๗

ประเพณี

คุณธรรมของพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์ คือบุคคลผู้มีโพธิจิตปรารถนาพระโพธิภูมิ
จิตผูกพันมุ่งมั่นต่อโพธิญาณเป็นประการสำคัญ พระโพธิสัตว์นั้นมี
ทั้งฝ่ายบรรพชิต และฝ่ายฆราวาส ฝ่ายบรรพชิต ผู้ออกบวช เรียกว่า
นักขัมมโพธิสัตว์ ฝ่ายฆราวาส ผู้ครองเรือน เรียกว่า เภทโพธิสัตว์
ยังมีทั้งแบบถือพรหมจรรย์ เรียกว่า ฆราวาสมุณี และแบบบริโภคน
ามคุณเยี่ยงสามัญชนทั่วไป.

พุทธมามกะผู้มุ่งพุทธภูมิ จะต้องประกอบด้วยมหาจตรปณิธาน
๔ ซึ่งเป็นอุปกณ์นำผู้ปฏิบัติสู่จุดมุ่งหมาย

มหาจตรปณิธาน ๔

๑. เราจะละกิเลสทั้งหลายให้หมดสิ้น
๒. เราจะตั้งใจศึกษาพระธรรมทั้งหลายให้เจนจบ
๓. เราจะโปรดสรรพสัตว์ทั้งหลายให้สิ้น
๔. เราจะบำเพ็ญตนให้บรรลุถึงอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ

อัปมัญญา หรือพรหมวิหาร ๔

๑. เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาจะให้เป็นผู้สุข (ตรงกันข้าม พยาบาท)
๒. กรุณา ความเอ็นดูสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ (ตรงกันข้ามกับเบียดเบียน)
๓. มุทิตา ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี (ตรงกันข้ามกับ ริษยา)
๔. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ วางใจเป็นกลาง (ตรงกันข้ามกับ ความลำเอียง)

พระโพธิสัตว์จะต้องมีคุณธรรมทั้ง ๔ ข้อนี้ แม้ไปในสรรพสัตว์อันหาประมาณมิได้ ไม่เจาะจงหรือจำกัดว่าเป็นมนุษยชาติใดภาวโหน แม้สัตว์เดียรัจฉานไม่ว่าจะเล็กเท่าไร ก็มีส่นได้รับเมตตาจากคุณธรรมอันสูงนี้ด้วย

ปารมิตา หรือ บารมี ๑๐

พระโพธิสัตว์ผู้ปฏิบัติธรรมมุ่งปรารถนาพุทธภูมินั้น ต้องเพียรสร้างสมคุณธรรมให้เป็นเหตุเพียงพอเสียก่อน คุณธรรมที่จะทำสำเร็จพระโพธิญาณ ภาษาสันสกฤตเรียกว่า ปารมิตา แปลว่า ธรรมที่ทำให้ข้ามถึงฝั่งนิรวาณ มีด้วยกัน ๑๐ ประการ คือ ศบารมี แต่ฝ่ายมหายานได้ย่อลงมาเหลือบารมี ๖ มี ทาน ศิลปติ วิริยะ สมาธิ ปัญญา ทานกับศิลปะเป็นคู่ปรับทำลายกิเลสคือ ทานะ ชั้นดีกับวิริยะเป็นคู่ปรับทำลายกิเลสคือ โทสะ สมาธิกับปัญญาเป็นคู่ปรับทำลายกิเลสคือ โมหะ บางพระสูตรก็จำแนกออกเป็น ๑๐ ปารมิตา

๑. ทานปารมิตา	การให้ปันสิ่งของต่าง ๆ
๒. ศิลปปารมิตา	รักษากายวาจาให้เรียบร้อย
๓. ชั้นดีปารมิตา	ความอดทน
๔. วิริยะปารมิตา	ความเพียร
๕. ฌานปารมิตา	ความตั้งใจมั่น
๖. ปัญญาปารมิตา	ความรู้รอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้
๗. อุปายปารมิตา	รู้จักอุปบายที่ฉลาด
๘. ปณิธานปารมิตา	ความตั้งมั่นแน่วแน่เด็ดเดี่ยว (เทียบ อธิษฐานบารมี)
๙. พลปารมิตา	กำลังความเข้าใจในธรรมทั้งมวล
๑๐. ญาณปารมิตา	ความรู้แจ้งสมบูรณ์ทุกอย่าง

๔ ปารมิตาหลังสองเคราะห์รวมลงใน ปัญญาปารมิตา ฝ่ายมหายานหยาบยกเรื่องโพธิสัตว์ และ ทศบารมี ขึ้นมาเป็นพิเศษ ส่วนการปฏิบัติธรรมนั้นจะต้องประกอบด้วยปัญญาและกรุณาควบคู่กันไปเสมอ จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดมิได้ พระโพธิสัตว์ต้องกล่าวหาญทนต่อทุกข์ในวัฏฏสงสารที่เปรียบเสมือนเพลิงลูกไฟอยู่ตลอดเวลา แม้การเปลื้องทุกข์แทนสรรพสัตว์นั้น ตนเองจะต้องอยู่ในอบายภูมิเสวยทุกข์นานสักเท่าไรก็ตาม ฉะนั้น ผู้มุ่งต่อพุทธคุณควรถือเอาเนติแบบอย่าง อาทิ พระโพธิสัตว์องค์สำคัญยิ่งพระนามว่า พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ พระองค์ทรงตั้งปณิธานไป สัตว์อยู่หลายประการ มีสำคัญข้อหนึ่ง คือ トラบโดที่ยังมีสัตว์เสวยทุกข์อยู่ในห้วงทุกข์สาคร トラบนั้นเราก็ก็นับไม่ชอบบรรลุพระโพธิญาณ และพระกษิติครรภ์โพธิสัตว์อีกพระองค์หนึ่งซึ่งมีปณิธานว่า トラพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ข้อแรกหมายถึงการบำเพ็ญประโยชน์ของ ไตนรดยังไม่สูญ トラบนั้นก็ไม่ชอบบรรลุพุทธภูมิ พระโพธิสัตว์จะตัดสินใจให้เปรียบเทียบพร้อมสมบูรณ์ ส่วนข้อหลังสองข้อ เป็นการบำเพ็ญช่วยชนสัตว์ทั้งหลายให้ข้ามพ้นจากโสมสงสารจนหมดสิ้น พระองค์จะเป็นบุคคลสุดท้ายในการบรรลุถึงพุทธภูมิ

คุณสมบัติของพระโพธิสัตว์

๑. มหาปรัชญา หรือปัญญาอันยิ่งใหญ่ หมายความว่า จะต้องเป็นผู้มีสติปัญญา รู้แจ้งสรรพสิ่งทั้งมวล ไม่ตกเป็นทาสของอธรรม
๒. มหากรุณา หมายความว่า จะต้องมิจิตเมตตากรุณาต่อสัตว์ทั้งหลายอย่างปราศจากขอบเขต พร้อมทั้งจะเสียสละตนเองทนทุกข์แทนสรรพสัตว์เพื่อช่วยสัตว์พ้นทุกข์
๓. มหาอุบาย หมายความว่า พระโพธิสัตว์ต้องรู้จักอุบายที่ฉลาด แม้บำเพ็ญน้อยก็มีผลประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลายมาก และแนะนำสั่งสอนสัตว์ทั้งหลายให้เข้าถึงสัจธรรม

คุณสมบัติของพระโพธิสัตว์ทั้งสามข้อนี้ นับเป็นหัวใจของพระพุทธานุศาสน์ฝ่ายมหายาน ข้อแรกหมายถึงการบำเพ็ญประโยชน์ของพระศาสนา พร้อมทั้งเผยแผ่คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าให้แก่พรหมหลายอาจารย์นาคราชุน เป็นคณาจารย์องค์สำคัญของลัทธิมหายาน ได้สรุปคุณลักษณะของพระโพธิสัตว์ไว้ว่า "พระโพธิสัตว์เป็นผู้มีนิพพิทาแก่กล้าต่อสังสารวัฏฏ์" "พระโพธิสัตว์มีศรัทธาปสาทยินดีต่อพระนิพพาน แต่ก็เป็นผู้หันปกษฎางค์ให้แก่นิพพาน" "พระโพธิสัตว์สมควรต่อการกลัวสรรพกิเลส แต่ก็กล้าต่อสู้กิเลสทั้งมวล"

ทศกมุขิของพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์ เป็นผู้บำเพ็ญสุญญตวิโมกข์ ย่อมเป็นผู้รู้ชัดสรรพธรรมทั้งหลายตามเป็นจริง และถือเอามหากรุณาเป็นบุเรจาเสมอ ชั้นกมุขิของพระโพธิสัตว์มีอยู่ ๑๐ กมุขิ เรียกว่า ทศกมุขิ ฉะนั้นคุณธรรมทางจิตของพระโพธิสัตว์จึงมีลำดับสูงต่ำ พระโพธิสัตว์ที่ไม่จัดเข้าเกณฑ์กมุขิใดกมุขิหนึ่งในทศกมุขิ ย่อมสามารถทำดีบ้างชั่วบ้าง ส่วนพระโพธิสัตว์ผู้บำเพ็ญเข้าสู่ทศกมุขินับตั้งแต่ปฐมกมุขิ ย่อมมีมือทำอกุศลกรรมเลย ในคัมภีร์มหาปรัชญาปารมิตาศาสตร์ ได้ตั้งกมุขิพระโพธิสัตว์ไว้ดังนี้

๑. มุทิตากมุขิ พระโพธิสัตว์มีความยินดีในความปราศจากทุกข์ของสรรพสัตว์ ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ของผู้อื่นให้ถึงพร้อม (กมุขินี้บำเพ็ญหนักใน ทานบารมี)
๒. วิมลากมุขิ (ปราศจากราคี) พระโพธิสัตว์จะมีจฉาจริยทั้งปวงได้เด็ดขาด ประพฤติสำรวมแต่ในสัมมาจริย (กมุขินี้มี ศีลบารมีเป็นใหญ่)
๓. ประภาการีกมุขิ (ความสว่าง) พระโพธิสัตว์ทำลายอวิชชาได้ขาด มีความประพฤติยิ่งในความอดกลั้นโดยประการ (มี ชันติบารมีเป็นใหญ่)
๔. อรรถจัสมตีกมุขิ (รุ่งเรือง) พระโพธิสัตว์มีความเพียรในการบำเพ็ญธรรม อำนวยहितประโยชน์แก่สรรพสัตว์ (มี วิริยบารมีเป็นใหญ่)
๕. ทุรชยา กมุขิ (ผู้ชนะชะยาก) พระโพธิสัตว์ละขาดซึ่งสภาก

แห่งทวยานทั้ง ๒ ซึ่งเป็นธรรมาวรรณะต่อพุทธกมุขิได้ขาด (มีสมาธิบารมีเป็นใหญ่)

๖. อภิมุขีกมุขิ (ผินหน้าสู่ทางนิรวาณ) พระโพธิสัตว์บำเพ็ญยิ่งในปัญญาบารมี รู้แจ้งชัดในปฏิจจสมุปบาท (มีปัญญาบารมีเป็นใหญ่)
 ๗. ทูรังคมา กมุขิ (ไปไกล) พระโพธิสัตว์มีอุบายอันชาญฉลาด แม้บำเพ็ญน้อยก็ได้ผลแก่สรรพสัตว์ทั้งหลายมาก (บำเพ็ญหนักในอุบายบารมี)
 ๘. อจลา กมุขิ (แน่วแน่ไม่หวั่นไหว) พระโพธิสัตว์บำเพ็ญหนักในปณิธานบารมี
 ๙. สาธุมตีกมุขิ พระโพธิสัตว์แตกฉานอภิญญาและปฏิสัมภิทาญาณ กมุขินี้บำเพ็ญหนักในพลบารมี
 ๑๐. ธรรมเมฆกมุขิ พระโพธิสัตว์บำเพ็ญหนักในญาณบารมี มีจิตอิสระ ไม่ติดผูกในรูปธรรมนามธรรมทั้งปวง
- เมื่อพระโพธิสัตว์บำเพ็ญทศกมุขิเต็มบริบูรณ์แล้ว ก็มีพระคุณธรรมเทียมเท่าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นเอกชาติ ปราศจากปฏิพัทธ์เกี่ยวข้องกับความเกิดอีก เพียงชาติเดียวก็จักเป็นผู้ตรัสรู้อุตรสัมมาสัมโพธิญาณดุจดั่งพระศรีอริยเมตไตรยโพธิสัตว์.

สิกขาบทของพระโพธิสัตว์

ทางอุตตรมนิกาย ถือปฏิบัติในหลักทฤษฎี "โพธิสัตว์มรรคา" โดยกำหนดมาตรฐานสมัยจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญบารมี (ก่อนทรงตรัสรู้) เรียกพระองค์ว่า "พระศากยโพธิสัตว์เจ้า"

พระศากยโพธิสัตว์เจ้าได้ทรงถือปฏิบัติในสิกขาบท มังสรีร เรียกว่า ตบะศีลวัตต์ (ศีลอย่างกิเลสปรากฏในพระมหาสิทธานสูตร) ซึ่งทางอุตตรมนิกายสงเคราะห์เรียกชื่อเป็น "สิกขาบทพระโพธิสัตว์"

ฉะนั้นทางอุตตรมนิกายจึงกำหนดให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ปฏิบัติใน สิกขาบทพระโพธิสัตว์ เพิ่มขึ้น ปฏิบัติพร้อมกัน สิกขาบทที่มีมาในพระปาฏิโมกข์

สิกขาบทพระโพธิสัตว์ในพรหมชาลสูตร จำแนกออกได้

๑. ครุกาบัติ มี ๑๐

๒. สหุกาบัติ มี ๔๘

รวม ๕๘

ครุกาบัติ ๑๐ (โทษสถานหนัก)

๑. ผู้ฆ่าชีวิตมนุษย์ให้ตาย ด้วยมือตนเอง ใช้ผู้อื่นกระทำ หรือเป็นใจสมรู้ร่วมคิด ตลอดจนฆ่าชีวิตสัตว์เล็กใหญ่ให้ตาย ต้องโทษสถานหนัก

๒. ผู้ถือเอาของผู้อื่น มีราคา ๕ มาสก ตลอดจนลักเอาของมีค่า ที่เจ้าของไม่อนุญาต ด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๓. ผู้เสพเมถุน นำนามิต ล่วงเข้าไปในทวารหนัก ทวารปาก หรือทางปาก ของหญิงหรือชายตลอดจนสัตว์เดรัจฉานตัวเมีย ว่าน้ำอสุจิจะเคลื่อนหรือไม่ ด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๔. ผู้वादอุตริมนุษยธรรม อวดรู้ฉ้อฉล รู้มรรคผลที่ไม่มีในตน ตลอดจนพูดมุสาวาทที่ไม่ใช่ความจริง กระทำด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๕. ผู้ผลิตสุราเมรัยน้ำเมา ตลอดจนยาตองสุราที่ไม่ใช่รักษาโรคโดยตรง กระทำหรือผลิตเองหรือใช้คนอื่นกระทำหรือผลิตเอง ต้องโทษสถานหนัก

๖. ผู้กล่าวร้ายบริษัทสี่ ไส้โคล้อาบัติชั่ว ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ตลอดจนสิกขมานา สามเณร และสามเณรี โดยไม่มีมูล ด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๗. ผู้ยกตนข่มท่าน ตีเตือนนินทาภิกษุอื่น ยกย่องตนเองเพื่อปกปิด ด้วยตนเอง หรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๘. ผู้ตระหนี่เหนียวแน่น ไม่มีมุกิตาจิต ตลอดจนไม่เอื้อเฟื้อต่อผู้ยากจน ขอกทานกลับขับไล่ไล่ส่ง กระทำด้วยตนเอง หรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

๙. ผู้มุกะลุนเฉียว ตลอดจนก่อการวิวาท ใช้มิด ใช้ไม้

ใช้มือทุบตีภิกษุอื่น กระทำด้วยตนเอง หรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้อง
สถานหนัก

๑๐. ผู้ประทุษร้ายต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
กระทำด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ต้องโทษสถานหนัก

หมายเหตุ

อาบัติโทษสถานหนัก ๑๐ ข้อข้างบนนี้ ได้แยกไว้เป็น ๓ ประ
๑. เจตนา, ๒. บังเอิญ หรือ ๓. สุตวิสัย คือ ๑. อุดมอาบัติ ๒. มัชฌมอา
และ ๓. ประถมอาบัติ ผู้ต้องช้ันอุดมอาบัติขาดจากการเป็นโพธิสัตว์
ในกรณีหลัง ให้อยู่กรรมมานัตต์กรรมานตน จึงจะพ้นอาบัติเป็นผู้บริสุทธิ์

ลหุกาบัติ ๔๘ (โทษสถานเบา)

๑. ผู้ไม่เคารพผู้มีอาวุโส ชั้นอาจารย์ของตน
๒. ผู้ดื่มสุราเมรัย
๓. ผู้บริโภคนาหารปลาและเนื้อ
๔. ผู้บริโภคน้ำดื่มกลิ่นแรงฉุน ให้โทษเกิดโรค ๕ ชนิด
๑. หอม ๒. กระเทียม ๓. กุฉี ๔. หลักเกี้ยว (กระเทียมเล็ก) ๕. เสง
(ไม่มีในประเทศไทย)
๕. ผู้ไม่ตักเตือนผู้ต้องอาบัติให้แสดงอาบัติ
๖. ผู้ไม่บริจาคสิ่งทานแก่ธรรมกถึก

๗. ผู้ไม่ไปฟังการสอนธรรม
๘. ผู้คัดค้านพระพุทธศาสนา
๙. ผู้ไม่ช่วยเหลือคนป่วย
๑๐. ผู้เก็บอาวุธ สำหรับฆ่ามนุษย์หรือสัตว์ไว้ในครอบครอง
๑๑. ผู้เป็นทูดสื่อสารในทางการเมือง
๑๒. ผู้ค้ามนุษย์ไปเป็นทาส ขายสัตว์ไปให้เขามาหรือใช้งาน
๑๓. ผู้พูดนินทาใส่ร้ายผู้อื่น
๑๔. ผู้วางเพลิงเผาป่า
๑๕. ผู้พูดบิดเบือนข้อความพระธรรมให้เสื่อมเสีย
๑๖. ผู้พูดอุบายเพื่อประโยชน์ตน
๑๗. ผู้ประพฤตขัดขืนบังคับเขาให้ทานวัตถุ
๑๘. ผู้वादอ้างตนเป็นอาจารย์เมื่อตนยังเขลาอยู่
๑๙. ผู้พูดกลับกลอกสองลิ้น
๒๐. ผู้ไม่ช่วยสัตว์เมื่อเห็นสัตว์นั้นตกอยู่ในภยันตราย
๒๑. ผู้ผูกพยาบาทอาฆาตแค้น
๒๒. ผู้ตระนงตัว ไม่ชวนช่วยศึกษาธรรม
๒๓. ผู้เย่อหยิ่ง กระด้างก้าวร้าว
๒๔. ผู้ไม่ศึกษาพระธรรม
๒๕. ผู้ไม่ระงับการวิวาทเมื่อสามารถสงบได้
๒๖. ผู้ละโมภ เห็นแก่ตัว
๒๗. ผู้น้อมลากที่เขาถวายสงฆ์อื่นมาเพื่อตน
๒๘. ผู้น้อมลากที่เขาถวายสงฆ์ไปตามชอบใจ

- ๒๙. ผู้ทำเสน่ห์ยาแฝดฤทธิ์เวทให้คนคลั่งไคล้
- ๓๐. ผู้ชักสื่อให้ชายหญิงเป็นผัวเมียกัน
- ๓๑. ผู้ไม่ช่วยเหลือไถ่ค่าตัวคนให้พ้นจากเป็นทาสเมื่อสามารถ
- ๓๒. ผู้ซื้อขายอาวุธสำหรับฆ่ามนุษย์และสัตว์
- ๓๓. ผู้ไปดูกระบวนทัพ มหรสพ และฟังขับร้อง
- ๓๔. ผู้ไม่มีขันตือดกหนในการสมทานรักษาศิล
- ๓๕. ผู้ปราศจากกตัญญูต่อบิดามารดา อุปัชฌายาจารย์
- ๓๖. ผู้ปราศจากสังจะต่อคำปฏิญาณว่าจะตั้งอยู่ในพรหมจรรย์
- ๓๗. ผู้ปฏิบัติดุจดั่งควัตรในถิ่นที่มีกษัตริย์
- ๓๘. ผู้ไม่มีคารวะ ไม่รู้จักต่ำสูง
- ๓๙. ผู้ไม่มีกุศลจิต ไม่สร้างบุญ สร้างกุศล ทำทาน
- ๔๐. ผู้มีฉันทาคติ ลำเอียงในการให้บรรพชาและอุปสมบท
- ๔๑. ผู้เป็นอาจารย์ สอนด้วยการเห็นแก่ลาภ
- ๔๒. ผู้กระทำสังฆกรรมแก่ผู้มีมิถาจารย์
- ๔๓. ผู้เจตนาฝ่าฝืนวินัย
- ๔๔. ผู้ไม่เคารพสมุดพระธรรมคัมภีร์
- ๔๕. ผู้ไม่สงเคราะห์โปรดเวไนยสัตว์
- ๔๖. ผู้ยืนหรือนั่งที่ต่ำแสดงธรรม
- ๔๗. ผู้ยอมจำนนต่ออำนาจธรรมโรธิ์ (อำนาจที่ผิดธรรม)
- ๔๘. ผู้ล่วงละเมิด ธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา

หมายเหตุ

- ๑. การแสดงอาบัติเพื่อให้เป็นผู้บริสุทธิ์ ได้แบ่งไว้เป็น ๓ ชั้น คือ (๑) ชั้นอุดม ต้องแสดงอาบัติต่อคณะสงฆ์ (๒) ต้อง ชั้นมัธยม ต้องแสดงอาบัติต่อพระภิกษุจำนวนสามรูป (๓) ต้อง ชั้นประถม ต้องแสดงอาบัติต่อพระภิกษุเพียงหนึ่งรูป
- ๒. สามเณร ต้องปฏิบัติพระโพธิสัตว์ศีลเช่นเดียวกับพระภิกษุ
- ๓. ส่วนฆราวาสนั้น มีความสำคัญเฉพาะข้อ ๓ อันเป็นสิกขามังสวัตินั้น เพราะได้รับปฏิบัติในศีล ๘ หรือ ศีล ๕ อยู่แล้ว.

จริยธรรมของพระโพธิสัตว์ ๑๐ ประการ

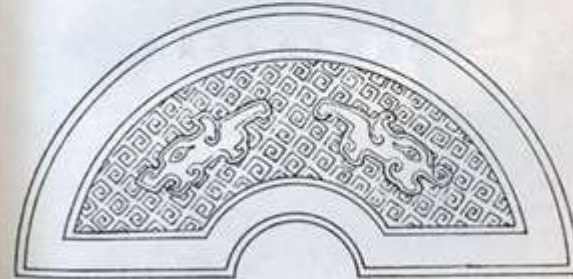
๑. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่า ร่างกายจะไม่มีโรคไข้เจ็บ
๒. พระโพธิสัตว์ครองชีพ โดยไม่ปรารถนาว่าจะไม่มีภยันตราย
๓. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่า จะไม่มีอุปสรรคในข่าระจิตใจให้บริสุทธิ์
๔. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาเลยว่า จะไม่มีมารขัดขวางการปฏิบัติภารกิจ
๕. พระโพธิสัตว์คิดว่า จะทำงานให้นานที่สุด โดยปรารถนาจะให้สำเร็จผลเร็ว
๖. พระโพธิสัตว์คบเพื่อน โดยไม่ปรารถนาจะได้รับประโยชน์จากเพื่อน
๗. พระโพธิสัตว์ไม่ปรารถนาว่า จะให้คนอื่นต้องตามตนเองเสมอไปทุกอย่าง
๘. พระโพธิสัตว์ทำความดีกับคนอื่น โดยไม่ปรารถนาตอบแทน
๙. พระโพธิสัตว์เห็นลาภแล้ว ไม่ปรารถนาว่าจะมีหุ่นสัตว์ด้วย
๑๐. พระโพธิสัตว์เมื่อถูกใส่ร้ายป้ายสี ตีเตียนนินทา แล้วปรารถนาจะได้โต้ตอบหรือฟ้องร้อง.

โพธิสัตว์ธรรม

- ดูก่อนท่านผู้มรุษย์ พระโพธิสัตว์จำต้องสำเร็จในธรรมอันเป็นสมบัติ ๘ ประการ จึงสามารถดำเนินจริยาโปรดสัตว์ในโลกธาตุนี้ได้ โดยมีแปดเป็อนด้วยมลทินโทษ ก็คุณสมบัติประการนั้นเป็นไฉน คือ
๑. พระโพธิสัตว์จักต้องบำเพ็ญตนให้เป็นคุณประโยชน์ต่อปวง
 ๒. พระโพธิสัตว์สามารถเสวยสรรพทุกซ์แทนสรรพสัตว์ได้
 ๓. พระโพธิสัตว์สร้างคุณความดีไว้มีประมาณเท่าไร ก็
 ๔. พระโพธิสัตว์ตั้งจิตอยู่ในสมธรรมอันสม่าเสมอในปวงสัตว์เลือกที่รักผลักที่ชัง ถ่อมตนไว้ไม่ลำพองโดยปราศจากความองชัดใด ๆ
 ๕. พระโพธิสัตว์เห็นพระโพธิสัตว์ทุก ๆ องค์ปานประหนึ่งเห็นพระพุทธรองค์ หนึ่งพระสูตรใดที่ยังมิเคยได้สดับตรับฟัง ครั้นได้มีโอกาสสดับตรับฟังแล้ว ก็ไม่บังเกิดความคลางแคลงกังขาอย่างไรในพระสูตรนั้น
 ๖. พระโพธิสัตว์ไม่หั้นปฤษฎางค์ให้กับธรรมของพระอรหันตสาวก แต่สมัครสมานเข้ากันได้กับธาตุดังกล่าว
 ๗. พระโพธิสัตว์ไม่เกิดความริษยาในลาภสักการะอันบังเกิด

แก้ตนเอง สามารถควบคุมจิตของตนไว้ได้
๘. พระโพธิสัตว์จักต้องหมั่นพิจารณาโทษของตนอยู่เป็นนิจ
ไม่เที่ยวเพ่งโทษโทษนาโทษของผู้อื่น ตั้งจิตมั่นคงเด็ดเดี่ยวใน
สร้างบารมี

นี้แลชื่อว่า ธรรมอันเป็นคุณสมบัติ ๘ ประการของพระโพธิสัตว์
(จาก วมลเกียรติคุณเทสสูตร)

พระกษิตครรภโพธิสัตว์
(พระตัจฉังอ้วงพู้สัก)

พระกษัตริย์พรหมโพธิสัตว์ วัดโพธิ์แมนคุณาราม

普門報恩寺地藏菩薩像

วัดโพธิ์แมนคุณาราม

พระกษัตริย์พรหมโพธิสัตว์

พระกษัตริย์พรหมโพธิสัตว์ (ทำยิม) วัดโพธิ์เย็น

ตลาดลูกแก อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี

普仁寺地藏菩薩像

กษัตริย์โพธิสัตว์

地藏王菩薩像

พระกษัตริย์โพธิสัตว์นี้ ทางอุตรนิกายเรียกว่า พระตั้งจ้อ-
อ้วงฟู่ลัก เป็นพระโพธิสัตว์ที่ฝ่ายอุตรนิกายเคารพนับถือมาก
ถัดจากพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์หรือพระกวนอิม

พระรูปของพระกษัตริย์โพธิสัตว์เจ้า เขียนหรือทำเป็นรูปพระ
โพธิสัตว์ทรงครองผ้าแบบภิกษุ ทรงหมวกเป็นรูปกลีบบัวกางติด
กันรวมห้ากลีบหรือห้าแฉก มีผ้าทำเป็นรูปคล้ายผ้าพันคอเสอร์สากล
เป็นสองชายห้อยลงมาข้างหู พระหัตถ์ขวาทรงถือไม้คทาจุดดงค์
บ้าง ทำรูปภิกษุผู้เป็นศิษย์ถือไม้คทาจุดดงค์ยืนอยู่ข้างหนึ่งบ้าง ทำ
รูปทรงอยู่ในลักษณะยืนบ้าง นั่งบนฐานบัวบ้าง หรือทรงพาหนะ
สิงห์โตบ้าง

ในพระตั้งจ้ออ้วงฟู่ลักบึงอ้วนเก็งสูตร (พระกษัตริย์โพธิ-
สัตว์มูลปนิธานสูตร) ซึ่งศึกษานันตะ แห่งอินเดีย ได้แปลจาก
ภาษาสันสกฤตสู่ภาษาจีนในสมัยราชวงศ์ถัง มีอรรถว่า:

ในสมัยพุทธกาล สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จไปยัง
ดาวดึงส์พิภพ ทรงตรัสเทศนาพระอภิธรรมโปรดพระพุทธชนม์ตลอด

ไตรมาส มีสมเด็จพระพุทธชนนี้เป็นองค์ประธาน พร้อมด้วยพระภิกษุศิครรภโฑธิสต์ว์ทรงคุณธรรมเมตตา ปฏิบัติช่วยเหลือโปรด
พระพุทธเจ้า พระโฑธิสต์ว์เจ้า ท้าวชิริปรานีเทวราช ท้าวจตุรมาทั้งหกเหล่ามาด้วยประการเช่นนี้ และสมเด็จพระผู้มีพระภาค
ราช ทวยเทพบริษัทใหญ่น้อย รวมทั้งอากาศเทวดา ภูมิต่างทรงเล่าการบังเกิดขึ้นของพระภิกษุศิครรภโฑธิสต์ว์ว่า มี
รุกขเทวดา พฤษภเทวดา ตลอดจนท้าวสุรราชใหญ่น้อยท้าวเสนิต มีชาติ มีความประพฤติพรหมจรรย์ในชาติก่อน มีความ
และสาครเทศกทศได้มาประชุมล้อมอภิวัตสดับฟัง สมเด็จพระโฑธัญ มีอธิษฐานว่า เป็นอย่างนั้น ๆ ดังนี้ :-

มีพระภาคเจ้าตรัสเทศนาพระอภิธรรมในครั้งนั้น
ครั้งหนึ่งสมเด็จพระโลกนาถเจ้าได้ทรงมีพระพุทธรูปิกาทรงพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า พระพุทธปัทมอิศวรราชาตถาคต
มัญชุศรีโฑธิสต์ว์เจ้าว่า บรรดาทวยเทพเทวานิกายต่าง ๆ ที่ (梵華定自在王如來) ทรงมีพระชันษาสี่สอโขยแสน
มาสดับฟังพระธรรมเทศนาของตถาคตนี้ ได้พากันมาจากทิศทั้งป เป็นที่เคารพบูชานับถือแก่บรรดาปวงนิกรชน และราชกรมิจิต
พิภพ มีจำนวนเหลือที่จะคณานับนั้น เป็นผู้ที่พระภิกษุศิครรภโฑธิสต์ว์ท้าวพากันสร้างพระพุทธรูปปฏิมากรของพระองค์ไว้กราบไหว้บูชา
ได้แก่กุศลปัตติทานผล (คือ พระภิกษุศิครรภโฑธิสต์ว์เจ้าได้แก่กุศลบุญกวีความอารามทั้งในอุโบสถและสถูปเจดีย์สถานทั่วไป
ให้ และผู้รับเมื่อได้ตั้งจิตสมาทาน ก็ได้อานิสงส์ปลอดเปลื้องทุกข์ของ กาลสมัยนั้น มีพราหมณ์กุลครอบครัวยหนึ่ง พราหมณ์ผู้เป็น
รับตลอดจนสัมฤทธิ์ผล) เป็นเวลาสองโขยกาลนับไม่ถ้วนลำดับ มีนามว่า "ชิริชิตนพราหมณ์" พราหมณ์ผู้เป็นภริยามีนาม
มา จนได้บรรลุมรรคผลแล้วในสมัยอดีตกาลบ้าง ที่กำลังจะบรรพชา "ยัฎฐิสีพราหมณ์" ชิริชิตนพราหมณ์ได้ถึงแก่กรรมไปก่อน
มรรคผลในสมัยแห่งปัจจุบันบ้าง และหวังที่จะบรรลุมรรคผลคงมีนางยัฎฐิสีพราหมณ์กับบุตรหนึ่งคนรวมเป็นสองคนแม่ลูกอยู่
ในสมัยอนาคตกาลบ้าง

พระภิกษุศิครรภโฑธิสต์ว์ได้โปรดสัตว์ทั้งหกเหล่า คือ : เทวดา ฝ่ายพราหมณ์ผู้เป็นบุตร เป็นผู้มีความประพฤติประกอบด้วย
มนุษย์ อสูร เปรต สัตว์เดรัจฉาน และสัตว์ในนรก ด้วยความมีศีล มีความเมตตา มีความละอายต่อบาป ไม่ประกอบในสิ่ง
แก่กุศลปัตติทานให้ ทั้งเทศนาสั่งสอนให้รู้สึกสำนึกกรรมบาปทำความเบียดเบียนแก่มนุษย์ด้วยกัน ตลอดจนสัตว์เดรัจฉาน เป็นผู้
ได้กระทำความเป็นผลกรรมทำลายตนเอง และแนะนำให้ประกอบกรรมอยู่ในธรรมานุธรรมปฏิบัติโดยบริสุทธิ์ใจ ยึดถือพระรัตนตรัยเป็นที่
อันเป็นที่พึ่ง เพื่อพ้นจากนรกไปสู่สุคติเป็นลำดับมา จนได้บรรลุมรรคผล ทั้ง เป็นที่สรรเสริญและเคารพนับถือแก่บรรดาพราหมณ์ด้วยกันและ
ผลแล้วอนกอนันต์ นับระยะเวลาสองโขยกาลนับไม่ถ้วนมาแต่ปางจนทั่วไป

ส่วนพราหมณ์ผู้เป็นมารดา เป็นผู้มีความประพฤติตรงกับบุตรีของตน คือ ไม่นับถือพระรัตนตรัย ไม่เชื่อในการบุญและบาป ไม่เชื่อว่ามีสวรรค์และนรก แม้นว่านางพราหมณ์ผู้เป็นบุตรีพยายามอ้อนวอนปลอบโยน เพื่อให้กลับนิสัยเป็นผู้นับถือพระพุทเจ้า นางผู้เป็นมารดาก็ยืนยันกรานตื้อดิ่งไม่ยอมผันแปรเปลี่ยนแไปจากความคิดเดิมอยู่นั่นเอง เพราะมีทิฏฐิโดยมีจฉาสติเข้าครอบงำ ในกาลต่อมาไม่ช้านาน นางพราหมณ์ผู้เป็นมารดาก็ถึงแก่ชยลง เมื่อชีวิตได้แตกดับไปแล้ว ผลแห่งกรรมที่นางได้ประกอบไว้ครั้งยังมีชีวิตอยู่นั้น ได้นำดวงวิญญาณของนางไปสู่รอก อันดินแดนที่ลงโทษผู้กระทำบาป เป็นการสนองกรรมที่ได้กระทำ

นางพราหมณ์ผู้เป็นบุตรี ครั้นเมื่อมารดาได้กระทำกาลกิริยาโลกไปแล้ว ก็มีความเศร้าโศกอาลัยเป็นห่วงใยถึงมารดาผู้บังเกิดเป็นอยู่อย่างยิ่ง นางพราหมณ์เป็นทุกข์ถึงมารดาจนมิเป็นอันจะกินนอน ดวงจิตครุ่นคิดเป็นกังวลพะวงอยู่ในการเป็นไปแห่งมารดา โดยนางเชื่อว่า มารดาของนางที่ได้ดับชีพไปนั้น ดวงวิญญาณคงไม่ไปสู่สถานที่สุดคติ คงจะไปสถานที่ทุกคติเป็นแน่แท้ อันตัวเราผู้เป็นบุตรจำจะต้องช่วยเหลือเพื่อแสดงความกตัญญูตเวที ต่อมารดาผู้กำเนิดเลี้ยงดูอุ้มชูมาแต่น้อยจนคัมใหญ่ จำจะต้องพยายามค้นทางที่จะช่วยมารดาผู้มีพระคุณในครั้งนีให้จงได้ ตัวเราผู้เป็นบุตรจะสนองคุณมารดาก็เพียงครั้งนี้ครั้งเดียวเป็นครั้งสุดท้าย ถึงมาดจะเสียชีวิตสมบัติพัสถานไปจนหมดสิ้น ก็ไม่มีความเสียหายและย่อย่อท้อ แม้ว่าชีวิตอันเป็นที่รักยิ่งของเราเองก็ยอมเสียสละให้

เมื่อนางพราหมณ์คิดเช่นนั้นแล้ว นางตกลงใจขายบ้านเรือนอันอสังหาริมทรัพย์ และจำหน่ายส่วนของอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสมบัติของนาง รวบรวมเงินไปจัดซื้อหา ดอกไม้ ธูป เทียน และเครื่องบูชา นำไปนมัสการต่อพระพุทธรูปปฏิมาที่ประดิษฐานอยู่ตามราม และแจกจ่ายทรัพย์อันเป็นกุศลทานแก่มนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ตลอดจนสัตว์เดรัจฉาน ส่วนตัวนางพราหมณ์ก็ปฏิบัติตนเป็นภริยาธรรมสตรี (คือหญิงผู้รักษาศรัทธา) ถือเอากิจวัตรในการปฏิบัติศาสนกิจมั่นในคุณพระรัตนตรัย เพียรกระทำการกราบไหว้พระพุทธรูปสมาธิภาวนาอธิษฐานต่อหน้าพระพักตร์พระพุทธรูป องค์พระบรมมาสัมพุทธปัทมอัครราชาตถาคต ขอกุศลใด ๆ ที่พึงบังเกิดมีขึ้นกับบุญทานที่ได้ปฏิบัติตามอนุศาสน์ของพระพุทธเจ้าในครั้งนีของเกิดอาณิสสรสังสสัมฤทธิ์ผล ได้ถอนโทษของมารดาผู้บังเกิดเกล้าให้หลุดพ้นจากสรรพภัยพิบัติในทุกคติภูมิ และขอคุณแห่งพระรัตนตรัยดัดบันดาลความมหัศจรรย์ให้แก่มารดาบรรลู่สู่ทางสุดดีตามคำอธิษฐานด้วยเทอญ.

นางพราหมณ์ได้ปฏิบัติตนอยู่เช่นนี้เป็นเวลาเรื่อยมา ครั้งหนึ่งปรากฏมีสำเนียงเสียงแว่วมาจากเบื้องบนเข้ากระทบโสตว่า "ดูก่อนพราหมณ์ จงหักห้ามความโศกเสียเถิด ตถาคตจะชี้ทางให้"

เมื่อนางพราหมณ์ได้ยินดังนั้น ก็เกิดความปราโมทย์เป็นล้นพ้น น้อมกายก้มพักตร์ลงกราบไหว้ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง แล้วอธิษฐานว่า "ขอพระองค์พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญเลิศล้ำ ได้ทรงพระ

เมตตาประทานพระกรุณาธิคุณแก่ข้าพระองค์ผู้อาภัพให้ได้ทราบ
แหล่งหนของมารดาข้าพระองค์ ณ บัดนี้ ด้วยข้าพระองค์ได้ตั้งปณิ
มุงไว้ว่า จะขอพบปะมารดาเพื่อทราบความทุกข์สุข แม้ว่า
ของข้าพระองค์จะถึงแก่ประลัยลงระหว่างนี้ก็ยอมสิ้น เพื่อมุ่ง
และเอาความสุขมาให้แก่มารดาเป็นที่ตั้ง

เวลาได้ผ่านไปชั่วขณะหนึ่งโดยเจ็บเสียงปราศจาก
แต่ประการใด นางพราหมณีเกิดเสียใจ พร้อมทั้งความน้อย
ครวญคร่ำไปจนสิ้นสัมปattiไปพักหนึ่ง ต่อเมื่อฟื้นคืนสตินางก็ได้ยืนตรงเข้ามาหานางพราหมณี กระทำอภิวาทแล้วโอภาปราศรัย
เสียงทิพย์ประภาษมาเข้ากรรณาว่า "ดูก่อนพราหมณี จงอย่าท
โสภไปจนเกินควร อันอันสงส์แห่งพระพุทธสักการะและปวามประสงค์สิ่งใด" นางพราหมณีตอบว่า "ข้าพเจ้ามีความประสงค์
ทานส่วนบุญนั้นแรงกล้า จะบรรลुซึ่งผลให้มารดาสำเร็จ
โยชน์ตามคำอธิษฐาน จงกลับไปปฏิบัติภาวนาจักต้อง
เถิด-ผลสัมฤทธิ์จะบังเกิดขึ้นดังความปรารถนา"

เมื่อนางพราหมณีได้สดับตรับฟังพระพุทธดำรัสเช่น
แล้ว นางมีความปีติอย่างสุดซึ้งดังได้ประพรมด้วยน้ำอมฤต น
กราบพระพุทธปฏิมากรด้วยเบญจางคประดิษฐ์ด้วยคว
เคารพยิ่ง แล้วกลับไปปฏิบัติกรรมฐานอันเป็นกิจวัตร ระลึกถึง
พระรัตนตรัย อธิษฐานขอให้ได้พบปะมารดาหรือหลักแหล่งดัง
มุ่งหมายตั้งใจไว้

หลังจากนางพราหมณีได้เจริญวิเวกธรรมเพ่งภาวนา
แน่ ด้วยภินิหารแห่งพระพุทธานุภาพ บันดาลให้วิญญาณของ
พราหมณีออกจากร่างลอยไปสู่ฝั่งมหาสมุทรแห่งหนึ่ง น้ำใน

มีสัตว์ร้ายรูปร่างลักษณะน่าเกรงขาม นำเกลียด
กลัว เทียววิ่งเพ่นพ่านอยู่บนหลังน้ำไล่ตะครุบเหยื่อในน้ำกิน
เหยื่อในน้ำนั้น คือ มนุษย์มีทั้งชายและหญิงลอยอยู่เป็นจำนวน
ไม่ถ้วน ต่างพยายามหลบหลีกการจับตะครุบของสัตว์ร้ายที่จ้อง
มนุษย์ฉกร่างเป็นชิ้นกลืนทั้งโลหิต ก็สลดใจสงสารเป็นอย่างยิ่ง

อาจจะมองดูด้วยความสังเวช
ในขณะนั้นมีอสูรอนุราชตนหนึ่ง มีนามว่า "บ่อตัก" กับบริวาร
กระทำอภิวาทแล้วโอภาปราศรัย
ท่านมาถึงนรกแดนนี้ เพื่อ
ยากทราบว่ มารดาของข้าพเจ้าผู้มิมีนามว่า ยัญญิสฺตีพราหมณี
ได้ถึงแก่กรรมไม่ช้านานมานี้ ไม่ทราบว่ วิญญาณของมารดา
ข้าพเจ้าจะตกอยู่ ณ แห่งหนตำบลใด ข้าพเจ้ามีความห่วงใย
ท่านผู้เป็นใหญ่แห่งดินแดนนรกนี้ ได้โปรดกรุณาแจ้งให้ข้าพ
เจ้าทราบ และได้โปรดแนะนำชี้ทางให้ข้าพเจ้าได้พบกับมารดาด้วย
เถิด"

เมื่อท้าวอสูรอนุราชได้ฟังนางพราหมณีพูดเช่นนั้น ก็ประสาน
มืออภิวาทแล้วกล่าวตอบว่า "ข้าแต่ท่านผู้เจริญได้โปรดทราบ
อันนางยัญญิสฺตีพราหมณีผู้เป็นมารดาของท่านนั้น ได้เคยตกมาอยู่
ณ นรกนี้ และเนื่องด้วยได้รับสงเคราะห์ส่วนบุญกุศลอันประเสริฐ
ไพศาลของท่านได้อุทิศปิติตานมาไว้ เมื่อสามราตรีล่วงไปนี้
นางยัญญิสฺตีพราหมณีได้พ้นจากดินแดนภาคนี้ไปสู่อุคตมสถาน

แล้ว" เมื่อทำวสุรอนุราชได้กล่าวคำปราศรัยพอสมควร ก็ประส
มือน้อมเศียรคำนับลาพาบริวารออกเดินตรวจบริเวณต่อไป.

ฝ่ายนางพราหมณี เมื่อนางได้ยื่นทำวสุรอนุราชชี้แจงเร
มารดาเป็นที่แจ่มแจ้งเช่นนั้นแล้ว รู้สึกปลาบปลื้มเป็นล้นพ้น วิญญาณ
ก็รีบกลับมาสู่ร่างนิทราทื่นจากนิรมิต นางมีความปีติยินดีเหลือล้น
ได้ทราบข่าวชัดเจนว่า มารดาบังเกิดเกล้าของนางได้หลุดพ้นจ
การกรรมกันไปประสพสุขดีแล้วเป็นอันหมดห่วง แต่ภาพมนุษย์น่าสง
นับจำนวนไม่ถ้วนที่กำลังทนทุกข์ทรมานอยู่ในนรกตามที่ได้
ประสพแลเห็นมายังติดตาอยู่ไม่รู้หาย ให้เกิดธรรมสังเวช คิดจะช
ปลดเปลื้องความทุกข์ทรมานของสัตว์ที่น่าสงสารเหล่านั้นค
ไปอีก

นางพราหมณีได้ตั้งปณิธานต่อหน้าพระพักตร์พระพุทธป
มากร์ ขอปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อไปอีก เพื่อโปรดสัตว์ที่ตกทุ
ได้ยากในนรกอเวจีเหล่านั้น นางหมั่นเพียรเจริญในธรรม ปฏิบัติ
บำเพ็ญทานเป็นกิจวัตร ดวงจิตน้อมนมัสการต่อพระพุทธเจ้า อธิษฐาน
ขอบำเพ็ญกุศลปัตติทานโปรดสัตว์ในนรกอเวจีทั่วถึงกัน ตลอดเว
ทั่วทุกกัปป์ในอนาคต ขอคุณพระรัตนตรัยคุ้มครองอย่าให้มีคว
เบื้องหน้าต่อกุศลกรรมเป็นสันดานตลอดกาล เทอญ.

เรื่องประกอบในอดีตชาติ ๕ เรื่อง

ด้วยเดชานุภาพคำอธิษฐานและกุศลบารมีที่ได้สะสมไว้ เม
นางพราหมณีผู้นี้ได้ถึงแก่กรรมไป ได้กลับชาติมาเกิดเป็น
ชาย และภายหลังสำเร็จพระโพธิสัตว์ผลเป็นพระกษัตริครรภโพธิ
สัตว์ (ภาษาจีนเรียกว่า พระตี้จิ้งฟู่ลัก) ส่วนอสุรอนุราชบอดี้กผู้เป็น
กษัตริย์นรก ก็ได้รับส่วนบุญปัตติทานจากพระกษัตริครรภโพธิสัตว์
มาเป็นลำดับมา จนถึงกัปป์เลื่อนจากนั้นขึ้นมา ก็ได้กลับชาติไปเกิด
เป็นพระโศกโพธิสัตว์เจ้าตามอรรถในพระกษัตริครรภโพธิสัตว์มูล
นิทานสูตร และพระสูตรยังได้กล่าวถึงชาติที่พระองค์ทรงเสวยบำ
เพ็ญบารมีมา อาทิ

เรื่องที่ ๑

ในเวลาอดีตกาลที่ล่วงมาแล้วแต่ปางก่อน พระกษัตริครรภ... สัตว์ ได้เกิดเป็นบุตรของคฤหบดี สมัยนั้นแลเป็นสมัยของพระ... เจ้าพระองค์หนึ่ง ทรงพระนามว่า "ชื่อจิวฮั้งซิงก่วง้วนเหง... (獅子奮迅具足萬行如來) เมื่อกุลบุตร... พระพักตร์ของพระพุทธองค์อันเจริญด้วยอลังการบารมี จิตก็บังเกิด... ปิตินันต์และเคารพเลื่อมใสจึงได้ตรัสถามพระพุทธองค์ว่า "พระโยชนแก่สรรพสัตว์เรื่อยมา ได้ทรงปรึกษาหาอุบายโกศลวิธีชักจูง... ประเสริฐ ท่านได้ตั้งปณิธานอะไรหรือ จึงมีบุคลิกลักษณะที่... สมบูรณ์เช่นนี้" พระโลกนาถตรัสว่า "ดูก่อนกุลบุตร การปราร... บุคลิกลักษณะที่เป็นมงคลนี้ จะต้องทำการโปรดสัตว์ทั้งหลาย... อยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ นับตั้งแต่อดีตกาลมาโดยตลอดก็... สมกับความปรารถนาทุกประการ"

ด้วยเหตุดังนี้แล กุลบุตร (พระกษัตริครรภโพธิสัตว์) จึง... ปณิธานอย่างแน่วแน่ เพื่อที่จะโปรดสรรพสัตว์ในไตรภูมิให้... จากวิญญูสงสาร ตามสัตยาธิษฐานดังนี้ "ข้าฯ จะต้อง... สรรพสัตว์ให้หลุดพ้นจากห้วงแห่งความทุกข์โดยหมดสิ้น จ... ขอบรรลู่สู่พระพุทธภูมิ หากสรรพสัตว์ยังไม่หมดสิ้นจาก... แห่งความทุกข์ (นรกภูมิ) ก็จะไม่ขอสำเร็จเป็นพระพุทธ... พระกษัตริครรภโพธิสัตว์ได้ปฏิบัติเป็นจริยาภิจตามปณิธานตลอด

๓๐

เรื่องที่ ๒

อดีตกาลล่วงมาแล้ว มีพระสัมพันธุญพระองค์หนึ่ง ทรง... นามว่า "เจ๊กเซี่ยกตี่เซ่งจิวฮั้ง" (一切智成就如來) ก่อน... พระองค์จะออกภิเษกกรรมณ์ พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ครองเมือง... กษัตริย์ทั้ง ๒ พระองค์ได้ปฏิบัติกุศลกรรมบถสืบ บำเพ็ญ... ได้ทรงปรึกษาหาอุบายโกศลวิธีชักจูง... กษัตริย์พระองค์หนึ่งทรงตั้ง... ขอให้พระองค์สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียก่อน... สรรพสัตว์ให้หลุดพ้นจากอกุศลกรรมต่าง ๆ และบรรลู่ถึงสุคติ

ก็จะไม่ขอสำเร็จเข้าสู่พุทธภูมิ กษัตริย์ที่ตั้ง... ปณิธานว่าขอสำเร็จพระพุทธเจ้าก่อนจึงจะโปรดสัตว์นั้นได้แก่ เจ๊ก... กษัตริย์ที่ตั้งปณิธานขอโปรดสัตว์โลกก่อนจึงจะเข้า... พระพุทธภูมิ คือพระกษัตริครรภโพธิสัตว์.

๓๑

เรื่องที่ ๓

อดีตกาลล่วงมาแล้ว สมัยพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า เข็มนัยช้วนักยูไล (清淨蓮華目如來) ระหว่างที่ธรรมรูปพระองค์ยังทรงอยู่ มีพระอรหันต์รูปหนึ่งออกโปรดสรรพสัตว์ให้บำเพ็ญกุศลธรรมเรื่อยมา และท่านได้รับนิมิตจากกุลธิดาผู้มีนามว่า นางกวงม๊ก (光目) กุลธิดาผู้นี้เป็นผู้ใจบุญสุนทาน ได้ถวายทานแก่สมณพราหมณ์เนื่องนิจ วันหนึ่งพระอรหันต์ทรงเห็นว่า “เธอจะประสงค์สิ่งใดหรือ” (เพราะกุลธิดาได้จัดภัตตาหารประณีตถวาย) นางตอบว่า “วันนี้เป็นวันคล้ายวันมรณะของมารดาข้าพเจ้า ดังนั้นข้าพเจ้าจึงถวายภัตตาหารเพื่ออุทิศส่วนบุญกุศลนี้แก่มารดาที่ล่วงลับไปแล้ว และไม่ทราบว่าจะไปปฏิสนธิ ณ ที่ใด” พระอรหันต์เมื่อได้ฟังก็เกิดความเมตตา จึงเข้าสมาบัติพิจารณาสอดส่องจนรู้ว่ามารดาของนางตกอยู่ในนรกอเวจี ทนทุกข์เวทนายอย่างแสนสาหัส พระอรหันต์จึงถามนางกวงม๊กว่า มารดาของนางเมื่อครั้งยังมีชีวิตได้ประกอบอกุศลกรรมเช่นใดไว้ บัดนี้จึงตกอยู่ในห้วงทุกข์ที่แสนสาหัสเช่นนั้น นางได้ตอบว่า มารดาของตนะระหว่างมีชีวิตอยู่ชอบรับประทานอาหารจำพวกปลาและตะพานน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกปลาเหล่านั้น ฯลฯ นับเป็นจำนวนประมาณมิได้ นางได้อ้อนวอนพระอรหันต์ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะสามารถปลดเปลื้องทุกข์ของมารดาได้ พระอรหันต์ก็ได้แนะนำแก่นางว่า เธอจงตั้งจิตแน่วแน่ว่า พระนามของเข็มนัยช้วนักยูไลและสร้างรูปปฏิมากรขึ้นประดิษฐานบูชา เมื่อนางสดับแล้วก็รีบปฏิบัติทันที กาลล่วงมาเป็นลำดับ

ปัจฉิมราตรีหนึ่ง ก็บังเกิดเห็นพระพุทธรูปมีรัศมีส่องสว่างไสวใหญ่ดุจภูเขาพระสุเมรุ ได้ตรัสกับนางว่า “ดูก่อนกุลธิดา เธอมีต้องรำลึกใจไปนึก อีกมีข้ามารดาของเธอก็จะมาจุติในบ้านของเธอ จะสามารถพูดได้ทันทีที่เกิดความรู้สึก” คำพยากรณ์จากการนิมิตนั้นถูกต้องทุกประการ คือ อยู่มาไม่นานคนใช้ของนางคนหนึ่งคลอดบุตรออกมายังไม่ครบ ๓ ราตรี ทารกก็ร้องไห้กล่าวกับนางกวงม๊กว่า “ตั้งแต่จากกันเป็นเวลานาน เราได้ตกอยู่ในนรกภูมิ และได้อาศัยบุญบารมีของเธอจึงได้จุติมาเกิดเป็นมนุษย์ แต่ก็ได้รับทุกข์ทรมานที่เกิดมาเป็นคนวรรณะต่ำ จนกว่าอายุครบ ๑๓ ปี ก็จะถึงกาลมรณะ กลับไปทนทุกข์เวทนายในนรกอเวจีอีก” ทารกได้ถามนางว่าจะมีวิธีใดบ้างหรือไม่ ที่จะปลดเปลื้องความทุกข์เหล่านี้ นางกวงม๊กได้ฟังดังนั้นก็ทราบแน่ชัดว่าเป็นมารดาของนางจริง จึงเกิดความเวทนายสาหัส และได้ถามทารกว่า “หากเธอเป็นมารดาของเราแล้ว เธอทราบไหมว่าเธอได้สร้างกรรมอันใดไว้ จึงเกิดมาเป็นลูกของข้าพเจ้าพร้อมทั้งมีอายุที่สั้นถึงเพียงนี้” ทารกตอบว่า “สมัยที่เป็นมารดาของท่านนั้น ได้ฆ่าสัตว์ ทารุณกรรมแก่ข้าพเจ้า คนใช้ ด้วยเหตุนี้จึงได้รับทุกข์ทรมานดังกล่าวนั้น” นางกวงม๊กถามทารกอีกว่า “สภาพที่ได้รับความทุกข์จากนรกเป็นอย่างไร” ทารกตอบว่า “อันความทุกข์ทรมานในนรกมิสามารถจะสาธยายออกมาได้ว่าเป็นเช่นไร เพราะระหว่างที่ได้รับการทรมานอย่างแสนสาหัสนั้นจะพรรณาก็ไม่รู้จักจบสิ้น” เมื่อนางกวงม๊กได้ทราบเช่นนี้ ก็เกิดอาการเศร้าโศกอาดูรถึงกับน้ำตาไหล และพูดขึ้นว่า “ขอให้มารดาข้าพเจ้าจงหลุดพ้น

จากความทุกข์ทรมานในขุมนรกตลอดกาลนานเกิด แม้นถึงกาลม
แล้วก็ขอย่าให้มีโทษหนักต้องตกนรกเวจอีกเลย ขอพระพ
เจ้าทั้งหลายทั่วทิศกิจจงโปรดเมตตากรุณาต่อข้าพเจ้าด้วยเถิด
ช่วยมารดาพ้นจากอบายภูมิตามสัตยาธิฐานของข้าพเจ้านี้
มารดาได้รอดพ้นจากอบายภูมิแล้วตลอดไป ข้าพเจ้าตั้งสัจจาธิษ
ต่อหน้าพระพักตร์เซ่งเจ่งเน่ยฮัวมักยู่ได้ว่า ข้าฯ ขอตั้งปณิธานที่จะ
เปลื้องสรรพสัตว์ในไตรภูมิ เพื่อให้รอดพ้นจากอบายภูมิไปสู่
หรือบรรลุละโพธิญาณ เมื่อข้าฯ กระทำได้สำเร็จเวลาใด จึงจะ
สู่พระพุทธภูมิ" ขณะเวลานั้น นางได้ยินพระสุรเสียงของพระพุท
ตรัสว่า "เธอผู้มีมหาเมตตากรุณา ผู้กตัญญูต่อมารดา และตั้งปณิ
อันยิ่งใหญ่ เราได้พิจารณาเห็นแล้วว่า กาลมรณะของมารดา
ท่านก็จะเป็นกาลเวลาแห่งความหมดสิ้นของกรรมด้วย จะได้เกิด
ตระกูลพรหมณ์ มีอายุนานถึง ๑๐๐ ปี เมื่อพ้นแล้วจะไปเกิดใน
สุชาติมีอายุนับประมาณมิได้ ต่อภายหลังจะได้สำเร็จพระโพธิ
โปรดสรรพสัตว์ทั่วทั้งตรีโลก"

พระอรหันต์องค์นั้นคือ บ่อจันอีโพธิสัตว์ (無盡意菩薩) และ
มารดาของนางกวางมั่งคือ โก่อทุกโพธิสัตว์ (解脫菩薩)
กวางมั่งก็คือ พระกษิติครรภ์โพธิสัตว์ (地藏菩薩)

เรื่องที่ ๔

ในสมัยราชวงศ์ถังของประเทศจีน มีเมืองหนึ่งชื่อ ซิงล
(Sing Lo) ปัจจุบันคือประเทศเกาหลี มีพระราชกุมารพระองค์
ทรงพระนามว่า กิมเคี้ยวกัก (金喬覺) อุปลิยเมตตากรุณา
เสถียร รักความสันโดษ เล่าเรียนศิลปศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่าง
เร็ว ขำขันชำนาญศาสตร์อื่น ๆ ในสมัยนั้น แต่เมื่อพระองค์ศึกษา
ธรรมก็เห็นว่าไม่มีศาสตร์สาขาใดจะเทียมได้ ขณะที่พระองค์ทรง
ชนมายุ ๒๔ ชันษา ก็เกิดความเบื่อหน่ายโลกียสุข ทรงสละราชสม
ออกผนวชเป็นพระภิกษุ ในพุทธศาสนา พระองค์ทรงจาริกศึกษา
จนกระทั่งถึงประเทศจีน พร้อมด้วยนำสุนัขติดไปด้วยตัวหนึ่งชื่อ
เกี้ยวเกี้ยว (善哉) ทรงศึกษาค้นคว้าสัจธรรม และท่องเที่ยว
ตามหัวเมืองมณฑลทั้งหลาย จนบรรลุดังมณฑลหนึ่งชื่อ อังฮุย
แคว้นกุกเกี้ยว เห็นเป็นสภาพแห่งความร่มรื่นเหมาะแก่การ
เพ็ญสมณธรรม จึงใช้เป็นที่บำเพ็ญธรรมตลอดมา กาลเวลาล่วงมา
สมัยพระเจ้าถังเซียงจง ปีที่ ๑๖ เดือน ๗ ค่ำวันที่ ๑๐ ก็สำเร็จบรรล
กรรม และ ณ หมู่บ้านบริเวณเชิงเขานั้นมีท่านคฤหบดีเมียงกง เป็น
หัวหน้าหมู่บ้าน ท่านผู้นี้เป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี ชอบการบำเพ็ญ
ศัลถวายทานแก่สมณะและคนยากไร้ วันหนึ่งท่านคฤหบดีได้ขึ้น
ไปพบกับพระภิกษุเคี้ยวกักบนภูเขา จึงสนทนาธรรมอุกอุทธาคัยของ
ท่านเมียงกงมาก เกิดความเลื่อมใสต่อพระภิกษุเคี้ยวกัก ใครจะ
ถวายจตุปัจจัยให้เหมาะกับสมณเพศ จึงเอ่ยปากถามว่า "ข้าแต่ท่าน
มณะ ท่านปรารถนาสิ่งใดหรือไม่" พระภิกษุเคี้ยวกักตอบท่าน

คฤหบดีว่า "ท่านคฤหบดีผู้มีเมตตาจิต อาตมาต้องการขอที่สำ
การบำเพ็ญธรรมและเผยแพร่พระศาสนา เพียงเนื้อที่จิวรหนึ่งผืน
นั้น" ท่านคฤหบดีเมียงกงได้ฟังเช่นนั้นเกิดความสงสัยว่าเพียง
จิวรจะสามารถเผยแผ่ศาสนาได้อย่างไร แต่ก็ได้ถวายทานให้
ทันที จากนั้นพระภิกษุเคี้ยวกักก็นำจิวรโยนขึ้นบนนภากาศ
ก็คลุมไปทั่วภูเขาภิวัชร์ ท่านคฤหบดีก็มีจิตยินดีและศรัทธายิ่งกว่า
ถึงกับให้บุตรชายออกบวชเป็นศิษย์ของพระภิกษุเคี้ยวกัก
ภายหลังไม่นานนัก ท่านคฤหบดีเมียงกงก็ได้สละทรัพย์สั่ง
บ้านเรือออกบรรพชาอุปสมบทตามบุตรชายของตน และสำเร็จเมืองนรก โดยผ่านการพิพากษาของบดินศาลนรก ซึ่งมีอยู่ ๑๐ ศาล
มรรคธรรม พระภิกษุเคี้ยวกักมีอายุกาลถึง ๙๙ พรรษาจึงดับด้วยกัน โทษอุกฤษฏ์ได้แก่ ผู้ที่อกตัญญูไม่รู้คุณบิดามารดาประเภท
ปัจจุบันตามวัดวาอารามของชาวจีนจะมีวิหารพระกษิติครรภโพธิสัตว์ผู้ที่มีนามมนุษย์ให้ตายประเภทหนึ่ง ผู้ที่เอาไฟเผาบ้านเห็น
สัตว์อยู่ด้วยเสมอ โดยที่รูปพระกษิติครรภโพธิสัตว์ทรงประแสงทรัพย์หรือพยายบาทประเภทหนึ่ง ผู้ที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงประเภท
อยู่กลาง พระโพธิสัตว์นั้นแท้จริงก็คือพระภิกษุเคี้ยวกัก ส่วนหนึ่ง ผู้ที่ปั้นเท็จใส่ร้ายผู้สุจริตด้วยความพยายบาทหรือโดยสินจ้าง
ซ้ายมือพระโพธิสัตว์คือพระภิกษุเด้าเม้งห่อเสียง ซึ่งเป็นบุตรของ
คฤหบดีเมียงกง ส่วนทางด้านขวามือพระโพธิสัตว์คือ ท่านคฤ
เมียงกง ที่ออกบวชตามบุตรชาย ข้างหน้าพระโพธิสัตว์นั้นมีสุนัข
หนึ่งคือ สุนัขที่พระภิกษุเคี้ยวกักนำติดตัวจากเมืองชิงหลอมมาประเภท
อนึ่ง ตามคติมหายานนิกายกล่าวไว้ว่า พระกษิติครรภโพธิ
เจ้า ทรงมีเมตตากรุณาต่อสัตว์นรก ทรงแผ่กุศลผลบุญเป็นปกติ
อยู่เสมอ ทั้งทรงไฝ่พระทัยตรวจตราดูแลทุกข์สุข และทรงแบ่ง
เทศนาโปรดสัตว์นรกทุกขุมนรก พระองค์ทรงเป็นพระโพธิสัตว์
ไม่ยอมเข้าสู่พุทธภูมิ และทรงเป็นที่ยำเกรงเคารพนับถือแก่

ดิษฐ์นรกพิภพ และปวงท้าวอสุรราชทั่วไป
ในการประกอบพิธีศาสนกิจ พระกษิติครรภโพธิสัตว์เจ้าเป็น
พระโพธิสัตว์เจ้าองค์สำคัญยิ่ง จึงมีพระรูปประดิษฐานไว้บูชาอยู่ใน
พระโพธิสัตว์ด้วยกัน เพราะในพิธีต่าง ๆ มีเกี่ยวข้องกับพิธีโปรดสัตว์
นรกอยู่ด้วย
แท้จริงผู้ที่ตายไปจากโลกนั้น ตายแต่เพียงสังขาร ส่วน
วิญญาณจิตอาศัยกรรมปรุงแต่งบรรดาอกุศลกรรมที่ได้กระทำไว้เมื่อครั้ง
ภายหลังไม่นานนัก ท่านคฤหบดีเมียงกงก็ได้สละทรัพย์สั่งมีชีวิตอยู่ในเมืองมนุษย์ ก็จะต้องรับวิบากกรรมอันตามไปสนองใน
บ้านเรือออกบรรพชาอุปสมบทตามบุตรชายของตน และสำเร็จเมืองนรก โดยผ่านการพิพากษาของบดินศาลนรก ซึ่งมีอยู่ ๑๐ ศาล
มรรคธรรม พระภิกษุเคี้ยวกักมีอายุกาลถึง ๙๙ พรรษาจึงดับด้วยกัน โทษอุกฤษฏ์ได้แก่ ผู้ที่อกตัญญูไม่รู้คุณบิดามารดาประเภท
ปัจจุบันตามวัดวาอารามของชาวจีนจะมีวิหารพระกษิติครรภโพธิสัตว์ผู้ที่มีนามมนุษย์ให้ตายประเภทหนึ่ง ผู้ที่เอาไฟเผาบ้านเห็น
สัตว์อยู่ด้วยเสมอ โดยที่รูปพระกษิติครรภโพธิสัตว์ทรงประแสงทรัพย์หรือพยายบาทประเภทหนึ่ง ผู้ที่ฉ้อราษฎร์บังหลวงประเภท
อยู่กลาง พระโพธิสัตว์นั้นแท้จริงก็คือพระภิกษุเคี้ยวกัก ส่วนหนึ่ง ผู้ที่ปั้นเท็จใส่ร้ายผู้สุจริตด้วยความพยายบาทหรือโดยสินจ้าง
ซ้ายมือพระโพธิสัตว์คือพระภิกษุเด้าเม้งห่อเสียง ซึ่งเป็นบุตรของ
คฤหบดีเมียงกง ส่วนทางด้านขวามือพระโพธิสัตว์คือ ท่านคฤ
เมียงกง ที่ออกบวชตามบุตรชาย ข้างหน้าพระโพธิสัตว์นั้นมีสุนัข
หนึ่งคือ สุนัขที่พระภิกษุเคี้ยวกักนำติดตัวจากเมืองชิงหลอมมาประเภท
อนึ่ง ตามคติมหายานนิกายกล่าวไว้ว่า พระกษิติครรภโพธิ
เจ้า ทรงมีเมตตากรุณาต่อสัตว์นรก ทรงแผ่กุศลผลบุญเป็นปกติ
อยู่เสมอ ทั้งทรงไฝ่พระทัยตรวจตราดูแลทุกข์สุข และทรงแบ่ง
เทศนาโปรดสัตว์นรกทุกขุมนรก พระองค์ทรงเป็นพระโพธิสัตว์
ไม่ยอมเข้าสู่พุทธภูมิ และทรงเป็นที่ยำเกรงเคารพนับถือแก่

อย่างหนึ่ง เมื่อสิ้นลมหายใจไปแล้ว วิญญาณจะต้องไปทนทุกข์
ทรมานในนรกหมกไหม้เป็นที่น่าสงสารนักหนา

นรกเป็นเมืองที่จำขังกักกุมวิญญาณผู้กระทำบาปตั้งแต่ชั้นอกุศล
ลงไปจนชั้นลหุ แยกคุมขังเป็นขุมย่อย ๆ มากมายด้วยกัน โดยแบ่ง
แยกประเภทโทษหนักและโทษเบา ซึ่งมีการลงโทษหนักเบาต่างกัน
นรกขุมใหญ่มี ๑๘ ขุม

ตามอรรถในคัมภีร์สูตรอธิบายว่า บรรดาสัตว์ที่ตกทุกข์ได้ยาก
อยู่ในเมืองนรกไม่ว่าจะอยู่ ณ ขุมใด เมื่อได้พบปะพระกษัตริครภ
โพธิสัตว์เจ้า ก็มีโอกาสดับรเทาทุกข์บ้าง เมื่อได้สดับฟังพระธรรม
เทศนาของพระองค์ พระองค์ทรงชี้แจงแนะนำให้แลเห็นเหตุแห่งวิบา
กรรม อันเกิดจากผลสะท้อนมาจากกรรมชั่วที่ได้กระทำไว้ในอดีต
จึงนำตัวผู้เจ้าของกรรมมาทรมานในทุกคติภูมิ ทรงสั่งสอนให้อดสำ
พยายามกระทำความดี ซึ่งเป็นกรรมอันเป็นที่พึง เพื่อชดใช้ตอบแทน
เพื่อลบล้างกรรมชั่ว ซึ่งเป็นกรรมอันทำลายตนเองให้หมดสิ้นไป
เมื่อนั้นก็จะหลุดพ้นจากนรกกันดารนี้ไปสู่สุคติภูมิ

ปวงสัตว์ทั้งหกเหล่า ถ้าหากประพฤติดนมีจิตเมตตา ไม่เจรจ
เท็จ ไม่เบียดเบียนสัตว์ ไม่ถือเอาวัตถุสิ่งที่เขาไม่ให้ ไม่ตระหนี่เห็นแก่
ตัว ไม่โลภหลงในตัณหา สิ่งอุปัทวะชั่วร้ายทั้งหลายก็จะไม่กล้ากร
เข้าใกล้และลูกกลมขึ้น บุคคลใดหากได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพร
กษัตริครภโพธิสัตว์เจ้า สมาทานด้วยมโนเลื่อมใสแน่วแน่ในสุจริ
ธรรม จะบังเกิดอานิสงส์ประเสริฐอย่างไพศาล ๒๘ ประการ

ผลานิสงส์ของการบูชา

ผลานิสงส์จากการนมัสการบูชาพระกษัตริครภโพธิสัตว์มี

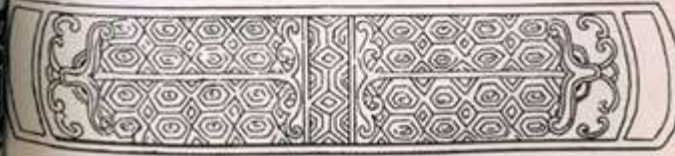
๘ ประการ คือ

๑. เทพนาคาปกบักษรักษาและระลึกอยู่เป็นนิจ
๒. กุศลผลบุญเจริญรุ่งเรืองไพบุลย์ยิ่ง ๆ ขึ้นทุกทิวาราตรี
๓. สร้างสมแต่อริยมรรคเป็นสมุฏฐาน ทั้งก่อปัจจัยเหตุแห่ง
กุศลกรรม
๔. โภธิจิตย่อมไม่บังเกิดความท้อถอย
๕. สมบูรณ์ด้วยเครื่องบริโภคอุปโภคตลอดกาล
๖. แคล้วคลาดปราศจากโรคาพยาธิ
๗. รอดพ้นจากอุทกภัย อัคคีภัย
๘. นิราศจากโจรภัยมาเบียดเบียน
๙. เป็นที่เคารพยกย่องของเหล่ามนุษย์ทั่วไป
๑๐. เทพารักษ์คุ้มครองอุ้มชูช่วยเหลืออยู่เสมอ
๑๑. สตรีปรารถนากลับเพศเป็นบุรุษ
๑๒. เกิดในตระกูลวงศ์ญาติแห่งพระมหากษัตริย์ หรือราช-
อำมาตยวงศ์
๑๓. มีรูปอินทรีย์ กายอินทรีย์สมบูรณ์
๑๔. จูติในแดนสวรรค์

- ๑๕. ภพหน้าจะบังเกิดเป็นพระมหाराชาธิราช
- ๑๖. สามารถหยั่งรู้อะไรเหตุการณ์แห่งอดีตชาติ
- ๑๗. คิดประสงค์สิ่งใดย่อมได้ดั่งมโนปรารถนาทุกประการ
- ๑๘. วงศ์ญาติตระกูลอีกทั้งบริวารเสพแต่ความสุขเกษมสำราญปราศจากทุกข์
- ๑๙. สิ่งอับมงคลทั้งหลายย่อมสูญหายมลายสิ้น
- ๒๐. ไม่ไปบังเกิดในทุคติภูมิ
- ๒๑. หากสัญจรไป ณ แห่งใด ย่อมได้รับความสะดวกพ้นจากอุปสรรคทั้งมวล
- ๒๒. ไนยามราตรีย่อมสุบินในทางศุภมงคล ปราศนิमितอันชั่วร้าย
- ๒๓. บรรพบุรุษและวงศ์ญาติที่ได้ล่วงลับแล้วนั้น ก็จะหลุดจากแดนทุคติภูมิ
- ๒๔. กำเนิดในภพหน้าก็จะเป็นผู้มีบุญวาสนา
- ๒๕. รับการยกย่องจากอริยชนทั้งหลาย
- ๒๖. มีสติปัญญาอรอบรู้เป็นเลิศ
- ๒๗. มีใจอันเปี่ยมล้นด้วยเมตตาธรรมเป็นพื้นฐาน
- ๒๘. บังฉิมกาลจักสำเร็จพระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ

พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
(พระกวนอิมพุทัก)

๔๒

พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์

觀自在菩薩像

(ปางที่ ๑)

๔๓

พระสหัสสทัตตสหัสสมิตรอวโลกิตศารโพธิสัตว์
千手千眼觀世音菩薩像
(ปางที่ ๒)

๔๔

พระหทัยกริวอวโลกิตศารโพธิสัตว์
馬頭觀世音菩薩像
(ปางที่ ๓)

๔๕

พระเอกทศมุขีอวโลกิตศวรโพธิสัตว์
十一面觀世音菩薩像
(ปางที่ ๔)

๔๖

พระจันทิวอวโลกิตศวรโพธิสัตว์
準提觀世音菩薩像
(ปางที่ ๕)

๔๗

พระจตุหัตถ์อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ศิลปะแบบทิเบต
西藏四臂觀世音菩薩像

ใน พระอมิตายสสูตร (佛說阿彌陀經) ของลัทธินิกายมหายาน กล่าวถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า พระองค์ได้ ครุสแก่พระสาริบุตรเถระ มีใจความย่อ ๆ ดังนี้.

"จำเดิมเป็นเวลาล่วงมาถึง ๑๐ กัปป์แล้ว ได้มีพระพุทธรอมิตายะทรงประทับอยู่ ณ แดนสุขาวดีทางทิศปัจฉิม พระพุทธรอักษัยทางทิศบูรพา พระพุทธรัตนสมภพทางทิศทักษิณ พระพุทธรโอมสิทธิ์ทางทิศอุดร พระพุทธรไวโรจน์อยู่ศูนย์กลางกลา พระพุทธเจ้าเหล่านั้นล้วนเป็นพระอานันทพุทธ (ไม่เสด็จมาตรัสรู้ในโลกมนุษย์อีก) และยังประกอบด้วยพระอานันทโพธิสัตว์อีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สมควรเข้าสู่พุทธภูมิ ทรงตั้งปณิธานขอโปรดสัตว์ในไตรภูมิต่อไป"

บรรดาพระโพธิสัตว์องค์สำคัญ ๆ ของพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ปราภฏว่า พระอวโลกิเตศวรมีผู้เคารพนับถือมากที่สุด เพราะเชื่อกันว่าพระองค์เป็นผู้ทรงไว้ด้วยพระมหากรุณาอันกว้างใหญ่ไพศาลในอันที่จะโปรดสัตว์โลกที่ได้รับความทุกข์

ชาวจีนเรียกพระองค์ว่า "กวนอิมพู่สัก หรือ กวนจื่อจ้ายพู่สัก" พระองค์ทรงมีพระวาทัญญู (ความเมตตากรุณาที่คอยปลดปล่อยทุกข์ภัยของสรรพสัตว์ พระองค์จึงได้พระเนมิตกนาม (นามที่มาจากลักษณะและคุณสมบัติ) ภาษามคธเรียกว่า กวนอิมพู่สัก มีความหมายดังคำอธิบายต่อไปนี้

- กวน ได้แก่ การพิจารณาสอดส่อง
- อิม ได้แก่ การสดับตรับฟังเสียงสรรพสัตว์เพื่อช่วยปลดปล่อยทุกข์

กวนอิมพู่สัก จึงหมายถึง พระโพธิสัตว์ที่มีพระกรรมฐานโลกาศัพท์ (พระโพธิสัตว์ที่คอยสดับตรับฟังเสียงความทุกข์ของชาวโลก)

จากคัมภีร์ *ภริกรุณาปุณทริกสูตร* (悲華經) กล่าวว่า พระอวโลกิเตศวรเป็นพระธรรมกายโพธิสัตว์สูงกว่าพระโพธิสัตว์ชั้นสามัญอื่นๆ เป็นผู้มีเอกชาติหรือยังคงมีปฏิพัทธะเกี่ยวกับความเกิดอีกเพียงชาติเดียว และจักเป็นผู้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณหลังจากการปรินิพพานของพระอมิตาภพุทธเจ้า รับช่วงต่อองค์พุทธเจ้าต่อจากพระอมิตาภพุทธเจ้า ณ แดนสุขาวดีพุทธเกษตร พระองค์ทรงเป็นผู้มีคุณธรรมเกือบเต็มบริบูรณ์เทียบเท่ากับพระพุทธเจ้าทั้งหลายทั่วทุกทิศ ตามพระอวโลกิเตศวร

สมาธิสูตร (觀音三昧經) อ้างว่า พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ แท้จริงเป็นพระสัมมาธรรมวิद्याพุทธ (正法明如來) แบ่งภาคมาเพื่อโปรดสัตว์ หมายความว่า ทรงบรรลุปุญญาณแล้วแต่อดีตกาล (พระศากยมุนีพุทธเจ้าปัจจุบันเคยเป็นสักกอิฬวกะของพระองค์) แต่เพราะเหตุว่าพระองค์ยังประกอบด้วยพระเมตตากรุณาที่ยิ่งใหญ่ จึงทรงอวตารแบ่งภาคเป็นพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ลงมาโปรดสัตว์ พระสูตรของรหัสยาน กล่าวถึงพระอวโลกิเตศวรว่าเป็นอวตารของพระอมิตาภพุทธเจ้า (พระอมิตาภะเป็นภาวะเดิม และพระอวโลกิเตศวรเป็นสัทธรรมกาย) หากมีปัญหากล่าวว่า ที่ประทับของพระองค์อยู่ ณ แห่งไหนใด ตอบได้ว่าพระองค์ทรงปรากฏพระกายได้ทั่วทุกหนทุกแห่งที่มีสัตว์ตกอยู่ในห้วงทุกข์ แต่ใน *อมิตายุทธยานสูตร* (觀無量壽經) กล่าวว่าพระสถามปราบโพธิสัตว์ และอวโลกิเตศวร เป็นอัครสาวกดำรงตำแหน่งดุจดั่งชายาของพระอมิตาภพุทธ และคอยช่วยเหลือพระอมิตาภพุทธในการโปรดสัตว์ประทับอยู่ ณ แดนสุขาวดีโลกธาตุจาก *พุทธาวตสภมทาไวปุถยสูตร* ระบุว่า ที่ประทับพระอวโลกิเตศวรอยู่ ณ เกาะกลางทะเลทางทิศใต้ของประเทศอินเดีย เรียกที่นั่นว่า ภูเขาโปตละ ตามคติฝ่ายมหายานว่า เมื่อพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (กวนอิมพู่สัก) จะเสด็จไปโปรดท้าวพระยามหากษัตริย์ พระองค์ก็มีรมิตกายเป็นเมธาติมานพทรงเครื่องภูษามาลามหากษัตริย์

ถนอมอลังการสง่ากว่าพระมหากษัตริย์พระองค์นั้น หากพระองค์ท่าน
จะเสด็จไปโปรดพระยายักษ์พระยามาร พระองค์ก็เสด็จไปด้วยกัน ภายหลังยุคราชวงศ์หงวน พุทธศาสนิกชนจีนเข้าใจผิด
มีจิตหุสดี (สี่มือ) บางครั้งมีพระสหัสสหัสตสหัสสเนตร (พันมือ) คิดว่าพระกวนอิมนั้นก็คือพระนางเมี่ยวซัน ซึ่งเป็นพระราชธิดา
พันตา) ประกอบด้วยเดโชพลเป็นที่น่าครันคร้าม ถ้าพระองค์ท่านกษัตริย์จีนเมี่ยวจาง และอีกสาเหตุหนึ่งที่นิยมสร้างพระปฏิมา
เสด็จไปโปรดท้าวนางพระยาและบรรดาสตรีเพศ ก็จะจำแลงเป็นรูปสตรี เนื่องจากปณิธานของพระอวโลกิเตศวรต้องการจะ
พระองค์เป็นสตรีอันทรงอิทธิฤทธิ์ (มีความงามของเพศสตรีโปรดสัตว์ทุกภพทุกภูมิ และทรงเสด็จมาโปรดสัตว์ตามสภาวะ
ทรงสมรรถนะเป็นที่น่าอภิวันท์ ต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น เพราะรูปแห่งสัตว์นั้นๆ ดังปรากฏในคัมภีร์ *สัทธรรมปุณฑริกสูตร*
พระองค์อาศัยความเหมาะสมตามกาลเทศะ เพื่อประโยชน์ความตั้งใจของผู้สร้างปฏิมาสตรีสมัยนั้น คงจะได้พิจารณา
เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน พระสูตรบางเล่มอธิบายว่า หากบุคคลเห็นว่าสตรีเพศเป็นเพศมารดา เป็นสัญลักษณ์แห่งความเมตตา
ใดจะเป็นบุรุษหรือสตรีก็ตาม เมื่อระลึกถึงพระองค์ด้วยความปรานีที่ซาบซึ้งยิ่งกว่าบุรุษเพศ เช่นความรักของมารดา ที่แสดง
เลื่อมใสอ่อนน้อมขอให้พระองค์ช่วยเหลือ พระองค์จะแผ่พระต่อบุตรยอมมีความประณีตกว่าเห็นได้ชัดแจ้งกว่าความรัก
เมตตากรุณามาปลดปล่อยทุกข์ภัยของผู้นั้นสมประสงค์ (ดูคัมภีร์ *บิณฑา* ด้วยบิณฑาเป็นชายยอมต้องดำรงไว้ในความเข้มแข็ง
อธิบายเกี่ยวกับการภาวนาขอความช่วยเหลือจากหัวข้อต่อของอาจ เหตุผลข้อหลังนี้รู้สึกจะเป็นสาเหตุสำคัญมากของการ
ทำๆ ของบพนี้) สร้างปฏิมาพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เป็นสตรีเพศ

ปัจจุบันเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับเพศของพระอวโลกิเตศวร
ว่าเป็นชายหรือหญิง เพราะชนชาวจีนทั่วไปนิยมบูชาพระปฏิมา
พระโพธิสัตว์องค์นี้เป็นรูปสตรี และเรียกว่า "กวนอิมเนี่ย"
คำว่า เนี่ย ก็ระบุชัดเจนว่าเป็นสตรีเพศ จากประวัติศาสตร์จีน
บันทึกว่า ก่อนราชวงศ์ถัง ช้อง ผู้มีศิลปะการปั้น วาดภาพ
แกะสลัก นิยมรูปลักษณะของพระกวนอิมมาก และสร้างตาม
ศิลปะเดิมที่รับมาจากประเทศอินเดีย คือเป็นรูปมหาบุรุษ ประดับ
ด้วยออลังการวิจิตรารณ์อย่างกษัตริย์อินเดียโบราณทั้งสิ้น แม้

อย่างไรก็ตามปฏิมาของพระอวโลกิเตศวร หากจะสร้าง
ให้ถูกคุณลักษณะแล้ว ช่างผู้สร้างต้องพยายามใช้ความสามารถ
ในการสร้างเพื่อดึงดูดผู้บูชาให้เกิดความซาบซึ้งศรัทธาใน
พระปัญญาธิคุณ พระสันติคุณ และพระกรุณาธิคุณ สิ่งทั้ง ๓
ประการต้องแสดงออกจากพระพักตร์และพระเนตรขององค์
พระปฏิมา จึงจัดว่าสร้างถูกต้องตรงตามคุณลักษณะโพธิสัตว์
ผู้ใดเข้าถึงหรือประกอบตามพระคุณาลังการอย่างพระองค์ ก็
ย่อมสามารถพ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวงได้จริง การภาวนาพระคาถา

ที่พระองค์ประทานจะต้องกระทำพร้อมกันทั้ง ๓ ด้านคือ วาจา และใจ เพื่อโน้มน้าวไปตามธรรมานุธรรมปฏิบัติ (ความประพฤติงามตามสถานะ) จึงจะเกิดธรรมสารคุณ (คุณในแห่งธรรม) นับได้ว่าพระองค์เป็นผู้ให้คุณูปการ (การอุดหนุนให้ทำคุณงามความดีต่าง ๆ) คือช่วยชี้ทางและเตือนใจสร้างสมคุณธรรมนั้น ๆ ขึ้น

ในคัมภีร์ *สัทธรรมปุณฑริกสูตร* (妙法蓮華經) ตอนสมันตมุขปริวรรต (普門品) อ้างไว้ท่านองพระพุทธรายแก่พระอักษยมติโพธิสัตว์ ดังใจความสำคัญย่อ ๆ ต่อไป

ก็โดยสมัยนั้นแล พระอักษยมติโพธิสัตว์ (無盡意菩薩) ได้ลุกขึ้นจากอาสนะ ทำจีวรเจวียงบ่าคุกเข้าอิ้วฟูลง และประคองอัญชลิมายังพระผู้มีพระภาค ทูลถามว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์มีเหตุปัจจัยอย่างไรหน้พระเจ้าข้า จึงมีพระเนมิตกนามว่า *อวโลกิตศวรร*” พระผู้เป็นนาถะแห่งโลกตรัสตอบว่า “ดูก่อนนกุลบุตร ถ้ามีสรรพสัตว์นับด้วยสองไชโยโกฏิอันไม่มีประมาณ ได้รับความทรมานจากทุกข์ทั้งหลายน้อย และได้สดับพระคุณนามแห่งพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ มีเอกจิตเปล่งนมัสการถึงพระนามของพระองค์แล้วไซ้ พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์จักทรงสดับดูแลซึ่งเสียงนั้น ในทันที และสรรพทุกข์ของเขาก็จะปลดหลุดพ้นไป ถ้ามีผู้สวดภาวนา

พระนามแห่งพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์อยู่ เขาผู้นั้นจะเข้าไปท่ามกลางมหาอัคคี อัคคีก็มีอาจจะเผาไหม้เขาผู้นั้นได้ด้วย แต่แห่งพระโพธิสัตว์พระองค์นั้น ถ้าแม้มีผู้ประสบอุทกภัยไปในมหาสาครอันล้าลึก หากสวดภาวนาถึงพระคุณนามนั้นแล้วก็จะบรรลู่ถึงสถานที่ดีในทันที ถ้ามีสรรพสัตว์ทั้งหลายนับด้วยสองไชโยโกฏิ มีความต้องการแสวงหาสุวรรณ หิรัญยเพชร บุษราคัม เพทาย เพชร นิล จินตามณีรัตนะ เป็นอาทิได้พากันออกแสวงหาเดินทางไปในมหาสมุทร และมีมหากาฬวายุภัยบังเกิดขึ้น จะพัดพาเรือให้ไปตกอยู่ยังประเทศของเหล่าอสูรปิศาจร้าย ในจำนวนคนทั้งหลายเหล่านั้น หากจักมีบุคคลแม้สักคนหนึ่งสวดภาวนาถึงพระนามพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ไซ้ ผู้คนทั้งหมดเหล่านั้นก็จะรอดพ้นจากอสูรภัยได้ ด้วยเหตุปัจจัยประการฉะนี้แล พระโพธิสัตว์พระองค์นั้นจึงทรงพระนามว่า *อวโลกิตศวรร*”

“อนึ่งถ้ามีบุคคลจะได้รับความประทุษร้าย หากเขาเปล่งเสียงภาวนาถึงพระนามของพระอวโลกิตศวรรไซ้ อารูที่ผู้ประทุษร้ายกระทำร้ายจักภินทนาการหักลงเป็นท่อน ๆ และบุคคลผู้ถูกทำโทษก็จะหลุดพ้นไปได้ และหากมีเหล่าอสูรยักษ์ร้ายทั่วมหาตริสหัสสโลกธาตุจักประทุษร้ายมนุษย์ เพียงแต่ได้ยินเสียงสวดสรรเสริญถึงพระนามพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์เท่านั้น แม้ดวงจักษุอันร้ายของเหล่าอสูรยักษ์ก็ยังมีกล้าจะแลดูมายังมนุษย์ อย่าว่าแต่จักมาประทุษร้ายเลย”

“อนึ่งหากมีบุคคลผู้มีโทษจริงแล้วก็ตาม มีมีโทษจริงก็... พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ทรงไว้ซึ่งมหาเดชาานุภาพอย่างนี้ ทรงพระนามพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ไซ้ เครื่องจองจำพันธนาการของท่านหิตานุหิตประโยชน์อันมากมาย ฉะนั้น สมควรแล้วที่สรรพเหล่านั้นจักภินทนาการลง แลเขาคณนั้นก็ได้รับความอิสระ... จักมีจิตรำลึกถึงพระองค์เสมอๆ หากมีสตรีใดปรารถนาจะได้... ”

“อนึ่งหากปรากฏทั่วทั้งมหาตริสหัสสโลกธาตุอุดมด้วยบุตรชาย เธอพึงบูชาบน้อมพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ก็จักเหล่าโจรภัย มีนายพาศิษย์ผู้หนึ่งพาขบวนวาทินชนำสินค้ำรัดได้บุตรชายอันสมบูรณ์ด้วยบุญญาธิการและปัญญา หากปรารถนาอันมีราคาต้องผ่านทางอันตราย ในหมู่พาศิษย์หากมีบุคคลจักได้บุตรหญิง ก็จักได้เกิดบุตรหญิงที่ทรงลักษณะสิริโสภาคย์ผู้หนึ่งกล่าวว่า ดูก่อนกุลบุตร พวกท่านทั้งหลายอย่าได้กลัวมิบุญอันกระทำไว้แล้ว เป็นที่รักบูชาของคนทั้งหลาย ดูก่อนท่านทั้งหลายจงมีเมตตาจิตภาวนาถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ อักขยมิติ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ทรงอาณุภาพด้วยประการพระมหาสัตว์พระองค์นั้นทรงมีพระมหากรุณาแก่สรรพสัตว์ ฉะนั้น”

ปลดเปลื้องความหวาดกลัวต่างๆ ได้ มาตรฐานว่าท่านทั้งหลายภาวนาถึงพระองค์ไซ้ จักรอดพ้นจากโจรภัยได้ เหล่านายพาศิษย์เมื่อได้ฟังเช่นนั้น ต่างก็เปล่งเสียงขึ้นพร้อมกันว่า “น... อารยาวโลกิเตศวรรายโพธิสตุตถวาย” เพราะเหตุที่เป็นพระนามดังนี้จึงหลุดพ้นภัยไปได้ ดูก่อนอักขยมิติ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ มหาสัตว์มีพระเดชาานุภาพอันพิลึกโศภารอย่างนี้ ดูก่อนอักขยมิติ หากมีสรรพสัตว์ใดมักมากในกามราคะ ห่มันรำลึกภาวนาบูชาในพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เสมอ สามารถห่างไกลจากกามราคะได้ หากมีสรรพสัตว์ใดมักมากด้วยโทสะ ถ้าห่มันรำลึกภาวนาบูชาเคารพในพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เสมอ ก็สามารถห่างไกลจากโทสะได้ หากมีสรรพสัตว์ใดมักมากด้วยโมหะ ถ้าห่มันรำลึกภาวนาบูชาในพระอวโลกิเตศวร

“อนึ่ง หากมีสรรพสัตว์เคารพสักการบูชาพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ จักมีบุญญาสมภารอันจะประมาณมิได้ ด้วยประการฉะนี้ สรรพสัตว์จึงสมควรสวดภาวนาถึงพระนามของพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ดูก่อนอักขยมิติ หากมีบุคคลสวดภาวนาพระนามของพระโพธิสัตว์เท่าเมล็ดทรายจำนวน ๖๒ โภกฺกในคงคานที่อนึ่ง ยังได้บูชาถวายสิ่งอุปโภคบริโภค มีภัตตาหาร เสนาสนะ เกลี้ยง แต่พระโพธิสัตว์เหล่านั้น เธอมีความคิดเป็นไฉน กุลบุตรหรือกุลธิดานั้นมีกุศลมากหรือไม่หนอ?” พระอักขยมิติทูลสนองว่า “มากมายยิ่งนัก พระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “หากมีบุคคลสวดภาวนาถึงพระนามของพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์แลได้สักการบูชา แม้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ในบุคคลทั้งสองนั้นย่อมมีบุญญาสมภารเท่าเทียมเสมอกัน ไม่ผิดแปลกกันตลอด

สงขัยโกฏิกัลป ไม่สิ้นสุด อักขยมติ การสวดภาวนาถึงพระนาคชณะต่าง ๆ ท่องเที่ยวโปรดสัตว์ทั่วไปในโลกธาตุทั้งหลาย แห่งพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ได้ประโยชน์คือ กุศลผลบุญนั้น จึงเป็นการสมควรที่พวกเธอทั้งหลายจักมีเอกจิตบูชา อันนับมิได้ประมาณมิได้ ด้วยประการฉะนี้แล” พระอักขยมติทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ทรงท่องเที่ยวโปรดสัตว์ในมหาตรีสหัสสโลกธาตุนี้อย่าง ทรงมีอุปายผลด้วยประการโฉนหนอพพะเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบพระอักขยมติว่า “ดูก่อน กุลบุตร หากมีสรรพสัตว์ในโลกธาตุ สมควรจะได้รับ การโปรดด้วยพระพุทธรูปแล้ว พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ก็จักทรง อวตารปรากฏเป็นรูปพระพุทธรูปมาแสดงธรรมโปรด หาก สัตว์ผู้สมควรรับการโปรดด้วยรูปกายลักษณะพระสาวก รูปกายลักษณะอินทระ.. รูปกายลักษณะมเหศวร.. รูปกาย ลักษณะเทวเสนาบดี.. รูปกายลักษณะมหाराชา.. รูปกายลักษณะ จุลราชา.. ฯลฯ รูปกายลักษณะพราหมณ์... รูปกายลักษณะภิก กิษุณี อุบาสกอุบาสิกา... รูปกายลักษณะพราหมณี คหปตา อามาทิยาณี... รูปกายลักษณะกุมาร กุมารี รูปกายลักษณะนาค ยักษ์ คนธรรพ์ อสูร ครุฑ มโหระทึก.. หากมีสัตว์ผู้สมควรรับการ โปรดด้วยรูปกายลักษณะวัชรเทพ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ก็จักทรงอวตารปรากฏเป็นรูปลักษณะดังกล่าวนี้ ๆ และ รูปกายวัชรเทพมาแสดงธรรมโปรด”

“ดูก่อนอักขยมติ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ทรงคุณธรรม ใช้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยประการเช่นนี้ ทรงแบ่งภาคออกเป็น

ท่งเที่ยวโปรดสัตว์ทั่วไปในโลกธาตุทั้งหลาย แห่งพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ฯลฯ... ฯลฯ”

คำอธิบายเกี่ยวกับข้อความบางประการ ในพระสูตร.

พระสูตรของลัทธิมหายานมักมีอรรถคำความเรียกว่า ฌลบท หรือเป็นธรรมปริศนาไว้ขบคิดเอาเอง ถ้าขบไม่แตกก็ แปลว่ายังค้นหาช่องทางไม่ถูก เข้าไม่ถึง หรือว่ามองไม่ทะลุ ธรรมบทนั้น ๆ ถ้าขบแตกก็หมายความว่าถึงแล้วซึ่งความสว่าง ของพระสูตร ดังข้อความบางประการของพระ *สัทธรรมปุณฑริก-สูตร* ต่อไปนี้...

กรณีโจรภัย

กล่าวว่า บุคคลใดภาวนาคาถาของพระโพธิสัตว์กวนอิม
โจรภัยก็จะปราศจากไป

คำว่าโจร ๓ ที่นี้ อธิบายตามพระธรรมมาธิษฐาน
ความหมายถึง โจรแห่งอารมณ์ฟุ้งซ่าน หาใช่โจรธรรมดาสามัญ
โจรที่จุดคบไฟแดงให้ร่องเข้าปล้นบ้านนั้น เป็นโจรชนิดออกหา
ออกตามมาให้แลเห็น แต่โจรแห่งอารมณ์ฟุ้งซ่านเป็นโจรชนิดไม่มี
ตน (เพราะตาเรามองไม่เห็นตัวตนของมัน) ปล้นอย่างเงียบๆ จะยิ่ง
แลใจเย็น รุ่มกันเข้าปล้นเราทาง รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และใจ
ถูกปล้นมีสติเพลิดเพลนหลงไหล ทรัพย์สิ้นเงินทองสมบัติ
เปลือง ถูกขมออกจากบ้านไปโดยการปล้นชนิดนี้ทีละน้อย อยู่ติด
จนหมดเนื้อหมดตัว โจรชนิดนี้ไม่ใช่โจรที่มาปล้นเป็นคน
เป็นคราว มันทำการปล้นทั้งกลางวันและกลางคืนทุกวัน ทั้ง
ที่ผู้ถูกปล้นอยู่ในขณะมีสติสัมปชัญญะคืออยู่ด้วย อาทิเช่น
ทางหู...อยากฟังเสียงขบร้องเพราะๆ อยากฟังเสียงอ่อนหวาน
ยวนโยให้เกิดอารมณ์ในตัณหา เสียงที่ยกยอปอบันจากบุคคล
หัวประจบ ส่งเสริมไปในทางอบายมุข เหล่านี้เรียกว่าโจรปล้น
ทางหู
ทางตา...อยากดูหนัง ดูละคร หรือมหรสพอื่น ๆ หรืออยาก
ของสวย ๆ งาม ๆ ต่างก็จัดการหาหรือชวนชววยสิ่งทีตนต้อง
นั้น เพื่อเป็นการบำบัดความต้องการคือความอยากเสีย สิ่งเหล่านี้
เป็นเสมือนโจรปล้นทางตา

ทางจมูก...อยากสูดกลิ่นเสาวคนธ์ กลิ่นหอมระรวยต่าง ๆ ก็พากัน
พาซื้อน้ำอบฝรั่งอย่างชนิดดี ๆ จะแพงเท่าไรก็ไม่ว่า ยิ่งชนิดที่
หอมทนได้ตั้งอาทิตย์สองอาทิตย์ยิ่งดีใหญ่ ทั้งที่นอนหมอนมุ้ง
ตลอดจนอาบน้ำก็ชะโลมด้วยเครื่องหอม เหล่านี้คือโจรปล้นทาง
จมูก
ทางปาก...อยากรับประทานอาหารที่มีรสอร่อย ๆ ก็ดิ้นรนไปหา
ออกตามมาให้แลเห็น แต่ถ้าหากมีการนำสุราเข้าร่วมรายการ
ตน (เพราะตาเรามองไม่เห็นตัวตนของมัน) ปล้นอย่างเงียบๆ จะยิ่ง
แลใจเย็น รุ่มกันเข้าปล้นเราทาง รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และใจ
ถูกปล้นมีสติเพลิดเพลนหลงไหล ทรัพย์สิ้นเงินทองสมบัติ
เปลือง ถูกขมออกจากบ้านไปโดยการปล้นชนิดนี้ทีละน้อย อยู่ติด
จนหมดเนื้อหมดตัว โจรชนิดนี้ไม่ใช่โจรที่มาปล้นเป็นคน
เป็นคราว มันทำการปล้นทั้งกลางวันและกลางคืนทุกวัน ทั้ง
ที่ผู้ถูกปล้นอยู่ในขณะมีสติสัมปชัญญะคืออยู่ด้วย อาทิเช่น
ทางใจ...เมื่อใจคิดอยากได้ในสิ่งต่าง ๆ ไม่สมประสงค์อย่างหนึ่ง
หรือความอยากใด ๆ ได้บรรลุผลสมความปรารถนาแล้ว แต่ถึง
ขนาดสภาพมีรายได้เงินทองมากมายเกินไป ใจย่อมเกิดฟุ้งซ่าน
เกินเลยขอบเขตอันดีงาม คือ คิดวิหาเงินในทางอกุศล และ
อกุศลกรรมก็นำไปสู่ความหายนะ อย่างนี้คือโจรปล้นทางใจ โจร
ชนิดนี้ยังปล้นเอาอิสรภาพไปด้วย.

หากบุคคลใดสามารถไตร่ตรองตามทำนองในพระคาถา
ของพระโพธิสัตว์กวนอิม โดยนำเอาเพียงปัญญาคุณอย่างเดียว

มาพิจารณา ก็จะแลเห็นว่า ทรัพย์ที่ได้พยายามหามาด้วยความยากลำบากและเหน็ดเหนื่อยนั้น ได้ถูกปล้นไปในทางอารมณฺ์ฟุ้งซ่าน ถ้านำเอาปัญญาคุณมาใช้ โจรภัยแห่งอารมณฺ์ฟุ้งซ่านเหล่านั้นก็จะปราศจากไปเอง

กรณีอัคคีภัย

กล่าวว่า บุคคลใดเมื่อภาวนาคาถาของพระโพธิสัตว์
กวนอิม อัคคีภัยจะทำอะไรไม่ได้

หากถอดเป็นธรรมาธิษฐาน อัคคีภัย ณ ที่นี้ (หมายถึง) อัคคีภัยแห่งกองกิเลสอันประกอบด้วย โลภะ โทสะ และ โมหะ ทำให้อัคคีที่เผาผลาญบ้านเรือนไม้ อัคคีภัยที่เกิดถึงขนาดร้ายแรง เช่น เกิดจากลูกระเบิดปรมาณูใหม่วินาศหมดทั้งเมือง ก็ยังสามารถดับได้ด้วยน้ำ แต่ไฟชนิดอันมีนามว่า อัคคีแห่งกิเลสราคะนั้น จะอาศัยเอาน้ำในมหาสมุทรมาดับก็ยังไม่ได้ผล อัคคีชนิดนี้ลุกลามแผ่แพร่ไพศาลครอบงำมนุษย์ทั่วโลก และกำลังคุกคามเผาโลกให้ลุกเป็นเปลวแดงอยู่ขณะนี้.

อัคคีแห่งกิเลสราคะ คอยจี้มนุษย์ให้ร้อนเป็นไฟโดยมิรู้สึกตัว (เป็นการเผาผลาญทางอารมณฺ์) ถึงขนาดเข้า โลภะ โทสะและโมหะ คอยเป็นผู้บงการเช่น การรบราฆ่าฟัน การลอบฆ่าคนตาย การทำร้ายร่างกาย กระทำการปล้นทรัพย์ ทำการฉ้อฉลยกยอก ล้วงละเมิดศีลธรรมเกี่ยวกับลูกเมียผู้อื่น และเมื่อเหตุก่อเกิดขึ้น ผลก็ตามมา คือต้องตกทุกข์ได้ยากโดยการรับโทษทัณฑ์ เพราะเนื่องมาจากกองอัคคีที่ว่ามาข้างต้น ผู้ที่เจริญพระคาถาของพระกวนอิม หากนำเอาคำในพระคาถามาพิจารณาใช้ก็จะเกิดประโยชน์กล่าวคือ.

อัคคีภัยแห่งราคะ จะดับได้ด้วย สันติคุณ
 อัคคีภัยแห่งโทสะ " เมตตากรุณา
 อัคคีภัยแห่งโมหะ " ปัญญาคุณ

เมื่อบุคคลใดขบคิดปัญหา**กลบท** หรือเรียกว่า**ปริศนา**
 ในพระคาถาของพระโพธิสัตว์กวนอิมแตกฉาน อัคคีภัยที่ก
 ย่อมไม่อาจทำอะไรหรือทำอันตรายแก่ผู้แตกฉานดังกล่าว

กรณีมหาวาตภัย

กล่าวว่า บุคคลใดถ้าภาวนาระลึกถึงพระโพธิสัตว์
 กวนอิม ก็จะรอดจากการจมน้ำตาย
 ทะเลในกรณีนี้ มีความหมายถึงทะเลทุกข์ ซึ่งเรียกกัน

ในพระพุทธศาสนา สัตว์โลกอุปมาดังผู้อาศัยอยู่เรือน้อยลอยลำ
 ล่องเร่พเนจรอยู่กลางทะเลทุกข์ อันเป็นวัฏฏสงสารเวียนเกิดเวียน
 ตายอยู่ในโลก ได้แก่การเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย สัตว์โลก
 จะหนีรอดพ้นจากอาการทั้งสี่ที่กล่าวไม่ได้ ต้องอยู่เป็นทุกข์สภาพ
 ผันแปรทุกลมหายใจ เช่น สภาพเป็นเด็กแล้วก็ผันแปรเปลี่ยนเป็น
 ผู้ใหญ่ สภาพเป็นคนหนุ่มภายหลังก็ผันแปรเปลี่ยนแปลงเป็น
 คนชรา สภาพเป็นคนแข็งแรงมีสุขภาพดี แต่ก็ต้องผันแปรเปลี่ยน
 เป็นคนที่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน สภาพเป็นคนเกิดมาในโลก
 แล้วก็ผันแปรเปลี่ยนเป็นคนตายจากโลกที่เป็นอยู่

การผันแปรเปลี่ยนแปลงอยู่ทุก ๆ นาทีนี้ เป็นเช่นเดียวกับการ
 ลาดเอียงสูงต่ำแห่งกระแสคลื่นทะเล จะมีอะไรเป็นแก่นสารแน่นอน
 ก็หาไม่ ชั้นธ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ
 ก็อยู่เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ไม่มีอะไรจะคงทนอยู่ได้
 ตลอดกาล โดยไม่มีการผันแปรเปลี่ยนแปลง เสื่อมคลายหรือ
 สูญหายไป

- อนิจจัง คือ ความไม่ยั่งยืน ไม่เที่ยง ไม่คงทน
- ทุกขัง คือ ความทุกข์ ความทนอยู่ได้ยาก
- อนัตตา คือ สิ่งที่ไม่ใช่เป็นตัวตน

เหล่านี้เป็นไปตามกรรมบถ คือ ทางของกุศลกรรมคลุกเคล
อกุศลกรรม เป็นปัจจัยกระทำในสัตว์โลกมีการเวียนเกิดเวียนต
อยู่ในทะเลทุกข์ด้วยกันทั้งสิ้น ถ้าบุคคลโดยขบปัญหาปริศ
ธรรมพระคาถาของพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ได้แตกฉาน ก
เกิดปัญญาคุณ คือ มีปัญญาหลักแหลมมองเห็นทะลุความจริง
ก็เท่ากับสามารถนำเรือของตนเข้าถึงฝั่งพ้นจากมหาเวท
และรอดตายจากการจมน้ำ

กรณีศีลศร่าภัย

กล่าวว่า บุคคลใดเมื่อภาวนาพระคาถาของพระอวโลกิ
เตศวรโพธิสัตว์ อาวุธแหลมคมทุกชนิดจะไม่สามารถ
ทำลายผิวหนังได้

คำในพระคาถาข้อสุดท้าย แสดงให้เห็นเด่นชัดว่ามหายาน
ไตรต่าง ๆ มีธรรมคาถาเป็น กลบท ชั้นเชิงทำให้จงนไปในทาง
หนึ่ง นับว่าต้องการให้มีไหวพริบ คือปัญญา ถ้าเกิดปัญญาคุณขึ้น
แล้ว ก็สามารถมองเห็นทะลุความจริงว่า พระคาถานั้นหาได้มีความ
หมายตายตัวตามศัพท์ที่ว่าไม่ เพราะผิวหนังมนุษย์มิใช่เหล็กกล้า
จึงจะคงกระพันชาติรี เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว อรรถคาถาคงต้องหมาย
ความเป็นปริศนาธรรมให้ขบคิด และจุดอันแท้จริงของพระคาถา
ได้แก่ บุคคลที่สามารถรักษาอายตนะทั้ง ๖ คือ อินทรีย์ ๖ นั้นเอง
อายตนะมี ตา หู จมูก ปาก กาย และใจ ซึ่งเชื่อมโยงกับ รูป
เสียง กลิ่น รส สัมผัส และธรรมารมณ์

ถ้าบุคคลใดมีความสามารถไม่ยอติ และไม่สนใจกับสิ่งที่มา
กระทบให้เกิดอกุศลกรรม ด้วยการกระทำดังต่อไปนี้คือ-

- เมื่อหูได้ยินในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นเช่นหูไม่ได้ยิน
- เมื่อตาแลเห็นในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นเมินไม่แลเห็น
- เมื่อจมูกได้กลิ่นในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นเสมือนมิได้รับกลิ่น
- เมื่อลิ้นได้ลิ้มรสในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นเสมือนมิได้รับรู้รส
- เมื่อกายสัมผัสในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นประดุจมิได้สัมผัส
- เมื่อใจได้รับอารมณ์ในสิ่งอกุศล ก็ทำเป็นไม่รู้สึกลเหมือน

ไม่ได้รับรู้ในอารมณ์นั้น ๆ และไม่เกิดหวั่นไหว

สิ่งสำคัญที่สุดคือการระงับตัณหา ที่เป็นปัจจัยทำให้อกุศลเจตนาขึ้น คือความปรารถนา ความดิ้นรน ความอยุ่และความเสนาหา เมื่อสิ่งเหล่านี้ไม่เกิดขึ้น อำนาจแห่งธรรมมีก็เข้าชกจงเรียกร่องคูดดึงเอาสันติคุณ ตลอดจนเมตตากุณานิคมเปรียบเสมือนว่าเป็นเกราะบังป้องกันคัสตราวุธไม่ให้มาระคผิวหนัง ตามที่สาธยายไว้ในพระสูตร

ตามที่บรรยายมาแสดงให้เห็นว่า พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์หรือพระกวนอิมเป็นที่พึ่งพาของปวงสัตว์โลก ประกอบด้วยพระเมตตากุณาคอยช่วยปลดเปลื้องทุกข์ภัยของสรรพสัตว์ทั่วไตรภุมิ และพระคาถาของพระองค์ไม่ใช่แต่เพียงท่องบ่นอย่างเดียวยังรวมกลบทหรือปริศนาธรรมอย่างสมบูรณ์แบบให้ขบคิด เป็นการช่วยให้เกิดปัญญา พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ หรือพระกวนอิม ทางอุตตรนิกายเคารพนับถือว่าเป็นพระปัทมปาโพธิสัตว์ ได้โปรดสัตว์โลกในอดีตนานมาแล้ว ทั้งทรงตั้งปณิธาณ์ว่าตนจะโปรดสัตว์โลกต่อไปอีกในอนาคต จึงทรงไม่เสด็จสู่พุทธภูมิ

ปางอวตาร ๖ ปาง

พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ (กวนอิมพู่สัก) จำแนกปางอวตารต่าง ๆ ได้ ๓๓ ปาง เพื่อประโยชน์ที่จะโปรดสัตว์ แต่ที่พุทธศาสนิกชนฝ่ายมหายานเคารพนับถือมากที่สุดมี ๖ ปางคือ-

๑. พระอารยอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์

มีรูปร่างมนุษย์สามัญธรรมดา ทรงเครื่องอลังการวิภูษิตเป็นปางประธานของพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ทั้งหมด ซึ่งมีระบุอยู่ในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร ตอนสมันตมุขปวิวรรตและอมิตายุทธยานสูตร พุทธศาสนิกชนชาวจีนหรือฝ่ายมหายานนิยมสร้างพระปฏิมาปางนี้ขึ้นประดิษฐานเคารพบูชามากที่สุด ในจำนวนปางอื่น ๆ

๒. พระสหัสสหัตถสหัสสเนตรอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ผู้ใดหนอ

(千手千眼觀音)

ปางนี้เป็นรูปที่มีพระหัตถ์ถึง ๑,๐๐๐ หัตถ์ และใจก็
พระหัตถ์มีพระเนตรประดิษฐานอยู่ทุก ๆ พระหัตถ์ พระหัตถ์
มากมาย เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความสามารถที่จะช่วย
ปลดปล่อยทุกข์แก่สรรพสัตว์ ส่วนพระเนตรก็เป็นสิ่งแสดง
พระองค์ทรงเป็นผู้มีปัญญารอบรู้อย่างหาขอบเขตที่สุดมิได้
มีพระเนตรถึง ๑,๐๐๐ เนตรคอยสอดส่องดูแลความทุกข์สุข
ปวงสรรพสัตว์ พระองค์ทรงประทานมนต์มีชื่อเรียกกันติดปาก
“พระมหากุณาธารณีนันศักดิ์สิทธิ์” เพื่อภาวนาขอความ
เหลือจากพระองค์ ตามสหัสสหัตถสหัสสเนตรอวโลกิเตศวร
มหาประกาศสมบุรณ์อภัยมหากุณาธารณีสูตกรกล่าว
“ดังได้สดับมาดังนี้ พระศรีศากยมุนีพุทธเจ้าทรงเสด็จประ
พินไปตลอดบรรพต ในประสาทของพระอวโลกิเตศวรโพธิ
ท่านกลางมณฑลอลงกตประทับสิงหนาทอาสน์อันมุดมั่งหมัด
อุดมด้วยมณีจินดาอันหาประมาณมิได้ ตบแต่งขึ้นด้วยจักรทอง
แต่ประกอบขึ้นด้วยรัตนะ สมัยนั้นพระตถาคตประทับอยู่
จะตรัสพระธารณี เวลานั้นแลมีพระโพธิสัตว์จำนวนมาก
 ฯลฯ ได้มาประชุมพร้อมกันท่ามกลางนั้นแลพระอวโลกิเตศวร
แสดงรทสอภิญญามหาเดชา สอดส่องทั่วมหาโลกานูโลก สหัส
โลกธาตุล้วนเป็นรัศมีสีทองโชติช่วง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาแต่กาล
เหล่าพระโพธิสัตว์จึงทูลถามพระพุทธองค์ว่า “เป็นฤทธา

ผู้ใดหนอ”

พระผู้มีพระภาคทรงตรัสกับพระโพธิสัตว์มหาสัตว์ ฯลฯ
“ดูก่อนกุลบุตรในที่ประชุมนี้มีพระโพธิสัตว์มหาสัตว์พระองค์
ผู้ทรงพระเมตตากุณา
ได้แสดง
ในขณะที่
พนมอัญชลี
ซึ่ง
พระนามว่า
พระองค์ทรงสั่งเวช
พระมหากุณาธารณีนันศักดิ์สิทธิ์”
เมื่อสดับฟังพระ
จักได้ตั้งปฏิธานว่า หาก
พระพุทธรูปเจ้าสามารถที่จะทำให้สัตว์โลกบรรลุถึงประโยชน์
อันเป็นสุข ก็ขอให้บังเกิดเป็นสหัสสหัตถสหัสสเนตรในบัดดล
มีรัศมีสอดส่อง
ทั่วไตรสหัสโลกธาตุ”
บางพระสูตรได้ระบุว่าพระองค์สามารถที่จะเนรมิตพระเศียร
พระเนตร พระหัตถ์ของพระองค์ตั้งแต่ ๑-๘๔,๐๐๐ เนื่องด้วย
พระองค์ทรงบรรลุอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้วนั่นเอง

การภาวนานี้จะก่อให้เกิดความสุขสงบ เป็นกา
รวมสมาธิ เพื่อนำมาซึ่งปัญญาในการแก้ทุกข์ และอำนาจศ
สวัสติมมกคล เปรียบเสมือนกับว่าได้รับการคุ้มครองจากพระ
(เพราะการที่จิตเกิดสมาธิ ความทุกข์ก็ย่อมดับสลายไปเพ
จิตไม่ติดอยู่ในทุกข์อีก จิตที่ปราศจากกังวลเรื่องทุกข์ก็
แนวทางที่จะช่วยให้เกิดปัญญาและความสงบสุขอย่างแท้จ

๓. พระหทัยครีวอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ (馬頭觀音)

ตามภาคภาษาสันสกฤตเรียกพระโพธิสัตว์ปางนี้ว่า ฮอ
กิตลีพอ (何耶拈 犁婆) เป็นอวตารของพระอวโลกิตศวรโพธิ
แบ่งภาคลงมาเพื่อโปรดสัตว์ในเดรัจฉานภูมิ ลักษณะ
มหาราชของสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย เป็นปางที่แสดงออก
ความพิโรธ พระพักตร์เหี้ยมดุร้าย เหนือพระเศียรเกิดด้วย
อัสตร สรีรกายเหมือนแสงสุริยาอุทัย ประดับด้วยเพทายเพชร
ต่าง ๆ พระเพลิงพุ่งออกจากพระโอษฐ์เป็นรัศมี มีเขี้ยวออก
จากโอษฐ์ เกศาเป็นดุดังพระศอราชสีห์ ทรงพละกำลังว่อง
ดุจม้าแก้วของจอมจักรพรรดิ สามารถวิ่งไปทั่วทิศ เพื่อการ
ปราบปรามเหยียบย่ำบรรดามาร (มารหมายถึงกิเลสต่าง
ก่อให้เกิดวิภูฏสงสาร) ทรงมหาพิริยภาพในอันที่จะกำ
อวิชชาทั้งมวลที่เกิดจากดวงจิตให้หมดสิ้นไปได้ จึงมีชื่อ
อีกนามหนึ่งว่า อัศวโทษะประภาราชา นามนี้ปรากฏอยู่ในหม
ประภาราชาสูตร

พระสูตรบางเล่มกล่าวถึงพระหทัยครีวอวโลกิตศวรว่ามียุ
พระพักตร์ ๖ พระกร บนพระเศียรมีหัวอัสตรสีขาว ทรง
ทิทานุภาพอันยิ่งใหญ่ มีความเพียรพยายามที่จะโปรด
สรรพสัตว์ที่ข้องอยู่กับวิภูฏะ สมกับพระมหากรุณาจิตที่ได้ตั้ง
ณิธานไว้

๔. พระเอกทศมุขอวโลกิตศวรโพธิสัตว์

(十一面觀音)

เป็นหนึ่งในหกของนิรมิตกายที่เป็นการรวมลักษณะพระพักตร์
ของพระองค์อย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วยพระพักตร์ ๑๑ พักตร์
ด้านหน้า ๓ พระพักตร์มีลักษณะแสดงถึงความเมตตากรุณา
ของพระโพธิสัตว์ ด้านซ้าย ๓ พระพักตร์แสดงท่าทางดุร้าย
สอดไซพล ด้านขวา ๓ พระพักตร์อยู่ในลักษณะมีเขี้ยวแก้ว
ออกออกจากพระโอษฐ์ ด้านหลัง ๑ พระพักตร์มีลักษณะยิ้ม
เยิ้มอย่างดู เบื้องบนทั้ง ๑๐ พระพักตร์มีอีก ๑ พักตร์เป็นพุทธพักตร์
และทั้ง ๑๑ พระพักตร์มีรัศมีโชติช่วง ประดับด้วยพระมาลา
พระมงกุฏ พระกรซ้ายบนทรงดอกปทุม พระกรซ้ายล่างทรง
คนโทน้ำอมฤต พระกรขวาบนทรงลูกประคำ พระกรขวาล่างอยู่
ในท่าอภัยมุทระ รวมเป็น ๔ พระกร

๕. พระจันทิวาโลกิเตศวรโพธิสัตว์ (準提觀音)
จันทิโพธิสัตว์มีพระนามว่าเทพมุษยบุรุษอวโลกิเตศว
ที่แบ่งภาคมาโปรดในมนุษย์ภูมิ พระสูตรมหายานได้กล่าว
ปางนี้ในบท *ปุนทริกสูตร* ตามศัพท์จันทิแปลว่า ความสะอาด
บริสุทธิ์ ที่ไม่มีราคะ แสดงความยกย่องสรรเสริญภาวะจิต
ของพระองค์ที่มีพระกรุณาอย่างแท้จริง ทรงความเป็นเลิศ
จิตบริสุทธิ์ ใน *จันทิสูตร* กล่าวไว้ว่า จันทิแปลว่า เอกธรรม
อนุตตร ส่วนทิแปลว่า เอกธรรม ไม่อุปาทานหรืออุเบกขาธ
ตามภาพที่แสดงปางของจันทิโพธิสัตว์ จิตรกรรมมักวาดเป็นภ
สีเหลืองอ่อน มีการตกแต่งด้วยอสังการอื่น ๆ ที่เป็นทิพยอาภ
ลักษณะอย่างพระมหาบุรุษ พระสรริระประดับด้วยรัตนทั้ง
มีพระเศียรเดียว แต่ ๓ พระเนตร ๑๘ พระกร แต่ละกรแล้ว
กำโรหอยสังข์สีขาวประดับ พระหัตถ์เบื้องบนทั้ง ๒ ทรง
เทศนา ส่วนพระหัตถ์อื่น ๆ ถือเทพศาสตราัตนและแสดงท่าต
ตามลำดับจากขวาไปซ้ายมือ ทรงทำอภัย พระแสงดาบ ลูกประ
รัตนมณี พระแสงขวาน พระแสงขอ วชิระ มาลารัตนะ จินดาร์
ฉัตร ปทุม กุณโท บ่วงบาศ กงจักร สุพรรณสังข์ บาตรน้ำอม
ปรัชญาปารมิตาสูต

๖. พระจินตามณีจักรอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
(如意輪觀音)

ใน *จินตามณีจักรอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ธารณสูตร*
กล่าวไว้ว่า มีรูปร่างลักษณะของท้าวมหาพรหม พระวรกาย
ปลั่งปลั่งดั่งสุวรรณ ทรงมาลามงกุฎพระโพธิสัตว์ เนื่องจาก
พระหัตถ์ขวาทรงจินตามณีอันเป็นสัญลักษณ์ของแก้วสารพัดนึก
ปางนี้จึงมีชื่อว่าปางจินตามณีจักรอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ บางแห่ง
กล่าวว่า พระหัตถ์ทรงรัตนจักร หมายถึงธรรมจักรที่สามารถ
ช่วยให้สัตว์โลกหลุดพ้นจากวัฏฏะตามปรารถนา เทนือพระมาลา
ที่ครอบพระอมิตาภพุทธเจ้า ประทับอยู่ในปางเทศนามี ๖ พระกร
พระกรขวามือทรงแสดงท่ามูทราดำริ เป็นสัญลักษณ์แสดงความ
มตตาแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง พระกรขวากลางทรงจินตามณีแสดง
ถึงแก้วสารพัดนึกที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ พระกรขวาล่างทรง
ลูกประคำ แสดงว่าทรงโปรดทุกข์ของบรรดาสัตว์เดรัจฉาน ด้าน
พระกรซ้ายบนทรงแสดงท่าบรรพตประชา เป็นสัญลักษณ์แห่ง
การบรรลุสมมติที่ไม่หวั่นไหว พระกรซ้ายกลางทรงดอกปทุม
แสดงถึงความบริสุทธิ์สะอาดปราศจากอบายธรรมทั้งหลาย
พระกรซ้ายล่างทรงกงจักร เป็นเครื่องหมายว่าสามารถเทศนา
อนุตตรโพธิธรรมให้ผู้อื่นบรรลุตาม

จากจำนวนพระกรทั้ง ๖ ของพระจินตามณีจักรอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์ เป็นเครื่องหมายแสดงความสามารถในการโปรด
สรรพสัตว์ทั่วทั้ง ๖ ภูมิ ให้บรรลุสู่พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ

俱盧俱盧羯𧇧	度盧度盧罰閤耶帝	摩訶罰
คุรุคุรุมาम्म	ธูธูธูภาษียะติ	มหาภา
陀囉陀囉 地唎尼	室佛囉耶 遮囉遮囉	摩摩
ธาระธาระ ธิรินิ	ศวะระรายะ ชะละชะละ	มามะภา
穆帝隸 伊醯伊醯	室那室那	阿囉嚩佛
มุธิ เอหิเอหิ	คินะคินะ	อาละลินะ
罰沙罰參	佛囉舍耶 呼盧呼盧摩囉 呼盧呼	悉殿都
ภาษาภาษิน	การะคะยะ หูลุหูลุมะระ	หูลุ
娑囉娑囉	悉唎悉唎 蘇嚕蘇嚕	菩提夜菩
สะระสะระ	สิริสิริ สุรุรุ	พุททาเยพุ
菩駄夜菩駄夜	彌帝唎夜 那囉謹墀	地唎瑟
โพธายะโพธายะ	ไมตรีเย นิละกันสะตะ	ตริสะ
波夜摩那	娑婆訶 悉陀夜	娑婆訶 摩訶悉
ภะยะมะนะ	สวาหา สิตายะ	สวาหา มหาสิ
娑婆訶	悉陀唵藝 室幡囉夜	娑婆訶 那囉
สวาหา	สิตายเย ศวะระรายะ	สวาหา นิส
娑婆訶	摩囉那囉 娑婆訶 悉囉僧阿穆祛耶	娑
สวาหา	มะละนะละ สวาหา ศรัสังหะมุขายะ	ส
娑婆摩訶阿悉陀耶	娑婆訶 者吉囉阿悉陀夜	娑
สะระวะมหาสิิตายะ	สวาหา อังกระฮัสตายะ	ส

摩竭悉哆夜 娑婆訶	那囉謹墀 囉伽囉耶	娑婆訶
เมกสายะ สวาหา	นิละกันเตป็นตะลายะ	สวาหา
利勝羯囉夜	娑婆訶 南無喝囉 那哆囉夜耶	
ปลังกะรายะ	สวาหา นโมรัตนตรัยายะ	
阿呼耶	婆盧吉帝 爍幡囉夜	娑婆訶
อาอารยะ	อวลอกิตะ สะวะรายะ	สวาหา
悉殿都	漫哆囉 跋駄耶	娑婆訶
หูลุหูลุ	มันตรา ปะทเย	สวาหา

การที่จะภาวนาขอให้พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ช่วยเหลือ นั้น จะต้องมีศรัทธาปฏิบัติอย่างแรงกล้า ไม่มีข้อควรแก่การสงสัย ต้องปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระองค์ หากเกิดความลังเล หรือขาดศรัทธาแม้แต่น้อย การปฏิบัติและการเจริญศีลภาวนาก็จะไม่บังเกิดผล การเจริญภาวนานี้เองที่ทำให้จิตสงบ ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดีงามด้วย กาย วาจา ใจ อันเป็นผลให้เกิดสมาธิ ปัญญาต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นตามมา ประกอบด้วยปัญญาคุณ สันติคุณ และกรุณาธิคุณ ซึ่งเป็นหนทางขจัดตัณหาให้หมดสิ้นไป จิตที่ปราศจากตัณหาและกิเลสย่อมสามารถพ้นจากกองทุกข์ได้ เพราะดวงจิตของผู้ภาวนาได้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์พระอวโลกิตศวรรแล้วนั่นเอง หรือเป็นทางแห่งการบรรลุพระโพธิญาณ ดังนั้นการเจริญภาวนามนต์ของพระอวโลกิตศวรรอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทาง

และเกิดผลานิสงส์ผลบุญเหลือคณานับ ถ้าจิตขาดความเชื่อ
 ทำให้จิตเกิดความฟุ้งซ่าน สมาธิก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (สม
 เป็นบ่อเกิดของปัญญา) สภาพทุกข์ต่าง ๆ จะยังคงมีอยู่คือ ต้อง
 ผลของอกุศลกรรมหรือกรรมวิบากอื่น ๆ ต่อไป ไม่อาจข้ามพ้น
 จากกองทุกข์ได้ ฉะนั้น ผู้ที่เคารพบูชาพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
 ด้วยความหวังสิ่งตอบแทนตามแต่ที่ได้อ้อนวอนขอไว้ โดย
 คำนึงถึงหลักความเป็นจริง หรือว่าเคารพบูชาด้วยความเข้าใจ
 ซาบซึ้งถึงแก่นแห่งธรรม และปฏิบัติตามหลักพระธรรมนั้น
 ด้วยความเชื่อมั่น สิ่งที่เป็นปัญหาทั้ง ๒ ประการก็ขึ้นอยู่กับ
 การพิจารณาของวิมุติปัญญา ฐานะของแต่ละบุคคลในการเลือก
 ตัดสินใจยึดถือปฏิบัติ

วิธีการเช่นนี้นับว่าเป็นอุบายโกศลวิธีชักจูงบุคคลทุ
 ขนชั้นให้เกิดความศรัทธาด้วยความเลื่อมใสมั่นคงใน
 พระโพธิสัตว์ ภายหลังจึงอธิบายธรรมาธิษฐานให้รู้จัก
 ตามคุณลักษณะของพระอวโลกิเตศวร ดังได้สาธยายม
 ข้างต้นแล้ว

คุณพระโพธิสัตว์เจ้า	ค่านวณ
องค์อวโลกิเตศวร	เลิศล้ำ
พระทัยเปี่ยมประมวล	ขจัดทุกข์ โลกเฮย
โปรดสัตว์ไตรโลกพัน	พรากรพ้องภัยพาล

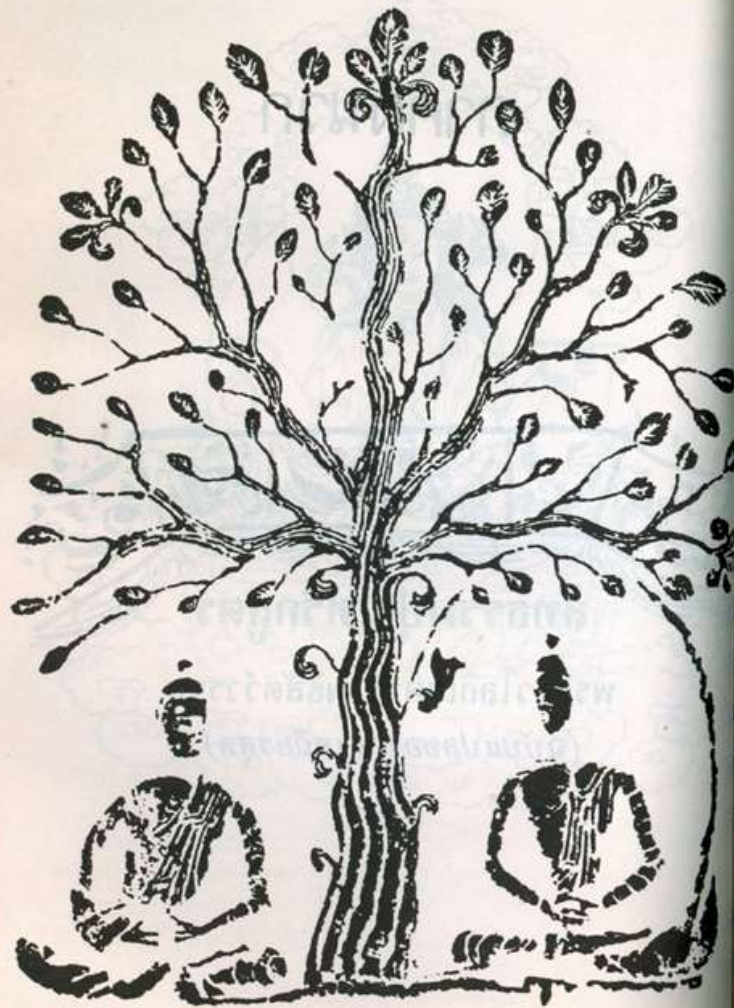
ภาคผนวก

สัทธรรมปุณฑริกสูตร

พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์วโรค

(ฉบับแปลของ ล.เสถียรสุด)

ก็แลในขณะนั้น พระอภัยมณีโพธิสัตว์ ได้ลุกขึ้นจากอาสนะ
มัจฉาเวียงป่าแล้วประนมมือเฉพาะพระพักตร์พระพุทธองค์
กราบทูลถามปัญหาว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ การที่พระ
อวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ ได้รับสมญานามว่า อวโลกิตศวรร ด้วย
เหตุอันใด พระพุทธเจ้าข้า”

พระพุทธองค์จึงมีพระสุรเสียงตรัสตอบพระอภัยมณีโพธิสัตว์
ว่า “ดูกรท่านอภัยมณีโพธิสัตว์ ก็สัตว์โลกอันมีจำนวนนับด้วยร้อย
พัน หมื่น แสน หรือแม้ที่นับจำนวนประมาณมิได้ก็ดี หากว่ากำลัง
สวาททุกข์ทรมานอยู่แล้วไซ้ ครั้นได้ยินชื่อพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์
องค์นั้น ตั้งจิต สวดพระนามท่าน พระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์
ก็จะเพ่งไปยังเสียงนั้น สัตว์โลกผู้นั้นก็จะได้รับการปลดปล่อย
จากความทุกข์และทรมานทั้งสิ้นในทันที

ผู้ที่ได้สวดพระนามพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์นี้แล้ว
แม้จะเข้าไปอยู่ในกองเพลิงก็ดี เพลิงก็ไม่อาจเผาผลาญตนได้
ทั้งนี้เนื่องด้วยอำนาจแห่งเดชของพระโพธิสัตว์เจ้านั้น

บุคคลใดถูกกระแสน้ำใหญ่พัดพาไป เมื่อได้สวดพระ
ของท่าน บุคคลนั้นก็จะได้พบที่ตื่นเขิน (ไม่จมน้ำตาย)

ก็แลหากจะมีสัตว์โลก มีจำนวนนับร้อย พัน หมื่น แสน
ต้องการแสวงหาทอง เงิน ไพฑูรย์ ผลึก ทับทิม มรกต บุคร
อันเป็นของมีค่า พวกมันแต่งเรือไปยังทะเลใหญ่ สมมติว่า
ระหว่างนั้น เรือได้ถูกพายุพัดพาไปยังแคว้นแคว้นอันเป็นที่
ของรากษส หากจะมีแม้แต่คนหนึ่งในบรรดาคคนเหล่านั้น ส
พระนามพระอวโลกิเตศวร แล้วไซ้ร สัตว์โลกเหล่านั้นทุก
จะได้รับความรอดพ้นจากอันตรายของรากษส ด้วยเหตุที่
พระโพธิสัตว์เจ้าองค์นั้น จึงได้รับสมญานามว่า "อวโลกิเตศวร"

อนึ่ง หากว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังจะถูกทำร้าย
เขาสวดพระนามพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ศาสดาราชของมี
ที่ผู้เป็นศัตรูถืออยู่ จะถึงแก่ขำรุด หักสะบันไปทันที บุคคลผู้
จะได้รับความปลอดภัย ไม่ต้องถูกทำร้าย

ก็แลหากว่า มหาตรีสหัสสโลกธาตุนั้นจะพึงเต็มไปด้วย
และรากษส คอยยังทุกข์ให้เกิดแก่มวลมนุษย์แล้วไซ้ร หากได้
ผู้ใดผู้หนึ่งสวดพระนามอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ พวกผีร
เหล่านี้ย่อว่าแต่จะกล้าทำร้ายเลย แม้จะมองดูด้วยนัยน์ตา
ดูร้ายยังไม่อาจกระทำได้

อนึ่งเล่า หากจะมีบุคคลหนึ่งบุคคลใด มีความผิดก็ตาม ไม่
ความผิดก็ตาม ถูกจองจำพันธนาการด้วยข้อ คอ ไซ้ ตรวน
เท้า หรือที่คอ เมื่อได้สวดพระนามอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์

องจำต่าง ๆ เหล่านี้ จะหลุดขาดสลายไปทันที เป็นผู้หลุดพ้นแล้ว
จากเครื่องจองจำทั้งหลาย

ก็แลหากว่า มหาตรีสหัสสโลกธาตุนั้นจะพึงเต็มไปด้วยใจผู้มีเว
และมีหัวหน้าพ่อค้าคนหนึ่ง นำพวกพ่อค้าทั้งหลายบรรทุกสินค้า
มีค่า ผ่านทางอันตรายกันดารเข้าไปในระหว่างโจรนั้น คนหนึ่ง
ในจำนวนพ่อค้าเหล่านั้นได้กล่าวขึ้นว่า "ดูกรท่านสาธุชนทั้งหลาย
ขอท่านจงอย่าได้หวาดกลัว จงตั้งใจสวดพระนามอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เจ้านั้นสามารถประทานอภัยทาน (ความ
ไม่หวาดกลัว) แก่ท่านได้ เมื่อท่านทั้งหลายพากันสวดพระนามนี้
ท่านจะหลุดพ้นด้วยดีจากใจผู้มีเวเหล่านี้ พวกพ่อค้าได้ฟัง
ดังนั้น ต่างพร้อมกันเปล่งเสียงสวดพระนามว่า "นโม อวโลกิ-
เตศวรโพธิสัตว์" ด้วยเหตุที่ได้สวดพระนามของท่านนี้ พ่อค้า
ทั้งหลายต่างได้รอดพ้นจากอันตรายจากโจรทันทีทันใด

ดูกรท่านอชัษมติโพธิสัตว์ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
มหาสัตว์นั้นเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอำนาจแห่งกำลังเป็นที่ยิ่ง
ถ้ามีสัตว์โลกมักมากในโลก ความอยากได้ แต่ได้ระลึกถึง
พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เนื่อง ๆ เขาผู้นั้นก็จะเป็นผู้ไม่โลภ
อยากได้ หากเขาเป็นผู้มีความโกรธ แต่ได้ระลึกถึงพระอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์เจ้าเสมอ ๆ ก็จะเป็นผู้ไม่มีความโกรธ และหากเขา
ผู้นั้นเป็นผู้มีโมหะ ความหลง เมื่อได้ระลึกถึงพระโพธิสัตว์เจ้า
ผู้นั้นบ่อย ๆ ก็จะเป็นผู้ไม่มีความหลง ดูกรท่านอชัษมติโพธิสัตว์
พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เจ้านั้น เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอำนาจ

แห่งกำลังเช่นนี้ เป็นผู้มิคุณอนเณกอนันต์ เพราะฉะนั้น สัตว์
จึงต้องระลึกถึงเสมอ ๆ

ก็หญิงใด ต้องการบุตรชาย ได้บูชาพระอวโลกิเตศวรโพธิ
หญิงนั้นย่อมจะได้บุตรชายสมปรารถนา เป็นบุตรผู้มีบุญญา
มีคุณธรรม ประกอบด้วยสติปัญญาดี หากต้องการบุตรก็จะได้
ที่สงบเสงี่ยมเรียบร้อย เปรียบพร้อมด้วยความงาม มีคุณ
เป็นที่รักใคร่แก่ผู้พบเห็น

ดูกรท่านอชัษมตีโพธิสัตว์ พระอวโลกิเตศวรโพธิ
มีกำลังเห็นปานนี้ สัตว์โลกผู้ใดทำการกราบไหว้ด้วยความศ
สัตว์โลกผู้นั้นจะเป็นผู้ไม่เสื่อมจากบุญวาสนา เพราะฉ
สัตว์โลกจึงต้องสวดพระนามพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์

ดูกรท่านอชัษมตีโพธิสัตว์ ก็สาธุชนใดได้สวดพระ
พระโพธิสัตว์องค์อื่น ๆ มีจำนวนองค์เท่ากับเม็ดทรายใน
คงคา ๖๒ ล้านสายรวมกัน ทั้งได้ถวายอาหาร เครื่องนุ่ง
เครื่องนอน ยารักษาโรค เป็นต้น แก่พระโพธิสัตว์เหล่า
ตลอดชีวิตของตน ท่านสำคัญความข้อนี้นี้เป็นไฉน สาธุชน
จะเป็นผู้รับผลแห่งบุญมากมายเพียงไร พระอชัษมตีโพธิ
ได้กราบทูลว่า “ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า บุญนั้นมีประมาณมาก
เหลือเกิน พระพุทธเจ้าข้า” พระพุทธองค์จึงได้ตรัสต่อไป
“สาธุชนใด สวดพระนามพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ และสา
นั้นเคยถวายอุปัฏฐากพระโพธิสัตว์เจ้านั้นแม้เพียงครั้งใด
บุคคลทั้งสองนั้น ย่อมได้รับอานิสงส์เป็นบุญกุศลเท่าเทียม

ทั้งบุญนั้นจะส่งผลต่อไปในเวลาร้อยพัน หมื่น แสนกัลป์ ไม่มีที่
สิ้นสุด ดูกรท่านอชัษมตีโพธิสัตว์ การสวดพระนามพระอวโลกิ
เตศวรโพธิสัตว์เจ้าองค์นั้น ได้บุญญาอันสงสันับเวลาเป็นอสงไขย
ไม่มีที่สิ้นสุด เห็นปานฉะนี้”

พระอชัษมตีโพธิสัตว์กราบทูลพระพุทธองค์ว่า “ข้าแต่
พระโลกนาถเจ้า ผู้เป็นที่พึ่งแห่งโลก ก็แลพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
เจ้าทรงเที่ยวอยู่ในสหโลกธาตุนี้ประการไร แสดงธรรมโปรดสัตว์
โลกประการไร และด้วยอำนาจแห่งอุบาย มีกิจเป็นประการไร
พระพุทธเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า “ดูกรท่านอชัษมตีโพธิสัตว์ บรรดา
สาธุชนทั้งหลาย หากมีสัตว์โลกใด

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยพุทธานุภาพ พระอวโลกิเตศวร
โพธิสัตว์ ก็แสดงธรรมโปรดผู้นั้นด้วย พุทธานุภาพ

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยปัจเจกพุทธานุภาพ ก็จะแสดงธรรม
โปรดด้วย ปัจเจกพุทธานุภาพ

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยสาวกานุภาพ ก็จะแสดงธรรม
โปรดด้วย สาวกานุภาพ

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยพรหมราชานุภาพ ก็จะแสดง
ธรรมโปรดด้วย พรหมราชานุภาพ

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยอินทรานุภาพ ก็จะแสดงธรรม
โปรดด้วย อินทรานุภาพ

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยอิศวรเทพกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย อิศวรเทพกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยมหาอิศวรเทพกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย มหาอิศวรเทพกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยมหาขุนศึกเทพกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย มหาขุนศึกเทพกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยวิษณุเทพกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย วิษณุเทพกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยจักรพรรดิกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย จักรพรรดิกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยอาวุโสกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย อาวุโสกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยคฤหบดีกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย คฤหบดีกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยราชอำมาตยกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย ราชอำมาตยกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยพราหมณกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย พราหมณกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยภิกษุกาย ภิกษุณีกาย อุบาสกกาย อุบาสิกากาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย ภิกษุกาย ภิกษุณีกาย อุบาสกกาย อุบาสิกากาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยกายของท่านผู้มีอาวุโ

คฤหบดี ราชอำมาตย์ และพราหมณ์ในเพศของสตรี ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วยกายของท่านเหล่านั้น ในเพศของสตรี

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยพรหมจารีกาย พรหมจารีณีกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วยพรหมจารีกาย พรหมจารีณีกาย

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยกายของเทพ นาค ยักษ์ คนธรรพ์ อสูร กิณนร มโหรีค มนุษย์ และ อมนุษย์ ก็จะแสดงธรรมโปรด

ด้วยกายของสัตว์เหล่านั้น

ผู้สมควรได้รับการโปรดด้วยวชิรธรเทพกาย ก็จะแสดงธรรมโปรดด้วย วชิรธรเทพกาย

คุณกรท่านอชัสมติโพธิสัตว์ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ นี้ เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยบุญญาธิการฉะนี้ ได้ท่องเที่ยวไปในโลกธาตุ

ต่าง ๆ ด้วยร่างต่าง ๆ กัน โปรดบรรดาสัตว์โลกให้หลุดพ้น เพราะ ฉะนั้นท่านทั้งหลาย จงตั้งจิตสักการบูชาพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์

เจ้า ก็พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เจ้านี้สามารถประทานอภัย คือความไม่หวั่นกลัวภัยอันตรายต่อผู้ตกอยู่ในความหวั่นกลัว

อันตรายได้เหตุนี้ สหโลกธาตุนี้ จึงสมญานามของท่านว่า "พระผู้ประทานอภัย"

ต่อแต่นั้น พระอชัสมติโพธิสัตว์ได้กราบทูลพระพุทธองค์ อีกว่า "ข้าแต่โลกนาถเจ้าผู้เป็นที่พึ่งแห่งโลก บัดนี้ ข้าพระองค์

ขอบูชาสักการะพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เจ้านั้น" ดังนี้แล้ว ได้ถอดเกยूरอันประดับด้วยพลอยมีค่าต่างๆ อันมีราคาเสมอด้วย

ร้อยพันตำลึงทองคำ น้อมถวายแต่ท่านพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
โดยกล่าวว่า “ข้าแต่ท่านผู้มีจิตประกอบด้วยเมตตา ขอ
จงรับเกยूरอันมีค่านี้ด้วยเถิด” กระนั้น พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ก็ไม่ยอมรับของนั้น

พระอชัษมติโพธิสัตว์ จึงกล่าวกับพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
“ข้าแต่ท่านผู้มีจิตประกอบด้วยเมตตา ขอท่านจงเอ็นดูแก่ข้า
ขอท่านจงรับเกยूरอันมีค่านี้เถิด” ลำดับนั้น พระพุทธองค์จึง
พระพุทธรูปดำรัสตรัสกับพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เจ้าว่า “ขอ
จงเอ็นดูแก่อชัษมติโพธิสัตว์ และทั้งพุทธบริษัทสี่ ตลอดถึง
นาค ยักษ์ คนธรรพ์ อสูร ครุฑ กิณนร มโหรีค มนุษย์ และอม
ได้รับเกยूरนี้ไปเถิด”

ลำดับนั้น พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ อาศัยความเอ็นดู
หมู่พุทธบริษัทสี่ตลอดถึงเทพ นาค มนุษย์ และอมมนุษย์ เป็น
จึงรับเอาเกยूरนั้น แล้วแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งน้อมถวาย
พระพุทธรูป อีกส่วนหนึ่งน้อมถวาย ณ เจดีย์พระรัตนตรัย
ดูกรท่านอชัษมติ ก็พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์เจ้านั้น เป็น
กำลังแห่งฤทธิ์ (อิทธิพล) เป็นอิสระ ดังนี้ ท่องเที่ยว
สทโลกธาตุนั้นแล

ต่อแต่นั้น พระอชัษมติโพธิสัตว์ ได้กราบทูลถามด้วยคาถา

“ข้าแต่พระโลกนาถเจ้า ผู้เป็นที่พึ่งแห่งโลก ถึงพร้อมด้วย
พระวรลักษณ ข้าพระองค์ขอลูกถามเรื่องของท่านผู้นั้นอีก
ก็พระศากยบุตรท่านนี้ อาศัย เหตุปัจจัยใด จึงได้

โลกิเตศวร?”

พระโลกนาถเจ้า ผู้เปรียบพร้อมด้วยพระวรลักษณ ได้ตรัส
ตอบพระอชัษมติโพธิสัตว์ว่า

“ขอเธอจงฟัง ก็จริยาของอวโลกิเตศวรนั้น

สามารถตอบสนองในที่ทุกแห่ง

มีค่าปฏิญญาลึกยิ่งกว่าทะเล

ได้ผ่านกาลนับเป็นกัลป์ไม่ถ้วน

เฝ้าพระพุทธเจ้ามานับพันแสนองค์

ตั้งมหาปณิธานอันบริสุทธิ์

เราจะกล่าวแก่เธอโดยย่อ

- ได้ยินชื่อและเห็นกายของท่าน
ตั้งใจระลึกถึงโดยไม่วางเว้น
สามารถดับทุกข์ทั้งหลายได้
- หากผู้มีจิตคิดมุ่งร้าย
หวังผลสักให้ตกไปในกองเพลิงใหญ่
ด้วยอำนาจสวดพระนามอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
กองเพลิงย่อมกลับกลายเป็นบ่อน้ำ
- หรือหากพลัดพเนจรไปในทะเลใหญ่
มีภัยจากนาค ปลา ใผ่ เป็นต้น
ด้วยอำนาจแห่งการระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
คลื่นไม่สามารถซัดสาดให้จมน้ำได้

- หรืออยู่บนยอดเขาพระสุเมรุ
มีคนผลึกให้ตกลง
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
จะลอยอยู่ในอากาศเหมือนดวงอาทิตย์
- หรือถูกคนร้ายไล่
ตกจากเขาวัชระ
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ไม่ต้องบาดเจ็บแม้แต่น้อย แม้เพียงชนเส้นเดียว
- หรือถูกโจรผู้มีเวรล้อมอยู่
ต่างถือศาสตราวุธจะเข้าทำร้าย
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ต่างเกิดเมตตาจิตทันที
- หรือต้องรับทุกข์เพราะอาณาราชย์
จนถูกประหาร ชีวิตจะจบสิ้น
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
มีดก็จะหักชำรุดไปเป็นท่อน ๆ
- หรือถูกขัง ต้องซื้อคอก
เท้าและมือถูกล่ามด้วยโซ่ตรวน
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
(เครื่องพันธนาการ) ได้หลุดไปทันที

- คำสาปแช่งและยาพิษ
ที่จะเป็นผลร้ายแก่ร่างกาย
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
กลับไปถูกตัวผู้สาปแช่ง
- หรือไปพบพานรากษสบาท
นาคมีพิษและเหล่าผีเป็นต้น
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ก็ไม่กล้าทำร้ายได้เลย
- หากสัตว์ร้ายรายล้อมตัวอยู่
มีเขี้ยวเล็บคมเป็นที่น่ากลัวเกรง
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ต่างรีบหนีไปไกลแสนไกล
- งูพิษและแมลงมีพิษร้าย
มีไอพิษเหมือนควันไฟ
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ต่างหนีกลับไปหมด
- เมฆทะมึน ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า
ลูกเห็บตก ลมฝนพายุใหญ่
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
เมฆกระจาย ฝนหยุด ฟ้าสงบทันที

- สัตว์โลกต้องทุกข์ทรมาน
ทุกข์เบียดเบียนชั่วอสงไขย
ด้วยอำนาจสวดพระนามอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
สามารถบำบัดทุกข์ในโลกธาตุนี้ได้

- มีอำนาจอิทธิฤทธิ์พร้อมสรรพ
โปรดด้วยสติ อุบายอันกว้างขวาง
โลกธาตุต่าง ๆ ทุกสปีทิส
ไม่มีเกษตรใดที่ไม่ปรากฏกาย
ในทศตวิสัยต่าง ๆ

นรก เปรต สัตว์ (อสุรกาย)
ความทุกข์จากเกิด แก่ ตาย เจ็บ
จะค่อย ๆ ดับไป

- การเพ่งด้วยสังขะ การเพ่งด้วยบริสุทธิ์
การเพ่งด้วยสติปัญญาอันไพศาล
การเพ่งด้วยความเมตตา การเพ่งด้วยความกรุณา
ย่อมเป็นที่ตั้งใจจะบูชาเป็นนิรันดร์
แสงอันปราศจากมลทิน และบริสุทธิ์สดใส
ปัญญาเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์ ทำลายความ

ทั้งหลาย

สามารถปราบอันตราย ลม ไฟ
ส่องแสงสว่างไปทั่วโลกธาตุ

กายประกอบด้วยศีลและความกรุณา เสมือนฟ้า
ร้องสะท้อน

เมตตา สติ เหมือนเมฆใหญ่
โปรยฝนคืออมฤตธรรม
กำจัดไฟแห่งกิเลส

- ในขณะที่เป็นความต่อหน้าราชการ
ในกองทัพอันน่าเกรงขาม
ด้วยอำนาจระลึกถึงพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์
ศัตรูต่างๆ จะแตกพ่ายไป

- เสียงอันเป็นสัทธ เสียงอันเพ่งต่อโลก
เสียงอันเป็นพรหม เสียงอันเป็นกระแสน้ำทะเล
ย่อมเหนือกว่าเสียงในโลก
ฉะนั้น จึงต้องระลึกถึงเสมอ
ระลึกไปทุกขณะจิต โดยไม่ต้องสงสัย
พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ พระอริยะผู้บริสุทธิ์
ต้องเป็นที่พึ่งได้ในเมื่อต้องทุกข์ยากเข็ญ
เป็นผู้ประกอบด้วยบุญญาธิการทั้งมวล
มองดูสัตว์โลกด้วยนัยน์ตาอันเมตตา
เป็นกองบุญเสมอด้วยทะเล ไม่มีที่สิ้นสุด
ฉะนั้น จึงควรเคารพบูชา"

ในขณะนั้น พระธรรณิธรโพธิสัตว์ ได้ลุกขึ้นจากอาสน
 กราบทูลพระพุทธองค์ว่า “ข้าแต่พระพุทธองค์ หากมีสัตว์โลก
 ได้สดับตรับฟัง ตอนว่าด้วยพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ผู้มีก
 เป็นอิสระ คือเป็นใหญ่ในการบำเพ็ญกิจของพระโพธิสัตว์ใน
 อธิพิลละ ปรากฏเป็นสมันตะ (ทั่วไป) แล้ว สัตว์โลกนั้นยัง
 เป็นผู้มิบุญญาธิการเป็นที่ยิ่ง พระพุทธเจ้าข้า”

เมื่อพระพุทธองค์ตรัส สมันตทวารพระอวโลกิตศว
 โภธิสัตว์วรรค นี้จบลง สัตว์โลกจำนวน ๘๔,๐๐๐ ต่างเ
 อนุตตรสัมมาสัมโพธิจิตหาที่เปรียบมิได้แล ฯ

回向偈

願以此功德。莊嚴佛淨土。
上報四重恩。下濟三途苦。
若有見聞者。悉發菩提心。
盡此一報身。同生極樂國。

觀世音菩薩以人人之心為心。所以你一念到「南無觀世音菩薩」時。觀世音菩薩靈聖即在你心中出現。就發生了保佑你的作用了。所以佛經中說：「是故衆生常應心念南無觀世音菩薩」。因為念慣了「南無觀世音菩薩」。逢到緊急的時候。就能隨時隨地容易脫口念出：「南無觀世音菩薩」。立即能消滅一切災難。

應時得消散 衆生被困厄 無量苦逼身
觀音妙智力 能救世間苦 具足神通力
廣修智方便 十方諸國土 無刹不現身
種種諸惡趣 地獄鬼畜生 生老病死苦
以漸悉令滅 真觀清淨觀 廣大智慧觀
悲觀及慈觀 常願常瞻仰 無垢清淨光
慧日破諸闇 能伏災風火 普明照世間
悲體戒雷震 慈意妙大雲 澍甘露法雨
滅除煩惱骸 諍訟經官處 怖畏軍陣中
念彼觀音力 衆怨悉退散 妙音觀世音
梵音海潮音 勝彼世間音 是故須常念

福聚海無量

是故應禮頂

爾時持地菩薩。即從坐起。前白佛言。世尊。若有衆生。聞是觀世音菩薩品。自在之業。普門示現神通力者。當知是人。功德不少。佛說是普門品時。衆中八萬四千衆生。皆發無等等。阿耨多羅三藐三菩提心。

妙法蓮華經觀世音菩薩普門品

(泰文本由黃謹良翻譯)

奉釋迦牟尼佛。一分奉多寶佛塔。無盡意。觀世音菩薩。有如是自在神力。遊於娑婆世界。爾時無盡意菩薩。以偈問曰：

世尊妙相具。我今重問彼。佛子何因緣。
名為觀世音。具足妙相尊。偈答無盡意。
汝聽觀音行。善應諸方所。弘誓深如海。
歷劫不思議。侍多千億佛。發大清淨願。
我為汝略說。聞名及見身。心心不空過。
能滅諸有苦。假使興害意。推落大火坑。
念彼觀音力。火坑變成池。或漂流巨海。
龍魚諸鬼難。念彼觀音力。波浪不能沒。
或在須彌峯。為人所推墮。念彼觀音力。

念彼觀音力。不能損一毛。或值惡賊繞。
各執刀加害。念彼觀音力。咸即起慈心。
或遭王難苦。臨刑欲壽終。念彼觀音力。
刀尋段段壞。或囚禁枷鎖。手足被杻械。
念彼觀音力。釋然得解脫。咒詛諸毒藥。
所欲害身者。念彼觀音力。還著於本人。
或遇惡羅刹。毒龍諸鬼等。念彼觀音力。
時悉不敢害。若惡獸圍繞。利牙爪可怖。
念彼觀音力。疾走無邊方。螻蛇及蝮蠍。
氣毒煙火熱。念彼觀音力。尋聲自回去。
雲雷鼓掣電。降電澍大雨。念彼觀音力。

現長者身而為說法。應以居士身得度者即現居士身而為說法。應以宰官身得度者。即現宰官身而為說法。應以婆羅門身得度者。即現婆羅門身而為說法。應以比丘。比丘尼。優婆塞。優婆夷身得度者。即現比丘。比丘尼。優婆塞。優婆夷身而為說法。應以長者居士宰官婆羅門婦女身得度者。即現婦女身而為說法。應以童男童女身得度者。即現童男童女身而為說法。應以天龍夜叉。乾闥婆。阿修羅。迦樓羅。緊那羅。摩睺羅伽。人非人等身得度者。即皆現之而為說法。應以執金剛神得度者。即現執金剛神而為說法。無盡意菩薩。是觀世音菩薩摩訶薩。於怖畏急難之中。能施無畏。是故此娑婆世界。皆號之為施無畏者。無盡意菩薩白佛言。世尊。我今當供養觀世音菩薩。即解頸眾寶珠瓔珞。值價百千兩金。而以與之。作是言。仁者。受此法施珍寶瓔珞。時觀世音菩薩不肯受之。無盡意復白觀世音菩薩言。仁者。愍我等故。受此瓔珞。爾時佛告觀世音菩薩。當愍此無盡意菩薩。及四眾。天龍夜叉。乾闥婆。阿修羅。迦樓羅。緊那羅。摩睺羅伽。人非人等故。受是瓔珞。即時觀世音菩薩。愍於四眾及於天龍人非人等。受其瓔珞。分作二分。一分

生福德智慧之男。設欲求女。便生端正有相之女。宿植德本。衆人愛敬。無盡意。觀世音菩薩。有如是力。若有衆生。恭敬禮拜觀世音菩薩。福不唐捐。是故衆生。皆應受持觀世音菩薩名號。無盡意。若有人受持六十二億恆河沙菩薩名字。復畫形供養飲食衣服。卧具醫藥。於汝意云何。是善男子。善女人。功德多不無盡意言甚多。世尊。佛言。若復有人。受持觀世音菩薩名號。乃至一時禮拜供養。是二人福。正等無異。於百千萬億劫。不可窮盡。無盡意。受持觀世音菩薩名號。得如是無量無邊福德之利。無盡意菩薩白佛言。世尊。觀世音菩薩。云何遊此娑婆世界。云何而為菩薩。善男子。若有國土衆生。應以佛身得度者。觀世音菩薩。即現佛身而為說法。應以辟支佛身得度者。即現辟支佛身而為說法。應以聲聞身得度者。即現聲聞身而為說法。應以梵王身得度者。即現梵王身而為說法。應以帝釋身得度者。即現帝釋身而為說法。應以自在天身得度者。即自在天身而為說法。應以自在天身得度者。即現自在天身而為說法。應以天大將軍身得度者。即現天大將軍身而為說法。應以毗沙門身得度者。即現毗沙門身而為說法。應以小王身得度者。即現小王身而為說法。應以長者身得度者。即

是菩薩威神力故。若為大水所漂。稱其名號。即得淺處。若有百千萬億衆生。為求金銀琉璃碎渠瑪瑙珊瑚琥珀珍珠等寶。入於大海。假使黑風吹其船舫。飄墮羅刹鬼國。其中若有乃至一人。稱觀世音菩薩名者。是諸人等。皆得解脫羅刹之難。以是因緣。名觀世音。若復有人。臨當被害。稱觀世音菩薩名者。彼所執刀杖。尋段段壞。而得解脫。若三千大千國土。滿中夜叉羅刹。欲來惱人。聞其稱觀世音菩薩名者。是諸惡鬼。尚不能以惡眼視之。況復加害。設復有人。若有罪。若無罪。杻械枷鎖。檢繫其身。稱觀世音菩薩名者。

其中一人。作是唱言。諸善男子。勿得恐怖。汝等應當一心。稱觀世音菩薩名號。是菩薩。能以無畏施於衆生。汝等若稱名者。於此怨賊。當得解脫。衆商人聞。俱發聲言。南無觀世音菩薩。稱其名故。即得解脫。無盡意。觀世音菩薩摩訶薩。威神之力。巍巍如是。若有衆生。多於淫欲。常念恭敬觀世音菩薩。便得離欲。若多瞋恚。常念恭敬觀世音菩薩。便得離瞋。若多愚痴。常念恭敬觀世音菩薩。便得離痴。無盡意。觀世音菩薩。有如是大威神力。多所饒益。是故衆生。常應心念。若有女人。設欲求男。禮拜供養。觀世音菩薩。便

開經偈

無上甚深微妙法。
百千萬劫難遭遇。
我今見聞得受持。
願解如來真實義。

南無法華會上佛菩薩摩訶薩（三稱）

南無觀世音菩薩（三稱）

妙法蓮華經觀世音菩薩普門品

姚秦三藏法師鳩摩羅什譯

爾時無盡意菩薩。即從坐起。偏袒右肩。合掌向佛。而作是言。世尊。觀世音菩薩。以何因緣名觀世音。佛告無盡意菩薩。善男子。若有無量百千萬億衆生。受諸苦惱。聞是觀世音菩薩。一心稱名。觀世音菩薩。即時觀其音聲。皆得解脫。若有持是觀世音菩薩名者。設入大火。火不能燒。由

陳中一醫師刊弘

妙法蓮華經

普門品

觀世音菩薩

戊午仲春

仁暉題

香讚

爐香乍爇。法界蒙薰。諸佛海會悉遙聞。

隨處結祥雲。誠意方殷。諸佛現全身。

南無香雲蓋菩薩摩訶薩。(三稱)

○ เราได้เห็นพระโพธิสัตว์เป็นจำนวนมาก
ประคองทราญในแม่น้ำคงคา
ผู้ซึ่งบริจาคทานด้วยแก้วแหวนเงินทอง
ทั้งข้าทาสชาย และหญิง
ทั้งรถ และม้า
เพื่อให้เข้าถึงอริยมรรค

○ เรายังเห็นพระโพธิสัตว์
ผู้ซึ่งประทานเลือดเนื้อ
อวัยวะแขนขา
ทั้งบุตรภรรยาออกเป็นทาน
เพื่อให้เข้าถึงพระนิพพาน

○ เรายังได้เห็นพระโพธิสัตว์
ผู้ซึ่งสละดวงตา ศีรษะ และร่างกาย
ออกเป็นทานด้วยความเบิกบาน
เพื่อให้เข้าถึงปรีชาญาณแห่งพุทธะ

สังฆกรรมปุณทริก

性妄法「使諸，手音此
空，塵」意衆法解持菩是
。知」生相分長薩觀
自虛」斷。別幡，世

นี่คือรูปพระโพธิสัตว์ คือธวัชยาว บรรยายการวิภาคแยกแยะธรรม
ต่าง ๆ ให้รู้ว่าจิตประสาทและธรรมภายนอกเป็นสิ่งปลอมแปลง
คือสภาวะตนอันเป็นความสูญ

(83)

跋陀耶

此是觀世音菩薩，手持香鉢，使諸衆生斷「身根」，觸塵自覺空。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ยกคณฑบาตร บรรยายการโลกในการนี้ และต้อง ให้สรรพสัตว์ละกายประสาทและกายสัมผัส ถือว่านี่คือ หลอกหลวง และทราบถึงสภาวะแห่งตนเป็นสูญ

(82)

漫多囉

此是觀世音菩薩，解舌於味，解手相，使衆生斷「舌根」，味塵自覺空。

นี่คือพระโพธิสัตว์ บรรยายเรื่องลิ้นประสาทไปนิมรต เป็นรูปชูมือ และให้นี้ให้ละลิ้นประสาทในการนิมรต รู้ถึงเป็นการปลอมแปลง แล้ว ถึงถึงสภาวะของตนมีความเป็นสูญ

(80) 娑婆訶

此是觀世音菩薩，
 解分金剛，
 聲垂斷，
 色相斷，
 使衆生斷，
 「耳根」一，
 聲塵自虛，
 妄聞自虛，
 性空。

(81) 唵·悉殿都

此是觀世音菩薩，
 音諸，
 解鼻五，
 香開，
 輪指相斷，
 使衆生斷，
 「鼻根」一，
 香塵自虛，
 妄覺自虛，
 性空。

นี่คือพระโพธิสัตว์ บรรยายถึงการดมกลิ่นต่าง ๆ เป็นรูปธรรม เพื่อให้เห็นสรรพสัตว์เห็นความปลอมแปลงในการดมกลิ่นของประสาทจรมามากมายภายนอก และรู้ไปถึงสภาวะ รากมูลของสภาวะนั้นเป็นสูญญิตคือพระโพธิสัตว์ บรรยายถึงหูประสาทไปวิพากษ์เสียง วางแขนสีกองคำลงมาเบื้องล่าง ให้เหล่าสัตว์ละหูประสาทและเสียงอันไม่เป็นความจริง เพื่อถึงความสูญแห่งสภาวะของตน

(78) 婆羅吉帝

此是觀世音菩薩，應化文殊師利菩薩，相坐獅座。子坐空，一掌指空，使令衆生都開悟。

南無觀世音

(79) 爍皞囉夜

此是觀世音菩薩，解眼根，色蓮相。金蓮相，使衆生斷「眼根」。色塵，妄見自性空。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปลดประสาทตาที่รับรูป เป็นลักษณะของ
ทองพันทิว เพื่อให้เหล่าสัตว์โลกละประสาทตาและรูภายนอก
ความหลงผิด เห็นสภาวะของตนเอง

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นมัญชุศรีโพธิสัตว์ นั่งอยู่บนสิงทอาสน์
นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นมัญชุศรีโพธิสัตว์ นั่งอยู่บนสิงทอาสน์
นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นมัญชุศรีโพธิสัตว์ นั่งอยู่บนสิงทอาสน์

南無阿利耶

(77) 南無阿利耶

此是觀世音菩薩，應化普賢，菩薩相，百寶香象，坐。生，使令衆滿，功，行。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นสมันตภัทราโพธิสัตว์ นั่งองค์สมันตภัทราให้สรรพสัตว์บรรลุการปฏิบัติธรรมโดยสมบูรณ์

南無喝囉怛那

(76) 南無喝囉怛那·哆囉夜耶

此是觀世音菩薩，應化虛空，藏菩薩相，石，捻花座，衆生，使令定，信念，勇猛。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นอากาศรรกโพธิสัตว์ ถือดอกไม้ นั่งบนถาดหินให้สัตว์โลกมั่นคงในศรัทธา วิริยะกล้าหาญ

南無彌勒菩薩摩訶薩

(75) 娑婆訶

此是觀世音菩薩，現此大相，左手持珠，右手持引禪杖。念珠，手引禪杖。生修持。衆。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระมหากัสสปเถระ มือซ้ายถือลูกประคำ มือขวาถือไม้เท้า แนะนำสรรพสัตว์ปฏิบัติธรรม

摩婆利

(74) 摩婆利 · 勝羯囉夜

譯為大勇，是本觀世音菩薩，現此三摩，那。菩薩相，那。脚踏輪，。掌寶燈，。遍照法界。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นสมาธิมานโพธิสัตว์ นั่งขัดสมาธิจักร ในดินโคลนไฟ ส่องแสงไปทั่วธรรมโลกธาตุ

(72) 那囉謹墀 · 幡伽囉耶

譯為賢守
 聖尊。此
 是觀世音
 菩薩，現
 富樓那尊
 者相。那
 耆鉢。手
 捧鉢盂，
 拯救眾生
 離災難。

(73) 娑婆訶

此是觀世
 音菩薩，
 現哆囉尼
 子菩薩相
 。予手捧鮮
 果，施度
 衆生，真
 實修持，
 知法性空

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นตลาณีบุตรโพธิสัตว์ ถือนถน
 เพื่อโปรดสัตว์ ให้อทานแก่สรรพสัตว์

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระปุณณเถระ ถูมบาตร ช่วยสัตว์
 พ้นจากภัยอันตราย

70 波陀摩 · 羯悉陀夜

譯為紅蓮
善勝此成
就世音菩
觀世音菩
薩香天現
靈相天現
薩相天現
如意天現
護持衆生

71 娑婆訶

此是觀世
音菩薩花
現此散花
天菩薩相
蓮千寶相
就心以成
就益衆生
得安樂

พระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นรูปเทพเจ้าโปรยดอกไม้ เป็นดอกไม้ทิพย์
เพื่อบรรลุนิพพานที่จะให้สัตว์โลกมีความสุข

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นสักคนเทพโพธิสัตว์ ยกกระถางอูป
ในรสคัมภีร์ของสัตว์โลก

(69) 娑婆訶

此音現魔手，專心解。是觀諸天，此菩薩。天，世
。除怨憎，衆生，化。情，散，去。以，蛇，鎗。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นรูปบรรดาเทพมารราช ถือทอกล
แนะนำสั่งสอนสัตว์โลก ระวังความเกลียดชังกัน

(68) 者吉囉 · 阿悉陀夜

譯此金剛，觀世音。此菩薩，現神執。將此菩
。堅，伏，魔。銳，定，心。相，手，以。虎，神，執。薩，現，將。觀，音，此。世，此。菩。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นแม่ทัพพยัคฆ์คำราม ถือขวาน
ปราบปรามมารศัตรูด้วยความมีจิตมั่นคง

67 娑婆訶

此觀世音菩薩。現此相好。以手摩娑。淨土眾生。化導勝義。究竟真理。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระสาวกเถระ มือยกพุทธคยา เพื่อพระสังฆกรรม โปรดสัตว์ไปจุดในสุขาวดีภูมิ

66 娑婆摩訶·阿悉陀夜

譯為大乘。法成觀世。此菩薩觀。音此菩薩。現此相好。手執寶瓶。生行療眾。疾苦眾生。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นอุตรเทสขโพธิสัตว์ มือถือกถุณโท รักษาให้มนุษย์

(65) 娑婆訶

此是觀世音菩薩，
 現此圓滿，
 身著朱衣，
 手以陀羅，
 心。母以衆生，
 安樂。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นสมบูรณโพธิสัตว์ สวมเสื้อแดง
 ทำเป็นมุนี ด้วยจิตอันสมบูรณ์ อำนวยความสุขแก่สัตว์โลก

(64) 悉囉僧·阿穆佉耶

譯為愛此衆，
 和合世音，
 是觀世現，
 此菩薩王，
 隨相。王手，
 持藥草，
 行療衆生，
 除病苦。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นเภสัชราชโพธิสัตว์ ถือสมุนไพรรักษา
 สัตว์โลก

(62) 摩囉那囉

的，手菩此菩是堅譯
心驗執薩寶薩觀固為
行衆金相印，世。如
。生芥。王現音此意

(63) 娑婆訶

。警潮浪。羅現音此
度覺音，芒尊此菩是
衆心，發鞋者拘薩觀
生情以海踏相締，世

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นกาชิลาดระ สวมรองเท้าหนังอัน
อยู่บนคลื่นน้ำ เปล่งเสียงดังคลื่นทะเล เพื่อเตือนให้โปรดสัตว์

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นวันมุทรราชโพธิสัตว์ มีมือชวาน
ทศสอบจิตและการกระทำของสัตว์โลก

(60) 那囉謹墀

乘，手菩此菩是成譯
 聖化持薩山薩觀就為
 者專金相海，世。賢
 。小劍。惠現音此愛

(61) 娑婆訶

諸情住竺。羅現音此
 衆，勝，橫尊此菩是
 生化義以擔香旃，世
 。專心無筵相陀，世

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นจันทาลเถระ งามตาของนาง
 สักกอรธธรรมอสังสกฤต ไพรตสัตว์ทั้งหลาย

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นคิริสาครปัญญาโพธิสัตว์ มือถือดาบ
 ไพรตอวยเถระฝ่ายหินยาน

娑婆訶

(59) 娑婆訶

此是觀世音菩薩，現相。那容相。笑以擊盃。高情益。心，衆生。度。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นอชานเถระ ปรากฏเป็นโบหน้าหัว
บูชาตรขึ้นสูง เพื่อเพิ่มพูนกำลังใจในการโปรดสัตว์

(58) 室曇囉夜

譯為自在。圓滿。是阿彌陀佛。音菩薩。息香。為觀世音。天女。相。

นี่เป็นรูปกายานของพระอมิตากพุทธเจ้ากับพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์
พระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นเทพี

57 悉陀喻藝

譯為無此為
 虛空樂。諸
 是極樂。諸
 界薩，諸
 菩以集，天
 悉受法，盡
 深化利，十
 方。諸人天

นี่คือบรรดาพระโพธิสัตว์และทวยเทพ ต่างมาชุมนุมพร้อมกันที่
แล้วต่างได้รับธรรมรส อันเป็นประโยชน์แก่เทพและมนุษย์ทุกทิศทุก

56 娑婆訶

此觀世
 音尊者，目
 現此相，捷
 連手與持，
 杖。息寶錫
 救災度心，
 大衆生

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระโมคคัลลานเถระ ถืออักษระ
อุ้มบาตร โปรดสัตว์ด้วยระฉับกัณฑ์ถวายให้สัตว์โลก

54) 娑婆訶

此觀世音菩薩，恆在娑婆世界，宣說妙法。度一切眾生，無量阿僧祇劫。悉以智慧方便，救拔眾生。出生死海，入涅槃城。此菩薩摩訶薩，名號觀世音。

55) 摩訶悉陀夜

譯名觀世音菩薩，此菩薩摩訶薩，名號觀世音。此菩薩摩訶薩，名號觀世音。此菩薩摩訶薩，名號觀世音。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปราภฏเป็นเบ็ล่งรัศมีโพธิสัตว์ มือถือรัศมีส่องแสงสว่างโปรดสัตว์

นี่คือพระ โพธิสัตว์ปราภฏเป็นลักษณะโพธิสัตว์จำนวนเท่าเม็ล็ดทรายในน้ำคองคา ตั้งตัวตรออยู่ในธรรมสาคร โปรดสัตว์ด้วยมอญคลจิด

悉陀夜

53) 悉陀夜

切。結尊此菩是義譯
法通蓮者舍薩觀成爲
門達手相利，世。一
。一印。弗現音此切

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นรูปพระสารีบุตรเถระ ทำมือเป็นปฏิม
รอบรู้อธรรมทั้งหลาย

娑婆訶

52) 娑婆訶

。利寂龍。頭，世。譯
度勝，跏善現音此爲
衆義以趺聖此菩是息
生，圓艾相三薩觀災

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏรูปสามเศียรสุ่อริยะ นิ่งขัดสมาธิโปรด
ด้วยพระนิพพานธรรม

婆夜摩那

51) 婆夜摩那

譯為名聞
十方世界
是觀世音
菩薩，先現
此菩薩相，
此菩薩手，
持鉢，折
度眾生，利

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นสุวรรณภาวาวัยโพธิสัตว์ มือถืออชฏ
เพื่อโปรดสัตว์

地利瑟尼那

50) 地利瑟尼那

譯為金剛
堅利世音
是觀世音
菩薩，寶幢
此菩薩相，
結印，另
利度眾生，

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระรัตนอวัยโพธิสัตว์ทำมือเป็นมูทระ
ของทองคำสามง่าม เพื่อโปรดสัตว์

那囉謹墀

(49) 那囉謹墀

譯為大悲
義。此是
觀世音
薩。現此
地。蔽。隨
相。開。悟
衆。生。醒
迷。執。苦
脫。趣。苦

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระกษัตริย์โพธิสัตว์ โปรด
ให้บรรลุนิรมม ปลุกพวกหลงหลับให้ตื่นขึ้น พ้นจากทุกข์

彌帝唎夜

(48) 彌帝唎夜

譯為大慈
義。此是
觀世音
薩。現此
彌。勒。指
相。指。示
衆。生。修
大。悲。行
獲。真。覺
樂

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นรูปพระเมตไตรยโพธิสัตว์ แนะนำ
โพธิสัตว์ ปฏิบัติมหากรุณาธรรม เพื่อบรรลุนิรมมในโพธิธรรม

翻 薩 婆 經

(47) 菩 馱 夜 · 菩 馱 夜

譯 為 覺 者 或 覺 者 世 此 是 觀 世 音 菩 薩 難 現 此 阿 難 尊 相 鉢 手 執 度 生 濟 衆

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระอานนทเถระ มืออุ้มบาตร
โปรดสัตว์

翻 維 摩 經

(46) 菩 提 夜 · 菩 提 夜

譯 為 覺 道 或 所 覺 者 世 此 是 隨 世 音 菩 薩 幼 童 現 慈 悲 面 相 衆 生 利 諸

นี่เป็นรูปพระโพธิสัตว์ มีเด็กติดตาม แสดงความเมตตา กรุณา เพื่อ
โปรดสรรพสัตว์

(44) 唵唵唵唵

譯為殊勝
吉祥。此
是觀世音
菩薩，現
慈悲而相
。慈手執一
楊枝淨
瓶。施甘露
。救度衆
生。

(45) 蘇嚧蘇嚧

此是諸佛
樹。或譯
相。甘露
。作。衆
。到。滋
。潤。身
。飽。心
。種。法
。益。

นี่คือเสียงโบทไม้ร่วง บ้างแปลเป็นน้ำอมฤต สรรพสัตว์จะได้ฟัง
"อภิชก" "ชุ่มชื่นกาย" "ชื่นใจ" "อัมเอิบ" อันเป็นประโยชน์ทางธรรม
นี่เป็นพระโพธิสัตว์ ปรากฏให้เห็นใบหน้าอันเขียวไปด้วยความ
ความกรุณา มือถือก้านใบโพและกูดโท พรมน้ำอมฤตโปรดสัตว์

(42) 呼盧呼盧醯利

譯為作法
無念此
是觀世
音菩薩
此四尊
天相現
捧日月
光明放
度人天
化

(43) 娑囉娑囉

譯為娑
世界晉
浙江普
山梵音
行者禮
時常見
護願不
可思議

นี่เป็นภาพเทพธิดาพรหมโมฆะ ที่ภูเขาพุด มณฑลจีเจียง ผู้ที่ตั้งใจจะมี
ขอเห็นรูปท่าน ท่านก็มักจะปรากฏกายให้เห็น นับว่าเป็นที่ยศจรรยอ
นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นรูปเทพเสก มือถือดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์
ส่องสว่าง เพื่อโปรดทวยเทพมนุษย์

(40) 佛囉舍耶

譯。此。為。阿。彌。陀。佛。之。相。象。
 念。佛。之。心。若。能。憶。起。佛。之。現。在。前。來。當。見。佛。之。不。遠。

(41) 呼盧呼盧摩囉

譯。此。法。作。如。觀。世。音。之。現。在。此。世。之。菩。薩。部。神。王。相。十。手。合。悲。念。伏。鬼。衆。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นร่างเทพเจ้าแปดศติ พนมมือ ตั้งนาม
 ปราบปรามเหล่าภูติผี

นี่คือพระอมิตาภพุทธเจ้า ถ้าจิตของสรวรพัสตร์ ระลึกถึงพระพุทธสวด
 จะต้องมีนามท่าน จะต้องได้พบท่านในปัจจุบันหรือในอนาคต

38 阿囉摩 · 佛囉舍利

阿囉摩

法真。弩，世。法譯
自言敬弓執音此王為
在，誦箭持菩是佛轉
。得其相牌薩觀珠輪

นี่คือรูปพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ถือธนูลูกศร

39 罰沙罰摩

度時鈴相金菩是隨譯
人順鐘，益薩觀緣為
度教，手地，世。隨
世，順執將現音此喜

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรางค์กายเป็นแม่ทัพสุวรรณภูมิ
กระดิ่งประกาศธรรมตามกาลที่เหมาะสม โปรดสัตว์โปรดโลกทั่วไป

譯為大智
宏誓此音
是觀世音
菩薩，現
此娑那魔
將此天，
將此天，
將此天，
將此天，

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏกายเป็นกานมารเทพราช ส่อง
ทวยเทพ อย่าให้ร้ายแก่มนุษย์

譯為衆生
無邊誓願
度世此音
觀世音菩
薩，現此
魔醯首羅
天魔相，
順天利感
人天。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นนรุตศวรเทพเจ้า โปรดทวยเทพ
และมนุษย์ให้สะดวก

35 穆帝隸

譯為解脫。此是諸佛菩薩，合掌誦心，言之相真。行當遵。此修持佛果。證此。

นี่คือรูปพระพุทธรูปเจ้าและพระโพธิสัตว์ พนมมือ

34 麼麼·罰摩囉

譯為難垢。此是觀世音菩薩，降魔大。相現此大。金輪，手把。持衆生，祥。得大吉祥。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปราภฏเป็นรูปอกจักรมารวชิระ มือถือสุวรรณจักร
ของสัตว์โลก ให้มีความเป็นศิริมงคล

(32) 室佛囉耶

譯為佛光
朗照此
是觀世
菩薩，現
菩薩，手
此相。震
執金杵，
降伏諸
及眷屬。

(33) 遮囉遮囉

譯為法雷
遍空。此
是觀世
菩薩，現
此相。碎
隨相。碎
執金輪，
化度魔
皆順教。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นทักทายโพธิสัตว์ มือถือสุวรรณฉัตร
โปรศรเกล้ามารให้มายอนมน์มอบต่อพระศาสนา

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นพระคำรามโพธิสัตว์ มือถือคทาทองคำ
ราบปวามมารและบริวารของมาร

30 陀囉陀囉

29 聖阿羅漢

譯為此總
印持世音
是觀世現
文夫身相
苦使行相
。破除我
。孰與法孰

31 地利尼

譯為開
罪惡此
是觀世
菩薩現
此獅子王
身相驗
人誦讀
使眾生
除災禍

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นสิ่งทรง ทดสอบการศึกษาธรรม
ของเหล่ามนุษย์

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นมหาบุรุษ ทำทุกกรกิจวิชา

28 度盧度盧 · 罰闍耶帝

譯為明決
淨定。此
是觀世音
菩薩，現
此嚴峻，
此相。押
孔雀王，
兵，降伏
諸魔怨。

度盧度盧 · 罰闍耶帝

29 摩訶罰闍耶帝

譯為廣大
法道。廣
是觀世音
菩薩，將
大相。天
相。天，
持寶。手
持眾。護
精進。行。

摩訶罰闍耶帝

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นแม่ทัพมหาละ ถือคทาและ
ศรพลัด ซึ่งปฏิบัติธรรมอยู่

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นพระอัครโพธิสัตว์ คุมทหารของ
สุวรรณภูมิ

82 俱盧俱盧 · 羯蒙

27 俱盧俱盧 · 羯蒙

譯為莊嚴
功。此
是。世音
菩薩。現
空。身。領
相。天。兵
萬。億。無
量。衆生。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นอากาศกายโพธิสัตว์
เทพจำนวนหมื่นโกฏิ มาโปรดสัตว์จำนวนอมิต

83 摩醯摩醯 · 唎駄孕

26 摩醯摩醯 · 唎駄孕

譯為大自
在。蓮華
心。此是
觀。世音
菩薩。現
彌陀。一
報。盡此
生。極樂
國。

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นพระอมิตาภพุทธเจ้า เมื่อสิ้น
โลกกายนี้แล้ว ต่างไปเกิดในสุชาติภูมิ

(24) 薩婆薩婆

譯為一切利樂世音是觀世音菩薩香積菩薩相積菩薩五方鬼兵侍從濟度衆生

摩訶般若波羅蜜

(25) 摩囉摩囉

譯為法白此世音衣觀右菩薩如意手如扶童。願衆生得長壽。

摩訶般若波羅蜜

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏกายเป็นพระปิตทรวาสินีโพธิสัตว์ มีมือถือแก้วมณี มือซ้ายอุ้มเด็ก แสดงให้เห็นว่าสัตว์โลกจะได้รับความมีอายุยืนยาว

นี่คือพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นร่างคนธาสัยโพธิสัตว์ นำทหารภูติผี และผู้ติดตาม มาโปรดสรรพสัตว์

22 夷醯唎

譯為順教。此是觀世音菩薩。十三天魔。醯首羅天。神相。兵車。度領天衆。

18 毗羅帝

23 摩訶菩提薩埵

譯為大道。心勇猛者。此是觀世音菩薩。世以清淨。無我慈悲。願心感。應真實修持者。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ใช้ความมมตคากฤณาอันบริสุทธิ์เป็นศาสดาที่เป็นคนอนัตตา อบรมผู้ปฏิบัติ

นี่เป็นพระโพธิสัตว์ปรากฏเป็นเทพเจ้ามเหศวรแห่งสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เจ้าเทพยดา มาโปรดสัตว์

(20) 盧迦帝

譯為世自在尊。觀世音菩薩。大梵天王。相於十世界。方脫衆生。

即觀·同夢盧帝

(21) 迦羅帝

譯為救苦難。業及興道。觀世音菩薩。相於十世界。方救衆生。

即·夫羅

นี่เป็นพระโพธิสัตว์ ปราภฏเป็นร่างของเทพเจ้า ช่วยเหลือสรรพสัตว์

นี่เป็นพระโพธิสัตว์ ปราภฏเป็นร่างพระมหาพรหมเทพราช

09 彌曷帝

(19) 唵 · 阿 · 婆 · 盧 · 醯

譯為金剛
界此是觀
世音菩薩
胸合掌當
無量，慈示
之相。與

นี่เป็นรูปพระโพธิสัตว์พนมมือตรงที่หน้าอก แสดงความเมตตาการุญ
ให้ความสุขและปลดความทุกข์ของสัตว์โลก

08 但姪他

(18) 但 · 姪 · 他

譯為劍
依見證
者言，即
不誑語。
此是觀世
音菩薩，
現此阿羅
漢相，羅

นี่เป็นพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปพระอรหันต์

17 摩罰特豆

17 摩罰特豆 盧

人，面菩此菩是世譯
向，感有薩軍薩觀友為
善化三相吒，世。天
。是眼。喇現音此親

นี่เป็นพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปกวนตาสี ถือจักรและบัว
มีดวงตา ๓ ดวง

16 薩婆薩哆·那摩婆薩哆·那摩婆伽

16 薩婆薩哆·那摩婆薩哆·那摩婆伽

緣相姿現音此法心譯
衆，蒂此菩是王菩為
生，度神婆，觀子，薩大
。有王伽，世。身

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปเทพเจ้ากษัตริย์ ร่าใหญ่ มีดวงตา
มีดวงตา ๓ ดวง

(14) 薩婆阿他·豆輪朋

譯為「平等」及「無見取」心。此是甘露王菩薩，一手持楊枝，一手持寶瓶，甘露度衆生。

印 翻 摩 訶 羅 佛 母

(15) 阿逝孕

譯為無比「法」與「教」。此是觀世音菩薩，現此飛騰，夜叉天王相。又巡歷四方，善做惡。

印 翻 阿 逝 孕 佛 母

นี่เป็นรูปที่พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นยักษ์เหาะเหิน
ราชดวงตราไปตามสี่ทิศ พิจารณาความผิดถูก ตักเตือนให้มนุษย์
ความดี ละความชั่ว

นี่คืออมฤตโพธิสัตว์และก็คือพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ มือหนึ่ง
ถือขันตโบณ มือหนึ่งถืออมฤตกถุณท์ เพื่อโปรดสัตว์โลก

如 藥 同 出 · 豆 油 眼

(13) 薩 喇 摩 訶 喃 哆 沙 咩

譯 為 無 染 著 及 空 觀 心 此 是 觀 世 音 菩 薩 現 此 菩 薩 頭 王 相 護 持 行 人 獸 離 毒 獸 遠

山 麥 靈 古 帝 · 室 刺 彌 對 總 嬰

(12) 南 無 · 那 囉 謹 墀

譯 為 皈 命 賢 愛 者 此 是 觀 世 音 菩 薩 現 此 菩 薩 法 身 毗 盧 遮 那 佛 相 安 樂 。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปเมษศิระษะเทพเจ้า
นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปเมษศิระษะเทพเจ้า

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปพระไวโรจนพุทธเจ้าอันเป็น
รวมกาย ให้อิสต์โลกทั้งหลาย มีความสุขสำราญ

南無・洪觀龍聖

(11) 婆盧吉帝・室佛囉楞馱婆

譯為菩薩
安住處
此是觀世
音菩薩
現此圓滿
報身盧舍
那佛相
廣度無量
衆生。

นี่คือพระโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นสี่มโหคกายของพระไวโรจนพุทธ
เพื่อโปรดสัตว์จำนวนมาก

(10) 南無悉吉唎埵

(10) 南無悉吉唎埵・伊蒙阿喇耶

譯為皈命
禮聖者
此是觀世
音菩薩
現此龍樹
菩薩相
護持行人
切降魔怨。

นี่คือพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปพระนาคารยุน
โพธิสัตว์ คู่ครองผู้ปฏิบัติ ปรากฏเป็นนาคเศียรคู่

卍南無悉吉剎哩 卍摩訶伽藍

(9) 數怛那怛寫 佛囉榜狀姿

譯為「正
教」或「呪
召」，即
是「法」。
此是觀世
音菩薩，
現此四大
天王部，
相，使落
惡遷善。

(8) 薩幡囉罰曳 迦耶

譯為「世
尊」或「
聖眾」，
即是一佛，
觀世音菩
薩，現此
四大天王
相，以六
魔眾，化
諸。

นี่เป็นพระอวโลกิตศวร ปรากฏเป็นจุดโลกบาลเทพราช พร้อม
เทพเจ้ากูดิพิศาจในบังคับบัญชา เพื่อให้มนุษย์เลิกทำบาป หันไปทำความดี

นี่คือพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นจุดโลกบาล เทพรายกาย
พวกมารด้วยบารมี จ

(6) 摩訶迦盧尼迦耶

譯為大悲心
持大悲心
者。此是
觀世音菩
薩。現此
馬。自覺
相。自覺
自覺。覺
人。覺

นี่คือพระอวโลกิตศวรรโพธิสัตว์ บราภฏเป็นอัสวโมชโพธิสัตว์
ให้รู้เอง หลุดพ้นเอง และให้ผู้อื่นเห็นแจ้ง โปรดผู้อื่น

(7) 唵

譯為一切
真言之母
。此是諸
鬼神王，
合掌誦咒
相。諸佛
如來，皆
觀想唵字
成正覺。

นี่เป็นราชานห่งเทพ

(5) 摩訶薩埵婆耶

(5) 摩訶薩埵婆耶

譯為禮敬
大菩薩。此是觀世音菩薩。自誦咒之。本身相。行持法。善解脫。

(4) 菩提薩埵婆耶

(4) 菩提薩埵婆耶

譯為禮敬
他之菩薩。觀世音。不空。普度衆生。

นี่เป็นรูปพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ เวลาสวดคาถามนต์

นี่คือพระอวโลกิตศวรโพธิสัตว์ ปรากฏเป็นรูปพระอมตบาศโพธิสัตว์

(1) 普賢菩薩

(3) 婆盧羯帝·爍鉢囉耶

譯為禮觀自在音，此世持鉢觀世音菩薩相，行者觀想，令衆生獲長壽。

ใต้คือพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์อุมาบุตร

นี่คือรูปองค์พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์อุมาบุตร

(1) 南無·彌勒菩薩·摩訶訶

(2) 南無·阿唎耶

譯為命禮聖者。此是如輪觀世音菩薩，手持法輪，行者持法要，依修行。

นี่คือองค์พระจินตามณีจักรวาลโลกิเตศวรโพธิสัตว์ เป็นรูปถือธรรมจักร

(5) 南無 觀音

(1) 南無 · 喝囉 怛那 · 哆囉 夜耶

譯為禮佛
、法、僧
、三寶。
此是觀世
音菩薩，
手持念珠，
相行香
禮誦，應
誠求菩薩
感應。

นี่คือรูปองค์พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ - ถิ่นลูกประคำ

ในเล่มนี้อาจารย์เสถียร โพนันทะ ให้อธิบายเกี่ยวกับ พระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ หรือพระกวนอิมพู่สัก ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะอย่างยิ่งของพุทธศาสนิกชนชาวจีน พร้อมด้วยบทมนต์มหากรุณาธารณี ที่พระโพธิสัตว์แห่งความกรุณาประทานแก่สรรพสัตว์ และยังได้พิมพ์พระสังฆธรรมปุณทริกสูตร ฉบับแปลของอาจารย์เสียง เสถียรสุด เทียบเคียงภาษาจีนไว้ด้วย

นอกจากนั้น ยังมีเรื่องพระกษิติโพธิสัตว์ หรือพระตี้จิ้งพู่สัก และอธิบายเกี่ยวกับปณิธาน คุณธรรม บารมี จริยา และสิกขาบทของพระโพธิสัตว์เป็นความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย